

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
NOVEMBER 20

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

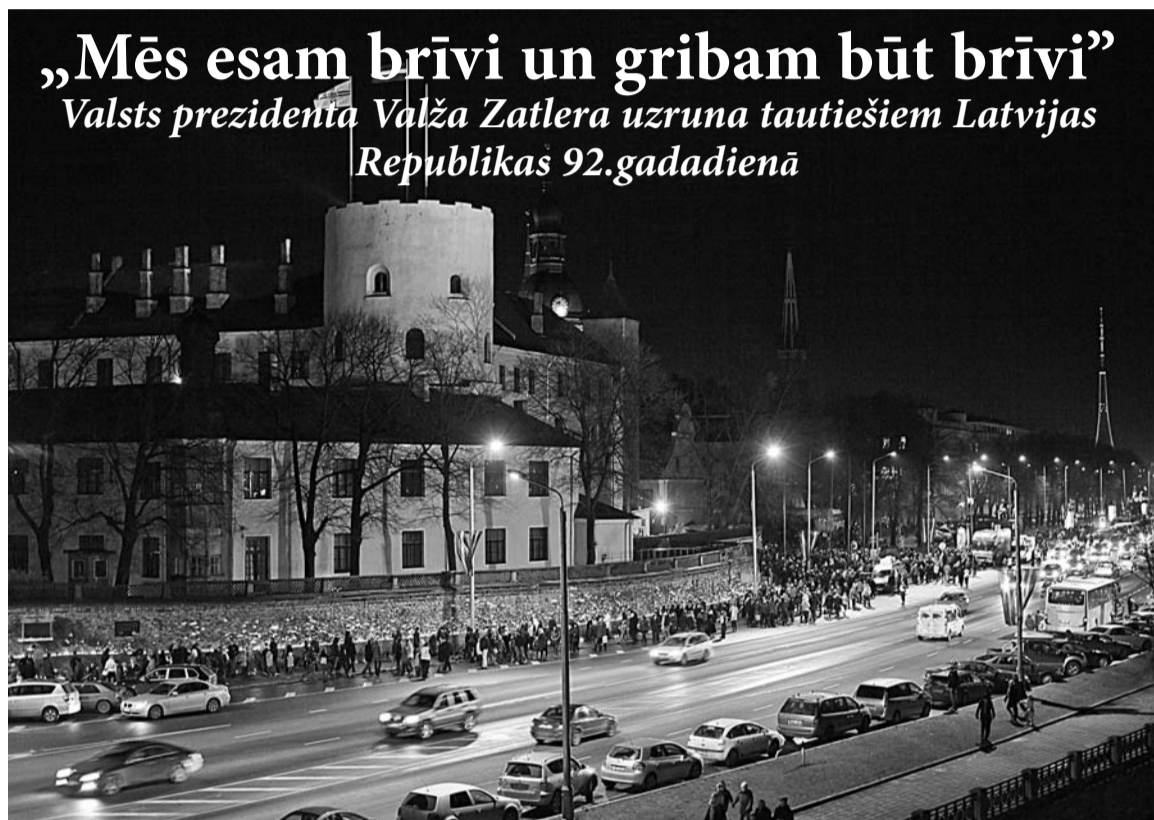
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXI Nr. 44 (5505)

2010. gada 20. novembris – 26. novembris

„Mēs esam brīvi un gribam būt brīvi” Valsts prezidenta Valža Zatlera uzruna tautiešiem Latvijas Republikas 92.gadadienā

Foto: I. Urtāns

Labdien, latvieši visā pasaulē! Es jūs sveicu Valsts svētkos no šīs vietas, kur mūsu likteņupe Daugava ieklūst jūrā. Pirms 92 gadiem sākās Latvijas Valsts. Sākās no uzņēmīgu vīru apņēmības, no tautas cerībām un arī no gatavības sīvās kaujās izcīnīt savu brīvību.

Šodien mēs esam brīvi un gribam būt brīvi. Mēs gribam tāpat cerēt, tāpat sapņot, tāpat strādāt savas valsts labā, lai arī kur plašajā pasaulē mēs atrastos. Un mūdienu pasaule ir ļoti vienojoša un reizē arī šķiroša. Cilvēki dodas meklēt izglītību, strādāt vai gluži vienkārši dzīvot kaut kur citur plašajā pasaulē.

Bet viena neredzama saikne vienmēr paliek. Tā ir saikne ar dzimteni, ar Latviju, ar mūsu zemi, ar mūsu Daugavu, ar mūsu jūru. Tā nekad nepārtrūks, jo šeit ir mūsu saknes. Ikreiz plašajā pasaulē, vai tā būtu Bostona, Ņujorka, Pekina vai Šanhaja, kur esmu bijis pēdējā mēneša laikā,

man pretī nāk latvieši – smaidīgi, aizrautīgi latvieši, ar Latviju sirdī, ar rūpēm par mūsu valsti, ar domām par mūsu valsti, ar cerībām par mūsu valsti. Mēs visi esam vienoti šeit, savā zemē, kur dzīvojam jau gadsimtiem, gadsimtiem ilgi.

Man bija liels prieks, ka visā pasaulē latvieši piedalījās vēlēšanās, tā izrādot to saikni, kas ir sirdī, arī tīri formāli. Mums rūp mūsu valsts, un mēs visi vēlam mūsu valstij labu nākotni šeit, Latvijā, kur stāvu es ar abām kājām uz zemes, ar tādu pašu Latviju sirdī kā jums, ar tādiem pašiem gaišiem sapņiem. Un mūsu ir daudz.

Šajos svētkos aicināšu tikai vienu – deviņos vakarā pēc Latvijas laika dziedāsim Latvijas himnu visā pasaulē! Vai chirurģs pie operāciju galda vai ģimene pie svētku galda, vai varbūt kāds policists uz ielas, – dziedāsim visi par svētību savai valstij!

Apsveicu jūs visus Latvijas valsts dzimšanas dienā!

PBLA Kultūras fonda apbalvojumi 2010. gadā

GODA BALVA:

Ansamblim KOLIBRI ASV par izcilo skaņu ierakstu „Kolibri atskatās”. (Mūzikas nozare)

Zigurdam Miežītim Kanadā par 50 gados izcili veikto darbu latviešu tautas deju izkopšanā un *Diždancis* vadīšanā. (Tautas un mākslas deju nozare)

GODA DIPLOMS:

Silvijai Campbell Kanadā par ilggadēju un veiksmīgu darbu jaunatnes audzināšanas jomā. (Paidagoģijas nozare)

Albertam Spoģim Vācijā par grāmatu „Minsteres latviešu ģimnazija izdzīvoja”. (Humānā un sociālo zinātņu nozare)

KRIŠJĀNA BARONA PRĒMIJA:

Indrai Gubiņai Kanadā par grāmatu „Vēlreiz turpu un atpakaļ”. (Rakstniecības nozare)

ATZINĪBAS RAKSTI:

Andrai Berkoldai ASV par dziesmu spēli „Hotel Paradiso” un tās režiju. (Teātra nozare)

Varim Bokalderam Zviedrijā par ekoloģiskās būvniecības principu ieviešanu Latvijā. (Tech-

niško un dabas zinātņu nozare)

Šarlotei Cērpai Zviedrijā par grāmatu *Flyktfaglar* (*Bēgputni*). (Rakstniecības nozare)

Anitai un Ivaram Gaidēm Kanadā par ilggadēju darbu latviešu garīgās mūzikas jomā. (Mūzikas nozare)

Lolītai Gulbei Kanadā par dzejoļu krājumu „Smilšu pulkstenis”. (Rakstniecības nozare)

Gunai Ikonai Kanadā par dzejoļu krājumu „Lidojums”. (Rakstniecības nozare)

Velgai Jansonei Kanadā par izcili darbu podniecības mākslā. (Lietiskās mākslas nozare)

Edgaram Kiršam Kanadā par ilggadēju un sekmīgu darbu jaunatnes audzināšanas jomā. (Paidagoģijas nozare)

Ingrīdai Lēvenšteinai ASV par Denveras latviešu ev. lut. draudzes dievnama vitražām. (Tēlotājas mākslas nozare)

Viktorijai Mačēnai Austrālijā par ilggadēju darbu latviešu mūzikas jomā. (Mūzikas nozare)

Gunāram Zvejniekam Zviedrijā par ilggadēju darbu latviešu mūzikas un kultūras jomā. (Mūzikas nozare)

XIII Latviešu Dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejai par izcili svētku sarīkošanu.

Dr. LĪGA RUPERTE - 2010. gada Pasaules brīvo latviešu apvienības laureāte

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) biedru organizācijas 2010. gadā PBLA balvu piešķirušas Dr. Līgai Rupertei par viņas ieceri, ilggadējo vadību un iejutīgo līdzdalību, izveidojot un sekmējot 3x3 nometņu kustību, kas 30 gadu gājumā jau 180 reizes devusi iespēju 26 tūkstošiem latviešu izcelsmes ļaužu no visām pasaules malām pavadīt laiku latviskā vidē, stiprināt savas latviskās zināšanas un baudīt latvietības gaisotni.

Būdamā padomdevēja jauniešiem un ģimenēm un darbodamās ASV latviešu izglītības jomā, 20. gadsimta 80. gadu sākumā Līga Ruperte guva atziņu, ka latviskuma uzturēšanai trimdā nepietiek ar izveidoto izglītības sistēmu latviešu skolās, bet ir nepieciešams dot spēcīgu impulsu, kas veicinātu latviešu izcelsmes ļaužu sapratni par latvietības būtību. Īpaša vajadzība pēc šādas motivācijas bija tieši pieaugušo vidū, jo bērniem un jauniešiem jau bija savas skolas un vasaras nometnes. Pēc Līgas Rupertes domām, šo robu varētu aizpildīt ar nometni nedēļas garumā, kurā visu paaudžu dalībnieki, uzturoties latviskā gaisotnē, padziļinātu latviskās dzīves zināšanas un gūtu jaunus draugus, tā stiprinot latviskās ģimenes un kopības izjūtu. Radās ideja izveidot šādas nometnes, ko nosauca par 3x3.

Līga Ruperte izrādīja īpašu veiksmi, isā laikā pārliecinot latviešu organizācijas, lai tās atbalsta šādas 3x3 nometnes sarīkošanu. Pirmā nometne notika 1981. gadā Gaņzerā, ASV, viņas vadībā. Nākamajos gados 3x3 sēkliņa iesējās citās vietās ASV un drīz vien arī citās latviešu mītnes zemēs – Austrālijā, Kanadā, Francijā, Zviedrijā - un 1990. gadā arī Latvijā. Dalībnieku vecums nav ierobežots, nometnēs piedalās gan individuāli, gan ģimenes trīs paaudžu sastāvā. Nometnēm ir kopīgi mērķi, pieeja, pamata idejas un darbības vadlīnijas. Atmosfaira nometnēs ir neformāla un draudzīga, tur ir diskusijas, mijiedarbība, uzskatu dažādības iepazīšana, mācīšanās citam no cita. Līga Ruperte bija pirmo nometņu vadītāja, ir pie-

dalījies visās Latvijas 3x3 nometnēs par lektori un joprojām ietekmē šīs kustības attīstību, būdamā dalībniece 3x3 padomēs gan ASV, Austrālijā, gan Latvijā. Trīsreiztrīs māmuļas un lolotājas Līgas Rupertes neatlaidīgais un sekmīgais darbs latviskās dzīves ziņas kopšanā ir unikāls un pelna visas latviešu sabiedrības pateicību.

Līga Ruperte (dzimusi Zirņīte 1932. gadā Daugavpilī) augstāko izglītību ieguvusi Mičiganas universitātē (*University of Michigan*), doktora gradu paidagoģijā saņēmusi 1973. gadā. Strādājusi par skolotāju, skolu un aģentūru vadītāju, bijusi inspektore un audzinātāja latviešu vasaras vidusskolās ASV un Austrālijā, lektore un ieviržu vadītāja 2x2 un jaunatnes kursus. Amerikas latviešu apvienības valdes locekles amatā vadījusi Ārpuskolas izglītības biroju no 1977. līdz 1993. gadam, ir vadījusi arī PBLA Izglītības padomi no 1979. līdz 2003. gadam. 1995. gadā nodibināja un līdz 2003. gadam vadīja Ģimenes atbalsta koordinācijas centru, kas palīdzējis daudzām latviešu sievietēm atgūt garīgo līdzsvaru un daudz maz normālu ģimenes dzīvi pēcpadomju Latvijā. Līga Ruperte ir precējusies ar Arnoldu Rupertu, ģimenē ir dēls Arnolds un trīs mazbērni – Anita, Arnolds un Andrejs.

PBLA

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauvers: tālr.: 514-639-8722,e-pasts: stauvers@yahoo.ca,

104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1

Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us

ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,

e-pasts - LaiksDSR@aol.com**Rīgā** - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - reklama@laiks.us**Novēlu vienotības spēku!****Daugavas Vanagu priekšnieka Jura Augusta apsveikums Valsts svētkos**Sveicu Daugavas Vanagus
valsts svētkos!11. novembrī latvieši piemin
savus brīvības cīņu varoņus un
18. novembrī valsts dibināšanu.
Šajos svētkos mijas sāpes par
gaŗajiem okupācijas gadiem un
tautai zaudēto dzīvo spēku, kā
arī cerības, ka tas pats garīgais
spēks, kas iedvesmoja Lāčplēša
sekotājus un valsts dibinātājus,
vēl šodien palīdzēs Latvijai
pārvarēt ekonomiski grūtos lai-
kus un demografisko krīzi.10. Saeimas vēlēšanu iznākums
dod mums cerību nākotnei, kaut
jau tagad redzam, ka jaunajai
valdībai neies viegli. Novēlēsim
tai daudz laimes un izturību. Jalatvieši, izkaisīti pa visu pasauli,
zaudēs cerību savai valstij, tad
rodas drauds, ka zaudēsim tieši
to, par ko cīnījās mūsu varoņi.Labākais veids, kā pieminēt
mūsu varoņus un valsts dibinā-
tājus, ir turpināt tos darbus, ar
kuŗiem Daugavas Vanagu or-
ganizācija ir pazīstama. Palī-
dzēsim mūsu valstij, strādāsim
un ziedosim labdarībai ar
atjaunotu entuziasmu, un arī
turmāk glabāsim un tālāk
attīstīsim latviešu kultūru.Latvieši nav spējuši vienmēr
būt vienoti, tāpēc novēlu jums
šajos svētkos visiem vienotības
spēku. Kā Rainis to tik labi izteica:*Mums visiem vienas sāpes un
vienas cerības,**Kad es jums manas sūdzu, jūs
dzirdat savējā.**Un visiem maniem brāļiem, kur
kuŗais izkaisīts,**Vai purvos, stepēs, smiltīs, vai
sniegos projām dzīts, -**Mums visiem vienas sāpes pēc
mīlās tēvijas,**Un redzēt viņu zeļam mums
vienas cerības.**Un redzēt viņu zeļam caur
mūsu ciešanām,**Tā būs mums salda alga par to,
ko atdevām.***Daugavas Vanagi, sasauksi-
mies!****Juris Augusts,**
Daugavas Vanagu
priekšnieks**ALAs Atzinības raksts 2010. gadā
piešķirts divdesmit četriem latviešu
sabiedriskiem darbiniekiem**

1. Dr. Ērikam Niedritim – *Ņū-
jorkā*
2. Aldonai Ponei – *Mineapolē / St.
Paulā*
3. Dzintrai Prilapai – *Mineapolē /
St. Paulā*
4. Jānim Krēšļiņam, Sr. – *Ņūjorkā*
5. Mirdzai Eglītei – *Minesotā*
6. Baibai Lejiņai – *Grandrapidos*
7. Ainai Caunei – *Čikāgā*
8. Andrim Lūsim – *Vašingtonā*
9. Ingai Freivaldei – *Vašingtonā*
10. Baibai Kļaviņai – *Ņūjorkā*

11. Magnusam Kļaviņam – *Ņū-
jorkā*
12. Veltai Didrichsonei – *Linkolnā*
13. Andrejam Eglītem – *Linkolnā*
14. Valijai Garais – *Linkolnā*
15. Inai Grīnbergai – *Linkolnā*
16. Elgai Ronei – *Linkolnā*
17. Norai Ceriņai – *Indianapolē*
18. Eleonorai Šturmai – *Ņūjorkā*
19. Sarmītei Dāvidsonei – *Sietlā*
20. Valdim Jodais – *Sietlā*
21. Jānim Kramēnam – *Sietlā*
22. Aivaram Uldim Ramānam –

- Sanfrancisko
23. Andrim Pētersonam –
Sanfrancisko
24. Andrim Ūdrim – *Klīvlendē*

ALAs valdes vārdā pateicos
visiem Atzinības rakstu saņē-
mējiem par viņu ieguldījumu
Amerikas latviešu sabiedrības
stiprināšanā!ALAs Kultūras nozares vadītāja
Iveta Vesmane Felzenberga**ABONĒJIET LAIKRAKSTU****LAIKS**"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$42,-
6 mēnešiem US \$75,-
1 gadam US \$130,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$215,-
Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu**Kanadā** 1 gadam US \$225,-
pusgadam US \$120,-**Latvijā** 1 gadam US \$220,-
pusgadam US \$115,-**Citur pasaulē** 1 gadam US \$280,-
pusgadam US \$150,-Abonentu bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.**"Jauno Laiks"** 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$20,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu

(rakstot čeku uz "Laiks – Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT – abonementu uzsākšanas,pagarināšanas un adresu maiņas veic **3–4 nedēļu laikā.****Riga Ven Travel Inc.**Brauksim līdz Inesei
ar **MSC Cruises**Departing March 24, 2011 from Venice Italy, 8 nights
MSC Magnifica MEDITERRANEAN WONDERS:
Bari, Italy/ Rhodes, Greece/ Alexandria, Egypt/ Katakolon
(Olympia), Greece/ Dubrovnik, Croatia/ Venice, Italy**Speciāla cena****\$ 1195**

Visas kajītes ar balkoniem!

Zvaniet – INESEI ZAKIS

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

Tālr.: 631-665-4455; 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

E-pasts: RigaVen@aol.com**BIRUTAS TOURS**

Latvijas uzņēmums

IZDEVĪGI LIDOJUMI UZ LATVIJU !**IEPRIEKŠSAMAKSĀTAS BIĻETES
RADIEM UN DRAUGIEM LATVIJĀ**

Informācija rakstiet un zvaniet:

BIRUTA PLUĢIS SEREDA

1872 Lexington Ave San Mateo, CA 94402; tel.: 650-349-1622

fakss: 650-574-3665

e-pasts: Birutap3@aol.com**LASĪTĀJU
BALSIS****Nepatīk!**Rietumu tautiešiem noteikti
ļoti nepieņemama ir bilde uz
[kalendāra] vāka.Nekādi neizprotam, kādu sajū-
tu rada tāda bilde. Mums liekas,
tā ir krieviski domātāja ideja.
Tautas tērpā ietīt sunīti... Nekas
nerada tautisku ne arī citu izjūtu.
To lapu nogriezu, lai vairāk
neskatītu. Labas sekmes novē-
lam, un *Laiks* paliks ļoti gaidīts
mūsu mājā. Visu labu vēlot,**Dace Floridā**

Sanfrancisko teātra darbnīcā top „Plīvurītis ar punktiņiem”

Ir viens no nedaudzajiem vakariem, es, ērti iekārtojusies krēslā, gaidu, kad nodzīs gaisma, pavērsies priekšskars un varēšu ļauties skatuves burvībai un uz brīdi aizmirsties...

Nākamgad šāda iespēja būs tepat Sanfrancisko, jo latviešu draudzes nama telpās skatītājus aicinās uz jaunu izrādi, lai priecētu mūsu, dažkārt iesūnojušās, latviešu sirdis. Droši vien ikviens latvietis piekritīs, ka teātrim mūsu sabiedrībā ir diezgan svarīga nozīme, un katram no mums dzīve kaut kādā veidā ir ar to saistīta. Teātrim mēšpēvēšamies dažādu iemeslu vadīti. Pa kādai lomai gadās izspēlēt ikdienā, bet nevienmērtiekraustgandarījums, un tad mēs to meklējam uz skatuves.

Līdz šim mūs priecēja režisora Laimoņa Siliņa gara darbi, bet pirmo reizi savu roku režijā izmēģina Māra Martinska. Viss sākās pēc Sallijas Filicas viesošanās Latvijā. Viņai atmiņā bija iespiedusies redzētā izrāde un, apspriežoties ar Māru, tika nolēmts, ka to vajadzētu iestudēt Sanfrancisko. Saņemot Laimoņa svētību un laba vēlējumus, tika nodibināta Sanfrancisko teātra darbnīca. Viens no grūtākajiem uzdevumiem izrādījās sameklēt aktierus, taču, apsverot iespējas un pierunājot izvēlētos tēlotājus, varēja iesākt aktīvus mēģinā-

jumus. Katrs no aicinātajiem aktieriem centīgi sāka mācīties tekstu un bagātināt iztēli, kā arī uzņēmās citus darbiņus, lai palīdzētu gan režisorei, gan citiem dalībniekiem.

Teātra cienītāji nākamgad, 5. februārī, laipni aicināti noskatīties Leldes Stumbres lugu izrādi „Plīvurītis ar punktiņiem” latviešu Draudzes namā Sanfrancisko. Lomās: Sallija Filica (Mija), Andrejs Gulbis (Baloža kungs), Gundega Ozola (Zane), Armands Naumovs (Roberts), Edgars Kalns (Artūrs), Laura Leicingere (Līga).

Laimonis Siliņš lugu raksturoja šādi: „Tā ir īsa, viegli saprotama un piemērota iesācējiem.” Taču Māra nebūt nav ar pliku roku ņemama un ne bez talanta. Viņa jau sen iejutusies visdažādākajās lomās un darijusi visādus darbus, tādējādi gūstot vajadzīgo pieredzi, lai varētu paveikt šo darbietilpīgo uzdevumu. Vajadzīga ne tikai pacietība, bet arī spēja būt lielākam par sevi, un Mārai tas noteikti ir pa spēkam. Viņai daudz palīdz Andrejs Gulbis. Tā kā Andrejs ir profesionāls aktieris, viņam ir noderīgi padomi gan par režiju, gan mūzikas izvēli. Viņš ir labs piemērs citiem aktieriem, jo ātri iemācās tekstu, zina, kā noturēt tembru un saglabāt tempu.

Īsts darbarūķis ir Sallija Filica,

Izrādes lomu tēlotāji. Priekšā – Edgars Kalns, 2. rindā no kreisās – Sallija Filica, Gundega Ozola, 3. rindā – Laura Leicingere, Armands Naumovs, Andrejs Gulbis

viņa nebaidās ne no viena uzdevuma, domā un dara visu, kas nepieciešams, lai luga tiktu iestudēta, lai visas butaforijas uz skatuves būtu vietās, būtu sagādāti materiāli dekorācijām. Dekorāciju pagatavošanā un sagādāšanā labprātīgi pieteicies Armands Naumovs. Visvairāk aizņemtais aktieris patlaban ir Edgars Kalns, cenšoties savu laiku sadalīt starp ģimeni, darbu un mēģinājumiem, bet tas netraucē viņam būt apzinīgam un būt laikus klāt, kad nepieciešams. Visi aktieři apsveica Edgaru ar meitiņas Amandas piedzimšanu.

Dzīves likstām nepadodas centīgā Gundega Ozola, viņa ar

prieku piedalās mēģinājumos par spīti fiziskām sāpēm un kruķiem. Gados visjaunākā aktrise ir Laura Leicingere, taču braši turas kolēģām līdzī, nekam un nevienam neļaujot sevi iebiedēt.

Cerams, ka skatītāji novērtēs „Sanfrancisko teātra darbnīcas” aktiešu centību un ieguldīto darbu. Kādam izrāde varbūt atgādinās pašam savu dzīvi, kādam atgādījumu ar kaimiņu, bet kāds varbūt tikai pasmiesies un atviegloti uzelpos, ka tas nav noticis ar viņu pašu. Mātes mīlestība vai vēlme redzēt savu bērnu sasniedzam pašai dzīvē nesasniegto? Mātes aklums par bērna talantu un vēlēšanās viņa dzīvi virzīt sevis izvēlētajā virzienā? Un kāds gan tur bērns – 32 gadus vecs jauneklis... Izrādē uzzināsim par ģimenes intriģām, cilvēku naivumu, salauztām sirdīm – varbūt izklausās bargi, bet dzīve ne vienmēr ir tik nopietna, kā šķiet. Skatoties no malas, reizēm viss izskatās diezgan komiski. Un kas gan var būt vēl labāks par jautru teātra izrādi vēsā Sanfrancisko vakarā?

Noskan trešais zvans, es pievērsu acis skatuvei, dzīst gaisma, iestājas klusums, un aktieři ievēl elpu, sperot pirmos soļus uz skatuves... Izrāde ir sākusies!

Lija Kukle

Pianista Artūra Ozoliņa koncerts LNOF darba sekmēšanai

Latvijas Nacionālās operas fonds Kanadā ar valdi Dr. Anitas Gaides vadībā un Ilzes Stockwood atbalstu lūdz operas mīļotājus atbalstīt vairākus notikumus gan šeit, gan Latvijā.

Pirmais atbalstāmais pasākums ir Operas fonda līdzekļu sarīkojums – mūsu izcilā pianista, nesen par JV Latvijas Mūzikas akadēmijas goda profesoru izraudzītā **Artūra Ozoliņa koncerts** un sadraudzības vakars, kas notiks sestdien, 11. decembrī, plkst. 5.00 p.p., Toronto Universitātes *Hart House Music Room*.

Kā jau vienmēr, būs vērtīga paša pianista pieteikta programma. Artūrs spēlēs Šopēna, Rachmaņinova, Čeniņa u.c. kompozīcijas. Piedalīšanās, sākot ar \$50, ieskaitot atspirdzinājumus. Par lielākiem ziedojumiem saņemamas nodokļu atlaides kvītis. Operas fonds cer šādā veidā piesaistīt jaunus atbalstītājus un rast līdzekļus kārtējiem piešķirumiem.

Pašreiz lielākais atbalstāmais projekts ir komponista Bruno Skultes operas „Vilkaču mantinieci” (pēc Ilonas Leimanes romāna, komponēta 1947. gadā Vācijā) jauniestudējums Latvijas Nacionālā operā Rīgā.

Operas „Vilkaču mantinieci” uz LNOF skatuves ir paredzēta 2011. gada 3. jūnijā, diriģenta Andreja Jansona vadībā (kuŗš arī izveidojis šai skanīgajai operai orķestrāciju). Otrā izrāde būs 15. jūnijā, kā daļa no kārtējā Rīgas operas festivāla, bet, ja latvieši un citi atbalstīs šo latvisko operu, tad iespējamas vēl papildus izrādes arī rudenī. Sevišķs lūgums ir šo operu populārizēt mūzikas draugu aprindās Latvijā, varbūt izmaksājot biļetes, gādājot par skaistu svētku dāvanu.

Ja mēs nejutīsim atbildību un neatsauksimies, kā arī iespēju robežās neatbalstīsim, tad vienreizīgā opera gan būs ieraudzījusi

dienas gaismu, bet pārāk ātri nogrimis kā apburta pils, tautas vēl neiepažīta un neiemilēta. Nacionālās Operas Ģilde Ņujorkā ir nodrošinājusi šīs operas pirmuzvedumu, sagādājot aptuveni \$100 000 ASV. Daudzi devēji apzinās, ka ikkatrs dāsns devums nesīs labus augļus. Arī LNOF Kanadā grib sniegt visu iespējamo atbalstu un tādēļ aicina šim mērķim samērā drīz pieteikt lielākus vai mazākus ziedojumus.

Ziedojumu varētu organizēt kādas jubilejas ietvaros vai latviska cilvēka piemiņai. Arī mūsu organizācijas lūgtas šo mērķi atbalstīt. Par to tiks izsniegtas nodokļu atlaides kvītis. Ziedotāju vārdus izziņos „Latvija Amerikā” un citur.

Ziņojam, ka ārzemju ziedotājiem dota iespēja pretendēt uz rezervētām 240 sēdvietām pirmizrādē (sazināties ar NO Ģildes Ņujorkā priekšsēdi Aiju Pelši ajjap@yahoo.com) - tālr. 516-935-0967 vai mob. 516-319-9491). Iespējams, ka no Toronto tiks izkārtots grupas lidojums līdz ar apmešanos Rīgā.

Tuvāka informācija būs pieejama pēc Artūra Ozoliņa koncerta 11. decembrī, kā arī īpašā mūzikālā vakarā, kad marta sākumā Toronto ciemosies diriģents Andrejs Jansons, lai skaidrotu „Vilkaču mantinieci” iespaidīgo latvisko mūziku. Vakars ar Andreju Jansonu iecerēts pēc LNO „Sarunas pirms pirmizrādēm” parauga. Par to vēl tiks ziņots.

Pieteikšanās uz koncertu un sadraudzības vakaru 11. decembrī pie Ilzes Stockwood (tālr. 416-654-3789, e-pasts: istockwood@gmail.com, kā arī pie ieejas, kaut gan apmeklētāju skaits *Hart House* zālē ir ierobežots. Jau iepriekš pateicamies un ceram jūs satikt Artūra Ozoliņa koncerta vakarā.

LNOF valde

LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI LAIKS 2011

LAIKA mākslas kalendārs ceļā pie jums!

LŪDZAM IEVĒROT:

- Spiestuve izsūta tikai VIENU kalendāra eksemplāru katram LAIKA abonentam,
- LAIKA kalendārus PĀPILDUS var pieprasīt **tikai** no kantora.

Pa tālruni pasūtīnājumus NEPIENĒMS!
Pasūtīnot kalendāru, iesakām lietot kalendāram pievienoto kuponu.
Laiks, Inc.

596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

2011. gada kalendārs: gab. X US \$18

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$2,25;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo \$2,50
par katru nākamo uz to pašu adresi \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Žurnāls *Jaunā Gaita* ieguvis starptautisku ievērību

Latviešu žurnālu *Jaunā Gaita*, ko iespējā Kanādā, lasa latvieši visā pasaulē jau kopš 1955. gada. Žurnāla galvenā redaktora vietnieks Juris Žagariņš gādājis, ka ar žurnālu var iepazīties arī ne-latvieši. Par krāšņo vāku darinātāju radošās iedvesmas avotiem viņš stāsta Kanadas dizaina māksliniecei Anitai Matuševicai. Intervijai ievietotarokaspulksteņu firmas *Patek Philippe* starptautiskā žurnāla rudens numurā.

Anita Matuševica: *Jaunā Gaita* – tā tad jauns virziens, jauns solis, jauns ceļš. Titullapā teikts „rakstu krājums kultūrai un brīvai domai”. Taču pirms iedziļināšanās žurnālā iekļautajos dzejoļos, stāstos, atmiņu rakstos, vēstures pētījumos un literatūras kritikā acis ilgi kavējas pie vākiem. Aizritējušā gadsimta 70. un 80. gados, kad biju studente, man tie ļoti patika – tie iedvesmoja ar savu oriģinalitāti, laikmetīgumu, drosmi, intensitāti... un tādi tie ir vēl joprojām. Kuŗiem māksliniekiem par to jāpateicas?

Juris Žagariņš: Pievilcīgos vākus darinājuši daudzi mākslinieki, bet kopš 1965. gada lielāko daļu Ilmārs Rumpēters.

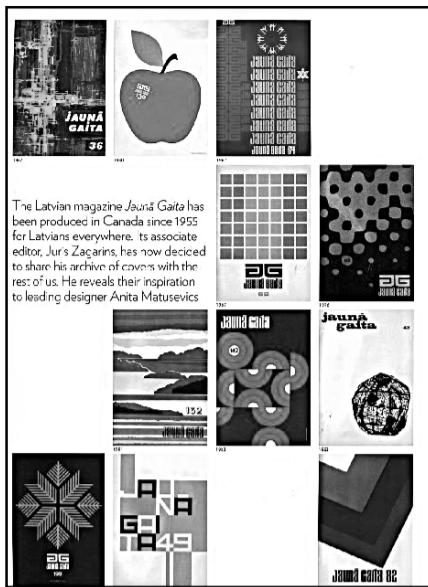
AM: Kur viņš guva iedvesmu?

JŽ: Ļausim atbildēt Ilmāram pašam: „Es gādāju, lai *Jaunajai Gaitai*, ko iemīļojuši jaunie rakstnieki, dzejnieki un mākslinieki, būtu laikmetam atbilstīgi vāki. Bija liels prieks strādāt radoši pilnīgā brīvībā. Tālaika galvenais redaktors Laimonis Zandbergs man pilnīgi uzticējās. Lidoju kā pa mākoņiem. Tādu pašu brīvību baudīja arī citi mākslinieki, vāku dizaineri. Sākumā, ievērojot ofseta tehnoloģijas prasības, bijām spiesti apmēģināties ar trim krā-

sām, bet mēs pratām tās maisīt. Tā kā strādāju ikdienas darbā par dizaineri iesaiņojuma pakalpojumu firmā Ņujorkā, nav jābrīnās, ka man galva bija pārpilna ar interesantām iecerēm *JG* vāku istenošanai. Izskatīgs vāks veicina žurnāla pārkamību, tāpat kā izskatīgs iesaiņojums ir katra pārdodamā priekšmeta reklāma. Tādā kultūras pilsētā kā Ņujorka man nekad netrūka iedvesmas avotu – visapkārt mūzeji, mākslas galerijas, izstādes.”

AM: Izlasījusi Ilmāra Rumpētera īsbiogrāfiju, sāku saprast, ka labu dizaineri no slihta atšķir zināšanas par visu citu – bioloģiju, vēsturi, sabiedrību. Interesanta ir spēja izvēlēties tieši *ko, kā* un *kāpēc* izteikt ar savu mākslu... Ilmāra dzīvi ietekmēja vēsture un valdošās varas. Piedzimis Daugavas senlejā, piedzīvojis Otro pasaules karu, bēgļu gaitas, imigrāciju svešā zemē, darbu fabrikā, bezdarbu, iesaukšanu armijā. Bet nekas viņu neatturēja pie katras izdevības nodoties mākslai, grafika talanta pilnveidošanai (tiklīdz vēstures un politikas deģpunktā pārvirzījās nostāk). Nav brīnums, ka šie vāki ir vareni. Vai tu domā, ka šie brīnišķīgie vāku attēli top bez kaut kāda noteikta plāna vai ierobežojumiem... vienkārši izmantojot savu dzīves pieredzi, domājot par vēsturi? Vai arī tie tiek veidoti apzināti, ievērojot žurnāla saturu?

JŽ: Vāki ne vienmēr ir saskaņoti ar saturu – tie ir vairāk ornamentāli, lai pievērstu uzmanību, kā jau Ilmārs pats atzina. Bet es neteiktu, ka šis process notiek, vienkārši ļaujot tam brīvi virzīties. *Jaunā Gaita* ir daudzu talantīgu individu veidojums. Savu darbu

viņi veic brīvprātīgi (abonentu maksājumi sedz tikai žurnāla iespiešanu un pasta izdevumus). Nezinu, vai ar interesantu dzīvi pietiek, lai cilvēks būtu radošs, bet atceros gan, ka manus uzskatus un rīcību ārkārtīgi ietekmēja bērības gadu pieredze, proti, mani vecāki un citi viņu paaudzes pārstāvi smagi strādāja, vienlaikus rūpējās par saviem bērniem, viņu labklājību, bet ziedoja daudz, bieži pat ļoti daudz enerģijas un talanta, aktīvi darbodamies (latviešu) kopienas labā.

AM: Pastāsti mazliet par žurnāla vēsturi!

JŽ: Aizritējušā gadsimta 40. gadu otrā pusē vairākums vēlāko žurnāla veidotāju apmeklēja latviešu skolas bēgļu nometnēs amerikāņu, britu un franču okupācijas zonās Vācijā. Daudzi 40. gadu beigās un 50. gadu sākumā nonāca ASV vidiēnes pavalstīs Lielo ezeru rajonā – Mičigenā, Ilinojā, Viskonsinā, arī Kanadas provincē Ontārio, kur viņi turpināja izglītības universitātēs, vienlaikus pūlēdamās sagādāt ikdienas iztiku. Viņi bija intelektuāli ievirzīti censoņi, kuŗi neparko negribēja pakļauties asimi-

lācijai lielajā pārtautošanās katlā. Tā radās žurnāls.

AM: Kā redakcija formulēja savu misiju?

JŽ: Pašā pirmajā žurnāla numurā, 1955. gada septembrī, redakcija rakstīja par *JG* galveno mērķi – kalpot Latvijai un latviešu tautai, pievērsties visiem lasītājiem un rakstītājiem, visiem, kas cer nākotnē redzēt jaunu latviešu paaudzi turpinām pirms simt gadiem dzimušās literārās tradīcijas un daudz, daudz senāk dzimušo latviešu valodu.

AM: Studentes gados biju aktīva latviešu kopienā, lasīju *Jauno Gaitu*. Tolaik (pirms interneta un vispasaules tīmekļa) *JG* bija vienīgais izdevums, kas piedāvāja saikni ar radošu latviskumu, kas veicināja manus pašas eksperimentus kā grafikā, tā tirā mākslā, ilgus gadus sadarbojoties ar Brjūsu Mau (*Bruce Mau*) [vizionāru kanadiešu dizaineri, kas tic, ka dizains var glābt pasauli no bojāejas]. Vai *Jaunajai Gaitai* nav tāds pats mērķis?

JŽ: Mūsu tagadējais [kopš 1998. gada] galvenais redaktors Rolfs Ēkmanis saka tā: „Būtu bezjēdzīgi noliegt, ka šodien,

latviešu diasporas visai straujās lejupejas laikā, vairāk nekā jebkad ir vajadzība pēc intelektuālās dzīves stimulēšanas, pēc garīga moţuma saglabāšanas, pēc latvietības, kas galvenokārt saistīta ar valodu, vēsturiskajām saknēm un kultūru. Tautu par to, kas tā ir, padara vienīgi kultūra...”

AM: Vai tu domā, ka Latvijas kultūras vēsturei ir kāds sakars ar šiem vienreizīgajiem vākiem? *Jaunās Gaitas* mājaslapā un žurnāla 260. numurā lasāmi Jaunā Rīgas Teātra režisora Alva Hermana vārdi par Rīgu, Latvijas galvaspilsētu, kas esot „kā ļoti veca cilvēka acis – ironiskas, bet labsirdīgas un filozofiskas.” Vai to pašu nevarētu teikt arī par *Jauno Gaitu*?

JŽ: Protams, ir savstarpēja saistība starp Latvijas kultūras vēsturi un *Jauno Gaitu* ar tās ikonām līdzīgajiem vāku attēliem. Varbūt nebūtu gluži pareizi salīdzināt tos ar mūsu kultūras acīm, bet gan noteikti ar simboliem, kas liecina par mākslas nozīmi kultūrā.

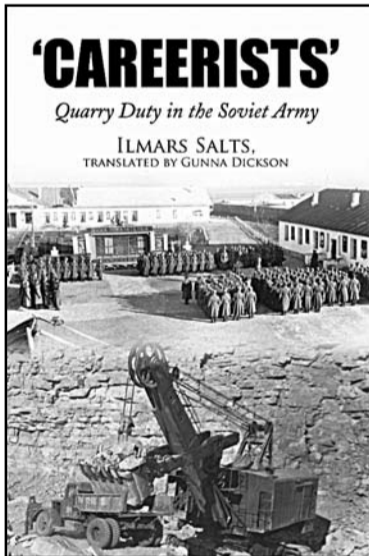
AM: Šie vāki ir nozīmīgi vēl tagad, un to nozīmīgums ir universāls.

JŽ: Esmu vienisprātis, latviešu kultūra nav nekādā ziņā niecīga jeb maznozīmīga. Manuprāt, katra cilvēciska kultūra ir universāli nozīmīga. 1970. gadā mūsu cienītāis, nu jau Dieva mierā aizgājušais redakcijas kolēģa, rakstnieks Gunars Andrejs Irbe reiz teica: „Mēs – trimdas laimīgie, kam nav lemts novecot, mēs – mūžam jaunie!”

Protams, tas bija teikts ar zināmu zobgalības piedevu, bet, liekas, viņam pamatā bija taisnība – ar mākslu un kalpošanu kultūrai iespējams sasniegt universālu sakarību un mūžīgu jaunību.

No angļu valodas tulkojis
Juris Žagariņš

Dzīves skolas skaudrās mācības Ilmāra Šalta atmiņu grāmatās

Mūsu tautas vēstures kalendārā ir dienas, kad pie Brīvības pieminekļa grūti uzturēties pat tiem cilvēkiem, kuŗi sirdis ir nocietinātas. Vienmēr 29. martā un 14. jūnijā, kad brīvības simbola pakājē puķu pušķīti noliek uz Sibīriju izsūtītie tautieši, viņi ar acīm meklē savējos, kuŗi vēl sastopami, un domās noteikti pakavējas pie tiem, kuŗus vairs nesastapt nekad...

Latvijā atgūtās neatkarības divdesmit gados un trimdas zemēs var atrast ne mazums

licību par latviešiem, kuŗi pārcietuši Sibīrijas nāves nometnes, bet memuāru literatūras cienītāji vēl arvien var atšķirt kādu jaunu lappusi. Lasītājiem tuvumā un tālumā bijusi iespēja iepazīties ar Ilmāra Šalta divām atmiņu grāmatām. „Nolaupītā bērība. Piecas ziemas Sibīrijā” iznāca 2001. gadā, „Karjeristi” – 2004. gadā. Ilmāra Šalta darbi ir liecība par viņa dzīvi, viņa ģimeni – tēvu, māti, vecmāmiņu, trīs bērnus – no Bauskas apriņķa Paņemūnas pagasta Šaltēm izveda 1941. gada jūnijā; tēvs Vjatlagas nometnē aizgāja bojā jau pēc pusgada, 1944. gada rudenī nomira vecmāmiņa, pēc dažiem mēnešiem arī māte. Ilmāram bija tikai trīspadsmit gadu, kad viņš uzņēmās atbildību par desmit gadus veco brāli un mazo māsu, kam bija tikai seši gadi, lai paglābtu viņus no ievietošanas bērnumamā. Viņi visi trīs 1946. gadā ar bāreņu vilcienu atgriezās Latvijā, kur par mazajiem Šaltēm pēckāra nabadzībā gādāja Ilmāra mātes radniecīes: Dagmāra Savrasova, Alma Lāce un Zenta Tīdena. Ilmāru kopā ar citiem simtiem latviešu zēnu, kuŗu biogrāfija padomju varas gados skaitījās „nepareiza”, pēc piecus ga-

diem iesauca obligātajā kaŗadīestā. un nosūtīja katorgas darbā akmeņlauztuvēs. Krievu kaŗa kungi uzskatīja, ka kulaku un „pretpadomju elementu” bērnu dzīvībai un veselībai nav nekādas vērtības!

Grāmatu apgāds „Liktenstāsti” 2008. gadā ar Lasvegu latvietes Birutas Salaks-Nelsonas atbalstu izdeva Gunnas Diksones (*Dickson*) angļu valodā tulkoto Ilmāra Šalta pirmo atmiņu grāmatu *A Stolen Childhood*. No daudzām pasaules pasaules malām izdevējiem un autoram pienākušas atsauksmes gan latviešu, gan angļu valodā.

No Austrālijas Ilmārs Šalts saņēma šādu vēstuli:

„Mans vārds ir Zigrīda France un beidzot ar ceraukstieša Guntara Vāvera palīdzību varu ar jums sazināties. Grāmatu *Nolaupītā bērība* esmu lasījusi un pār-lasījusi. Jai iepriekš daudz biju lasījusi par 14. jūnijā pazdušo cilvēku traģēdiju, bet Jūsu grāmatā atradu mūsu ģimenei pazīstami radu un novadnieku vārdus. Jūsu grāmatā aprakstītais jauniešu bariņa vadītājs Ēriks Zelmēns bija mans brālēns. Ēriku un viņa tēvu pazinu tikai no ģimenes fotogrāfijām.

(*Turpināts 5. lpp.*)

LAIKA LASĀMVIELA

Laimes santims

Emīls Skujenieks

Lielais debesu mākslinieks bija pašķīdījis savas paletes krāsas pa visu rietumu pamali. Violets jau cās ar dzeltenu, sarkans ar zaļganu, un pa vidu zaigoja vēl tik daudz vārdos nenosaučamu niānšu, ka tīri vai acis apžilba skatoties.

Oskars jau labu brīdi stāvēja pie verandas durvīm un klušēdams vēroja neparasti krāšņo saules rietu. Par spīti nogurumam, kas bija iegulies visos kaulos, viņš šovakar bija īsti labā omā. Jaunais dzīvoklis beidzot bija iekārtots. Ilgi Oskars bija tīkojis pēc šīs mazās mājiņas, ik nedēļas izbraucis aptaujāties, vai tā vēl nav atbrīvojusies. Tagad bija tik tālu. Laulātais pāris, kas bija šo mājiņu ierējis un kas visu laiku nevarēja ne lāga sadzīvot, nedz arī lāga izšķirties, galu galā tomēr izlēma turpināt dzīvi katrs uz savu roku. Ne viens, ne otrs negribēja vairs palikt šais telpās, kas tiem lieki atgādinātu neizdevušos kopdzīvi. Tā Oskars tika pie senkārotajām divām istabām ar verandu, virtuvi, vannu un paprāvu dārziņu. Divās mazajās jumta istabīnās mitinājās vecā saimniece, kas par mērenu atlīdzību bija uzņēmusies pieskatīt Oskara nelielo saimniecību. Vairāk nekā nevarēja vēlēt.

Pēkšņi Oskars atgādās, ka laiks doties uz redakciju. Izvietojoat atvestās mēbeles un citas mantas, pēcpusdiena bija pagājusi nemanot. Viņš uzvilka mēteli, pakliedza uz augšu saimniecei, ka aiziet darbā, noslēdza verandas durvis un gāja uz vārtiem. Biķernieku ielas autobusam vajadzēja atiet pēc septiņām minūtēm, un minūtes trīs bija ko iet līdz pietātei.

Vārtos viņš uz mirkli atkal apstājās un pārlaida skatu tuvākajai apkārtnē, šoreiz jau ne vairs kā viesis, bet gan kā pilntiesīgs šejienietis. Tieši pretim augšup stīdza nenobeigtas, stāvbūves tehnikā celtas mājas tornītes. Kreisajā pusē, gar stūri, stiepās asfaltētā Ķeguma iela, kas noveda

līdz pat autobusa pietātei. Labajā pusē pavērās plašs, zaļains klajums, pa kuŗu šaura taciņa aizvīdās līdz pat smagajam, tumšzaļajam Biķernieku priēžu masīvam. No šejienes vajadzēja nostaigāt tikai pāris simts soļu, un gājēju iekļāva savās vēsajās skavās smaržojošais mežs.

„Tā, te nu varēs mierīgi dzīvot un strādāt!” Oskars sevī norunāja un pievēra vārtus.

Sperot pirmo soli staigājās smiltis viņa kāja pēkšņi atsītās pret kaut ko vieglu, bet cietu. Turpat pie kurpes purna virspusē izlēca mazs, spīdīgs naudas gabaliņš.

„Skaties, santims!” Oskars steigšus pieliecās un pacēla atradumu. Tas bija vēl gluži jauns un vizēja kā zelts.

„Arī laime,” Oskars nosmējās un rūpīgi novietoja santimu sevišķā naudas maka nodalījumā, lai nesajūk ar pārējo naudu un nejausi neizdodas. Viņš bija mazliet mātīcīgs, ja tā varētu izteikties. Jau parastos apstākļos viņu priecēja katrs šāds atradums, kuŗa vērtība bija tik niecīga, ka neatmaksājās taujāt pēc pazaudētāja. Bet tieši šoreiz, sperot pirmo soli laukā no savas tikko iegūtās mītnes – tam vajadzēja nozīmēt kaut ko sevišķu.

„Laikam šeit dzīvojot ar naudas trūkumu nebūs jākaujas. Lai nu tā būtu,” viņš nopūtās, atceroties savu tik svārstīgo honorāru likni, jo laikraksts, kurā viņš strādāja, noteiktas mēnešalgas maksāja tikai redakcijas kolēģijas locekļiem. Pārējiem redakcijas darbiniekiem nācās samierināties ar rindu honorāriem un nelielām prēmijām par sevišķi labi paveiktiem darbiem.

Autobusa jau iedarbinātais motors klusi dūca, bet mutīgā kasierē stāvēja ārpusē un mēloja ar šoferi.

Oskars nosēdās pakalējā galā, pie pašām ieejas durvīm. Viņam patika pamatīgi apskatīt katru jaunu pasažieri un veidot par to savu priekšstatu. Tāpēc viņam braucot autobusā vai tramvajā nekad nebija garlaicīgi un nenā-

cās ķerties pie laikraksta.

Motors pēkšņi iesprauslojās, un autobuss sāka kustēties. Kasierē veikli uzlēca pa pakāpieniem un aizrāva durvis.

Lielā, dzeltenā mašīna, neveikli gāzelēdamies, izlikumoja pa smilšaino Remīnes ielu un izkļuva uz Laimdotas ielas gludā asfalta. Neuzņēmusi pat pilnu gaitu, tā Pikola ielas galā atkal apstājās.

Pirmajā mirkli Oskars nodomāja, ka kaut kas bojājies, bet tad atcerējās, ka te ir pirmā pietura. Kasierē, pametusi skatu pa logu laukā, smaidīdama pamāja ar galvu un steidzās atvērt durvis.

Iekāpa viena vienīga braucēja, kas garāmejojot paraudzījās Oskara mazliet pētošām, tomēr vienaldzīgām acīm un tūdaļ izgāja cauri solu rindai līdz pat priekšgalam. Kasierē viņai sekoja, un abas sasveicinājās kā vecas paziņas.

Arī Oskars diezgan vienaldzīgu skatu nomēroja ienācēju no galvas līdz kājām. Nekā acīs krītoša jau nebija. Bet tad viņš sāka ieskatīties ciešāk. Miršu krāsas pavasara mēteli cieši piekļāvās diezgan kuplajam, bet samērīgajam augumam. No tādas pat cepurītes apakšas spraucās vesela bagātība rūsganu matu cirtu, kas ļoti labi saskanēja ar sarkanīgo lapsādas apkakli. Zili – pelēkās acis meta zobgalības dzirkstis, un mazliet uzrautais deguntiņš pauda tādu kā pārākuma apziņu. Kā sejas izteiksmē, tā kustībās izpaudās kaut kas īpatns, vienreizējs, ko Oskars nejauda tūdaļ vārdā nosaukt.

„Interesanta sievietē,” viņš nodomāja. „Tā nav no seriņu tipa.”

Jo ilgāk viņš to vēroja, jo vairāk tā viņam patika. Labu brīdi viņš gudroja, kas gan tā varētu būt. Aktrise? Taču nē – tam viņas izskats bija par vienkāršu, un, bez tam, kā teātra recenzents, viņš to būtu pazinis. Ierēdne? Arī nē, jo kancelejas darbs ar laiku cilvēkus nonivelē un ietērpj kā neredzamā uniformā, kuŗu pieredzējusi acs tomēr spēj saskatīt. Studente? Jā, tas gan varēja būt, jo tieši šai cilvēku kategorijā var sastapt visdažādākās variācijas. Precējusies? Droši vien – nē, jo

tai nebija neviena gredzena pirkstā, un arī sejā trūka tās nopietnības un kustībās tās nosvērtības, kāda vērojama pie precētām sievietēm. Bet – kas to lai zin? Varbūt arī, ka visi šie slēdzieni bija maldīgi.

Oskara vērojumu pārtrauca vesels bars vakarskolnieku, kas, jautri čalodami, sabruka autobusā un aizpildīja gandrīz visu šauro eju. Prātā ienāca atkal kaut kas cits, un tā viņš pat nemanīja, kā pienāca Lāčplēša iela, kur viņam vajadzēja izkāpt.

Minūtes desmit pirms diviem Oskars stāvēja uz Blaumaņa ielas stūra un gaidīja Juglas nakts autobusu, lai brauktu mājup. Tā nakts laikā bija vienīgā satiksmes iespēja, jo pēdējais Biķernieku ielas autobuss gāja ap vienpadsmitiem. Bieži iznāca lieku minūti aizkavēties redakcijā, Juglas autobuss aizgāja gar degunu, un tad vajadzēja visu gaŗo gabalu cilpot kājām. Veselu stundu gaidīt uz nākošo neatmaksājas, jo pa to laiku varēja būt jau mājās. Vasaras laikā bija gluži tikami pēc redakcijā noniktajām stundām, pirms gulētiešanas, kārtīgi izstaigāties. Toties rudenī, lietainā laikā, vai arī ziemas naktīs, tas nebija visai patīkami. Tāpēc Oskars centās izrauties no darba mazliet ātrāk.

Gar apaļo kiosku nozibēja divas zaļas uguntiņas. Tur jau nāca gaidītais autobuss. Zaļais mirdzumslika uz mirkli Oskaram atcerēties tās pašas krāsas mēteli un tā valkātāju, kuŗu tas novakarē bija sastapis autobusā, un kuŗa tam darba stundās bija galīgi piemirsusies. Bet nebija laika ilgi par to domāt. Autobuss jau stājās, un vajadzēja pasteigties iekāpt, lai nepaliktu kājām.

Palaidis sev priekšā kādu vecāku pāri, Oskars veikli ielēca mašīnā, aizrāva durvis un nosēdās pirmītējā vietā. Tad viņš pēkšņi tā kā saduga. Tas taču bija tas pats zaļais mēteli ar rūsgano lapsu. Tiešām – un tas pats pētoši zobgalīgais skats, kas vērās viņā no pretējā sola.

Acumirkļa vieglo apmulsumu Oskars centās nomaskēt ar vienaldzību. Toties domas strādāja vēl jo intensīvāk. Jā, tā bija tā pati

pirmītējā braucēja. Šoreiz viņa sēdēja Oskaram tieši pretim un bija labāk apskatāma. Bet nevarēja taču viņā blenzt kā kādā neredzētā putnā. Oskars raudzījās viņai garām, un tomēr viņa skats laiku pa laiku pārslīdēja iesarkanajām cirtām un zaļajai cepurītei. Jaunā sievietē gan izlikās to nemanām, tomēr viņas ziņkāri šaudīgais skats, kas ne mazāk bieži pakavējās pie Oskara, liecināja pavisam ko citu. Tieši šī mēmā, mazliet koķetā spēle turpinājās līdz pat Lielvārdes ielai, kur Oskaram bija jāizkāpj. Prāvais, parasti tik vienmuļais ceļā posms šoreiz bija pagājis nemanot.

Tiklīdz autobuss apstājās, zaļā dāma pirmā strauji pielēca kājās un izspurdza pa durvīm. Oskaram tas sagādāja mazu, patīkamu pārsteigumu. Tas liecināja, ka viņa dzīvo kaut kur tepat, kaimiņos. Izkāpa arī viņš un, pieklājīgā attālumā turēdamies, soļoja savai ceļā biedrei nopakaļ, jo viņa gāja tieši tai virzienā, kur vajadzēja iet arī viņam – gar Zemitāna laukumu, pa Laimdotas ielu.

Viņa nesteidzās, un arī Oskars nepiespieda soli. Tumsā viņš pat šķīta saredzam, ka tā pāris reizes atskatījās, bet, varbūt tas tikai tā likās. Tomēr radās iespaids, ka arī viņai Oskars palicis prātā, ja nu ne tieši tādā mērā, kā viņa Oskaram.

Visu laiku pa gludo asfalta kludzēja divēji soļi. Tad vieni, retākie, noklusa, jo Oskars iegriezās Remīnes ielas smiltīs. Turpretim smailie papēdīši skaļi aizdīpa caur tumsu uz Biķernieku ielas pusi.

Par tikko jaušamo romantisko pieskaņu, kas nebija atdalāma no vakarējās sastapšanās, Oskars otrā rītā bija gluži sapīcis. Vai nu pirmo reizi nejausi sastop patīkama izskata sievieti? Vīspār, kas gan viņam bija par daļu gar šo zaļo lapsu, kā viņš to īgnumā nosauca – gan lapsādas apkakles, gan rudo matu dēļ. Sarkanmatainām sievietēm jau palai kam esot nelāgs raksturs – tā viņš centās sev iestāstīt, kaut gan atkal tūlīn bija spiests atzīties, ka viņas mati nebūt nebija sarkani.

(Turpinājums sekos)

(Turpināts no 4. lpp.)

Esmu dzimusi 1941. gada janvārī, un mūsu ģimene 1944. gadā Latviju atstāja, jo tika brīdināti, ka drauzē izsūtījums uz Sibīriju. Mūsu tēvu Jēkabu Lindemāni apcietināja jau 1941. gada februārī. Eriku Zelmeni satiku 1987. gadā, kad viņš Austrālijā ciemojās pie manas māsas Ritas Ozoliņas. Gūtais iespaids pilnībā saskan ar aprakstu grāmatā: viņš bija vispusīgs, enerģisks un zinātkārs cilvēks, kam padevās viss, ko vien viņš darīja. Erika pārāgrā aiziešana no dzīves mūsudzimtai ir liels zaudējums... Pazīstu arī citus Jūsu grāmatā pieminētos – Ariņu, Vīdes, Mūsu ģimenes pirmajos gados Austrālijā runāja gandrīz tikai par latviešiem un Latviju: mēs ticējām, ka sabiedrotie dzimteni atbrīvos un mēs varēsim

atgriezties mājās. Arī, kad cerība zuda... Ik gadu pieminam 1941. gada 14. jūnijā izvestos, Brisbanes piemiņas aktā teiktajā runā izmantoju arī faktus no Jūsu grāmatas, it īpaši par PSRS kriminālkodeksa 58. pantu. Izlasījusi grāmatu *Nolaupītā bērniņa*, vēlreiz pārlūkoju sava tēva dokumentus, kuŗus saņēmu no vēstures archīva Bezdelīgas ielā Rīgā. Daudzi dokumenti bija rakstīti krievu valodā, nācās meklēt tulku. Kaut biju lasījusi Solženicīna *Gulaga archipelāgu*, nesapratu briesmīgā 58. panta 3. un 14. punktu ietekmi latviešu dzīvē. Jūsu darbs man atvēra acis, jo uzzināju PSRS noziegumu apjomu. Dzirdēts, ka komunisti kopumā iznīcināja apmēram 60 miljonus cilvēku, daudzus notiesāja uz pieminētā 58. panta pamata, tik „varens” bija šis pants. Varbūt pienāks diena, kad

Holandes starptautiskā tiesa 58. panta lietotājus notiesās un beidzot atzīs, ka 20. gadsimtā bijuši divi ļaundari – Hitlers un Staļins un divi holokausti: nacistu un komunistu izraisīts. PSRS ministieces Krievijas amatpersonas cenšas noliegt notikušo, bet nav iespējams noliegt 58. panta ietekmi. Varbūt tieši tas piespiestu PSRS mantiniekus atzīt notikušo. Paldies Jums, jo atklājot savas atmiņas, ļāvēt runāt arī tiem, kuŗi no izsūtījuma neatgriezās.”

Ilmāra ģimenes liktenis dziļi aizkustināja ne tikai lasītāju, bet arī ņujorkietes Gunnas Diksones sirdi un prātu. Par saviem līdzekļiem viņa uzņēmas tulkot un izdot Ilmāra Šalta otro atmiņu grāmatu „Karjeristi”. Nosaukumam ir simboliska dubultnozīme: pirmkārt, jaunos puisus nodarbināja necilvēciskā darbā akmeņlauztuvēs jeb „karjeros”,

tātad viņi ir „karjeristi”; otrkārt, viņu dzīves karjera bija sabojāta uz visiem laikiem – uz Sibīriju izsūtītajiem un viņu tur dzimušajiem bērniem padomju vara neuzticējās un jebkādu izvērīšanas darbā ik uz soļa bremzēja.

Gunnas Diksones tulkotā pirmā Ilmāra Šalta grāmata tika izdota Latvijā, otra ASV. Šī jaunā, angļu valodā tulkotā Ilmāra Šalta grāmatas iznākšana notiek latviešiem ļoti nozīmīgā laikā: 11. novembrī ir Lāčplēšu diena, 18. novembrī – valsts dibināšanas atceres svētki.

Autors vairs nebrīnās, ka viņa grāmata guvusi ievēribu visā pasaulē, bet joprojām mulst par atzinīgajiem vārdiem, ko saņem no dažādām zemeslodes malām. *A Stolen Childhood* ir viena no populārākajām grāmatām Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeja grāmatu galdā.

Ilmārs Šalts zina, cik liels ir labo vārdu spēks, ko atnes maza aploksnīte – viņš joprojām pārdzīvo, ka Sibīrijas spalģajā salā viņa māmuļa nesaņēma no Latvijas sūtītu vēstuli, kas gan pienāca, bet adresātu vairs nesasniedza...

„Varbūt mātei būtu bijis spēks izdzīvot, ja vēstule nebūtu kavējusies,” tikšanās reizē Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeja sarīkotajā iemīnējās sirmās, staltas vīrs.

Liels paldies Gunnai Diksonai, arī viņas darbs būs kā vēstule, ko gaida daudzās latviešu mājās mītnes zemē, kur vecvecāki karsti vēlas, lai mazbērni un mazmazbērni zina savas tautas vēsturi, kaut ikdienas valoda katram jau ir sava: latviešu un angļu.

Grāmatu var iegādāties: www.Amazon.com

Am

Dienvidkalifornijas latvieši domā par nākotni, atceroties pagātņi

Ko darīja latvieši, Otrā pasaules kara bēgļi, nonākuši svešas zemes tālā malā Dienvidkalifornijā, otrā pasaules galā? Protams, vispirms meklēja mājvietu, darbu, bet ne mazāk svarīga bija vēlēšanās turēties kopā. Tāpēc Margareta Drumalda kopā ar dzīvesbiedru Eduardu Drumaldu, Viktoru Baltkāji un Helmutu Braukī 1949. gadā dibināja latviešu kopu. Losandželosā ap to laiku no aizjūras „pārvietoto personu” nometnēm jau bija ieradusies apmēram 100 latviešu, un 60 km attāļajā Anaheimā apmēram 300 trimdnieku čakli strādāja apelsīnu plantācijās.

Pirmais Losandželosas latviešu kopas, vēlāk biedrības priekšnieks bija žurnālists Felikss Krusa. Dienvidkalifornijas latviešu biedrības valdes locekļu pirmā sanāksme notika 1950. gada 5. augustā pulksten septiņos vakarā vācu organizācijas *Herman's Sons* telpās. Ir saglabāties valdes sēdes pirmais protokols, ko rakstīja sekretārs Rūdolfs Hofmanis. Biedrības statūtus pieņēma 1951. gada 3. februārī. Biedrības biedru nauda bija viens dolars gadā. Tagad biedru nauda ir 25 dolari gadā.

Par DK Latviešu biedrības priekšnieku 1951. gada 1. decembrī ievēlēja Helmutu Braukī. Biedrībā sākās lielāka rosība, valde 1951. gada decembrī sāka izdot Dienvidkalifornijas latviešu biedrības Informācijas biļetenu. Tas iznāca reizi mēnesī, sākmā biļetenam bija 2-3 lappuses, pavairotas mimeografa tehnikā.

DK latviešu biedrības valdes priekšnieki bijuši:

1949.-1951. Felikss Krusa †

1951. 1. decembris -1955. Helmuta Braukis †

1955.-1956. Ludvigs Viks †

1956. g. Eduards Duks †

1957.-1959. Daniels Agrums †

1960.-1964. Helmuta Braukis †

1964.-1965. Viktors Vaits

1965.-1968. Edgars Gernatovskis †

1968.-1971. Imants Kaprālis †

1971.-1972. Nonita Priedīte

1973. g. Māra Eglāja

1974. gadā no marta līdz jūlijam Silvija Tūbele (tagad Kurmiņa); no augusta līdz novembrim – Guntis Kuškēvics; no novembra līdz 1975. gada biedru sapulcei – Leo Weiss †

1975.-1977. Juris Cilnis

1978.-1987. Alfons Reins †

1988.-1990. Inese Birzniece

1991.-1995. Ģirts Budkēvics

1996.-1998. Arnis Tolks

Kopš 1999. gada biedrības priekšnieks ir Ivars Mičulis. Viņš vadīja Dienvidkalifornijas latviešu biedrības 60 gadu jubilejas sarīkojumu 16. oktobrī, apsteidza dalībniekus, īsumā pastāstīja biedrības vēsturi un aicināja pieminēt biedrības priekšniekus, kuŗi jau aizsaulē. Visilgākie un skaļākie aplausi atskanēja par godu ilggadējiem biedrības biedriem Helēnai un Rūdolfam Hofmaniem, kuŗi pašreizējīgi strādājuši biedrības labā.

DK LB apsveica Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. baznīcas pārstāvi Tamāru Rūse, DV apvie-

nības priekšnieks Teodors Lilienšteins, pavisam īsi agrākais biedrības priekšnieks Arnis Tolks, apsveikumu no Sietlas bija atsūtījis Juris Cilnis. Uz Latviju pārcēlušies Silvija Tūbele-Kurmiņa, Ģirts Budkēvics un Inese Birzniece.

Ivars Mičulis nolāsija Ņudžersijas latviešu biedrības un Ineses Birznieces apsveikumu. Viņa sirsnīgi pateicās DK LB dibinātājiem, kuŗiem bija pārliecība, ka saulainajā palmu zemē vajadzīga oficiāla organizācija, kas piedāvātu nesen iebrucējiem latviešu „patversmi”. Tolaik nevienš nezināja, kur dzīvos un strādās, cik ilgi paliks, kad Latvija atkal būs neatkarīga valsts. Nebija ne sava nama, ne naudas. Galvenie ieguldījumi bija ideja, ka latviešiem jābūt kopā lūgšanās, dziesmās, dejās un pārrunās, kā arī ticība, ka jāsaglabā savā kultūra un pārliecība, ka Latvija atgūs neatkarību. Inese Birzniece uzsvera, ka DK LB viņas ģimenei bija otras mājas un nedēļas nogales bieži tika pavadītas latviešu sanāk-

No kreisās: Vizma Gruntmane, Helmuta Braukis, Nora Ābele (tagad Mičule), Zigrīda Jansone (tagad Sekste, dzīvo Sietlā)

smēs un sarīkojumos Losandželosā sākumā irētās telpās, vēlāk pašu uzceltajā latviešu namā un baznīcā:

„Paldies maniem vecākiem un visiem aktīvajiem DK LB brīvprātīgiem darbiniekiem! Neatlaidīgā ticība un pārliecība, ka latviešiem Dienvidkalifornijā un Latvijā ir nākotne, bija mūsu atslēga un slepenais ierocis cīņā par Latvijas neatkarību. Mūsu latvietība arī kļuva par priekšrocību Amerikas sabiedrībā, jo varējām atšķirties un izcelties. Tiekoties ar latviešiem Latvijā, īpaši Atmodas un Latvijas neatkarības atjaunošanas laikā, esmu bieži stāstījis, kā mēs Losandželosā paši izveidojām savu latviešu biedrību, latviešu namu, kuŗus, dejas kopu un citas organizācijas, visu pašu spēkiem, ziedojumiem un brīvprātīgo darbu.

Mani ievēlēja par DK LB priekšnieci 1988. gadā, drīz pēc tam Latvijā sākās Atmoda. Mums visiem tik daudz skaistu atmiņu par šo laiku, piemēram, kuŗa, „Ave Sol” koncerta rīkošana Kalifornijas universitātē Losandželosā, pēc kuŗa laikrakstā *Los Angeles Times* bija pozitīva recenzija; mēs izmitinājām visus koristus privātās mājās un parā-

DK LB stends Starptautiskā institūta rīkotās „Internacionālās dienās” 1953. gada oktobrī. Starptautiskā institūta direktore Estere Bartleta (Esther D. Bartlett) un DK LB priekšnieks Helmuta Braukis

dijām viņiem populārākās tūristu vietas Dienvidkalifornijā.

Atceros, kādā vecgada vakarā skatījāmies *Los Angeles Kings* ledu hokeja spēli ar Rīgas *Dinamo* vienību un vicinājām Latvijas karogu, kad rīdzinieki iemeta vārtos ripu. Vēlāk atvedām piecus latviešu hokejistus uz latviešu namu, lai viņi varētu svinēt

kumiem Latvijā – LTF sanāksmēm, televīzijas raidījuma „Labvakar!” programmas u. c. Latvijas neatkarības pasludināšanas 70 gadu jubileju 1988. gadā svinējām trīs dienas. Longbičā 1989. gadā notika Rietumkrasta 9. Dziesmu svētki, kuŗos piedalījās koris „Ave Sol”.

Paldies visiem DK LB ziedotājiem, kā arī sarīkojumu apmeklētājiem par ieguldījumu ne tikai Losandželosas latviešu dzīvē, bet arī par atbalstu Latvijas 50 gadu Okupācijas muzejam, skolām, bērnu namiem un citām vajadzībām. Novēlu DK LB turpināt aktīvo darbību un īstenot biedrības mērķus, apzināt jauniebraukšos latviešus un aicināt viņus iesaistīties latviešu sabiedrībā Dienvidkalifornijā!”

DK LB lielākie sarīkojumi ir Latvijas valsts dibināšanas un 1941. gada 14. jūnijā aizvesto atcere, Jaungada balle. Notiek referāti, tikšanās ar rakstniekiem, māksliniekiem, sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem, koncerti. Biedrība piešķir stipendijas jauniešiem latviešu skolu, vasaras nometņu un skolu apmeklēšanai,

DK LB biedri nodeva asinis Korejas kara laikā; pirmā rindā no labās Ādofs Ābele, Ilga Jankovska, nezināms, Vilhelmīne Stanke; stāv: pirmā rindā ceturtnā no labās Ruta Spēlmane (tagad Karaliusa), trešā no labās Helēna Nukša (tagad Hofmane), otrais no labās Laimonis Barviks; otrā rindā otrais no labās Arvīds Pukinskis; trešā rindā otrā no kreisās Alma Virse (vēlāk Gernatovska), viņai līdzās Aleksandrs Grietēns

savu uzvaru un sagaidīt Jaungadu kopā ar mums. Brauca viesi no Latvijas – drāmatīķis Pēteris Pētersons, Sarmīte Ēlerte, Elita Veidmane, Dainis Īvāns un daudzi citi Latvijas Tautas Frontes aktīvisti, Latvijas mākslinieki, aktieri, mūziķi, tautasdeju dejojāji. Dienvidkalifornijā tika dibināta Latvijas Tautas Frontes atbalsta grupa, latviešu namā skatījāmies videolentes par noti-

biedrības pārziņā ir bibliotēka, no kuŗas dubulteksemplārus sūta uz Latviju izdališanai bibliotēkām. DK LB atbalsta organizācijas – *Association for the Advancement of Baltic Studies* (AABS), *Baltic Association to the United Nation* (BATUN), Baltiešu amerikāņu brīvības līgu (BAFL), Pasaules brīvo latviešu apvienību (PBLA), Amerikas latviešu apvienību (ALA), Amerikas

latviešu jaunatnes apvienību (ALJA), Latviešu Fondu (LF), Latvijas 50 gadu okupācijas muzeju, Latvijas Bērnu fondu, vasaras vidusskolu Kurša. DK LB ir minēto organizāciju biedre. Katru gadu divus valdes locekļus izrauga par delegātiem Amerikas latviešu apvienības kongresā. Biedrības pārstāvji piedalījušies Pasaules latviešu biedrību konferencēs Rīgā.

DK LB 2006. gadā rīkoja Amerikas latviešu apvienības 55. kongresu, kas notika no 21. līdz 23. aprīlim viesnīcā *Hilton Glendālē*, Latvijas valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas un viņas dzīvesbiedra uzņemšanu latviešu namā 3. jūnijā, iekārtoja vēlēšanu iecirkni 9. Saeimas vēlēšanām 7. oktobrī un 10. Saeimas vēlēšanām š. g. 2. oktobrī. Biedrība atbalsta Jaņa Daugavieša rīkotos novusa turnīrus, kuŗos labprāt piedalās daudz jauniešu. Biedrības valde iekārtoja telpas pārvietojamai pasu darbstacijai, lai šejienieši varētu pieteikties un saņemt Latvijas pasi. Biedrība turpina izdot Informācijas biļetenu, kuŗa sagatavošanai un iespiešanai izmanto jaunāko tehnoloģiju.

DK LB patlaban ir apmēram 350 biedru. Lielākā daļa no viņiem ir arī citu Dienvidkalifornijas latviešu organizācijas biedri un piedalās visos sarīkojumos, dzied latviešu kori, dejo tautasdeju kopā, piedalās teātru uzvedumos. Teātris, kori, tautasdeju kopā bija un ir atsevišķas organizācijas, kuŗas cieši sadarbojas ar biedrību. Biedrības 60 gadu jubilejas vakarā dziedāja jauktais koris, ko vada diriģents Pauls Berkolds, vīru koris „Uzdziēdāsim, brāļi!” diriģentes Lauras Rokpēnes-Mičules vadībā, dejoja tautasdeju kopas „Pērkonītis” vairākas grupas, kuŗas apmāca Dziesma Tetere. Karaliskas vakariņas pagatavoja Pegija Taube ar palīgiem. Sarīkojumā ieradās gandrīz 200 apmeklētāju, rīkotājiem bija steigšus jāmeklē papildgaldi un krēsli.

Visa vakara gaŗumā uz lielā ekrāna varēja vērot dažādu laiku fotografijas. Tās sameklēja un sakārtoja biedrības priekšnieka vietniece Sandra Gulbe-Puķēna.

DK LB mērķis vēl aizvien ir vienot latviešus, kuŗi dzīvo ļoti izklīdēti – 150 km uz ziemeļiem līdz Santabarbarai un Beikersfildai un 150 km uz dienvidiem līdz Meksikas robežai. Dienvidkalifornijas latvieši labprāt atbalsta biedrību, apmeklē tās sarīkojumus. Biedrībā pēdējā laikā iestājušies vairāki jauniebraucēji un aktīvi darbojas valdē.

Biedrības valdes locekļi šajā darbības gadā ir Jānis Daugavietis, Rūdolfs Hofmanis (biedrzinis), Tamāra Kalniņa (kasiere), Valdis Ķeris, Imants Leitīns, Nora Mičule, Astra Moora (sekretāre), Nonita Priedīte (informātores angļu valodā), Jānis Rutmanis, Valdis Pavlovskis, Aldis Rauda, Sandra Gulbe-Puķēna, Dace Taube (biedrības pārstāve latviešu nama valdē), Jānis Taube, Pegija Taube, Vija Viksne, Vilis Zaķis.

Am

(Turpinājums sekos)

Window on Eurasia: In the Baltics, Moscow Turns from Supporting Ethnic Russian Parties to Backing Broader but Still Sympathetic Ones, Russian Commentator Says

Pols Goubls
(Paul Goble)

Staunton,
November
11 –
Moscow is
no longer

placing its bets on the often-marginal ethnic Russian parties in the three Baltic countries, preferring instead to support broad-based political parties which are sympathetic to the Russian Federation and have a real chance to come to power, according to a Moscow historian and publicist.

In an essay in "Russky zhurnal" today, Boris Sokolov says that the parties Moscow is now most interested in are Edgar Savisaar's Center Party in Estonia, Nil Ushakov's Center of Accord in Latvia, and, until quite recently, Victor Uspaskis' Labor Party in Lithuania (www.russ.ru/pole/Pribaltijskij-vopros/).

And as a result of Moscow's support for these groups, he

continues, Russia's backing of Russian-language parties who "openly were focused on Russia and dreaming about the rebirth of the Union in one or another form" has reduced these often marginal parties still further, something Sokolov says is obvious "to the unaided eye."

Thus in Estonia, the ethnic Russian Night Patrol has faded into insignificance since the period of protests around the Bronze Soldier in Tallinn, and the Russian-language party PCTVL garnered only 1.4 percent of the vote in the recent Latvian elections, with most of its former electorate choosing instead to back Ushakov.

The situation in Lithuania is different, in large part because there has never been a single Russian party or organization. There are three reasons for this, Sokolov says. First, Lithuania adopted a more liberal citizenship law so many ethnic Russians became citizens and voted for Lithuanian parties.

Second, the share of Russian speakers in Lithuania is only "a

little more than 16 percent," far smaller than in Estonia and especially in Latvia. And third, the Russian language community is extremely diverse, with almost half of it consisting of ethnic Poles who look toward Poland rather than the Russian Federation.

For all those reasons, Sokolov continues, Moscow "from the very beginning" sought to support parties and politicians of "an all-Lithuanian direction," people like Rolandas Paksas and Victor Uspaskis. But because those people and their parties are now viewed as "belonging to the past rather than the future," Moscow is "searching for new political partners."

By cutting back its support for openly pro-Russian parties, Moscow "perhaps is losing the support of the more pro-Russian inclined politicians and populations, but on the other hand, it is acquiring real, albeit not very obvious from the outside, influence on real political processes in the Baltic countries."

"The elections in Latvia just like the elections in Estonia have

shown," Sokolov says, "that today the majority of the Russian-language voters are voting for all-national parties" which the Russian speakers perceive as representing their interests and having a real chance to win some share of power.

Ultimately, the Russian analyst suggests, "particularly in the case of the evolution of the Latvian political system toward a two-party system," the Center of Accord Party "could become one of the two main parties" of the country. And while Russian voter supporter would be critical, the level of the party's "pro-Russianness" would probably decline to make that happen.

Nonetheless, the Russian voter in Latvia will matter both because the number of Russian speakers who become citizens and thus gain the right to vote is growing and because the Center of Accord also is winning support among ethnic Latvians who do not view it as "an ethnic Russian-language party."

Moscow is clearly betting on the left and center-left parties, a

strategy that appears to have the best chance of success in Latvia. In Estonia and Lithuania, in contrast, "the positions of the pro-Russian forces are not so strong," as a result of the smaller share of ethnic Russians in the population and electorate, better economic conditions, and the personalities of party leaders.

Sokolov says in conclusion that "the transition from support in the Baltic countries of forces oriented to the restoration of the USSR to support of all-national parties which do not put under doubt the political independence of their countries and reflect Western democratic values is a step toward ... civilized relations" between Russia and the Baltic countries.

But he adds that the Kremlin may encounter problems as a result of choosing this path, especially because the parties it backs because they are pro-Russian at some level will almost certainly have to become less so if they are to win power in any one of the three Baltic countries let alone more than that.

Audzināt un izglītot meistarus!

Gundars Ķeniņš Kings

Mūsu nākotne nav teļos, tā ir mūsu meistaros! Lai pavairotu meistaros skaitu un proporciju mūsu tautā, mums jāmacās dzīvot gudri un apsviedīgi, mums jāveic istas reformas zinātnē un izglītībā un mums jāskatās domāt, kā visdrošāk tikt laukā no ļoti nepatīkamas situācijas. Šo nepatīkamo situāciju vēl nepatīkamāku padara tas, ka neredzu, kā no tās izkļūt ātri un veiksmīgi. No dziļas bedres mēs nevaram vienkārši un ātri izlēkt, un man nav pārliecības, ka varam sagaidīt palīdzību roku.

Visa pasaule, visvairāk bagātās Rietumvalstis, ir nonākušas ļoti grūtā situācijā. Tās strauji noveco. Tajās samazinās tā tautas daļa, kas strādā un uztur jaunus un vecos, kas sasniedz jaunu ražības līmeni. Tās zaudē savas spējas sacensties ar citām tautām, kas šīs spējas apgūst arvien vairāk.

Atgādināsim, ka pensijas, ko esam sapelnījuši, un nauda, ko esam iekrājuši, ir tikai nedroši solījumi, ka mēs varēsim ērti un labi dzīvot arī nākotnē. Īstenībā nauda ir tikai maiņas līdzeklis tirgos, bet tirgos mēs varam pirkt un pārdot tikai to, kas ir vai tiek kopīgi saražots visā valstī. Mēs nevaram šodien ēst to maizi, ko ceps tikai rīt. Kopā mēs varam patērēt tikai to, kas ir jau atro-

dams tirgū.

Pasaule atrodam gan ražīgus, gan mazražīgus pārdevējus. To skaits vairojas. Aug arī viņu zināšanas un viņu intelektuālais kapitāls, aug viņu spējas ar mums sacensties.

Ja arī mēs uzsvēram, ka mums ir vēlams izvēlēties ražot un pārdot ne tikai to, kas ir tirgū pieprasīts, bet visvairāk tieši to, ko varam paveikt vislabāk un lētāk. Ja izvēlamies sacensties ar lētām cenām (lēti nocenotām precēm un pakalpojumiem), tad varam pēkšņi atgāst, ka citi to pašu var piedāvāt vēl lētāk. Citiem vārdiem, ražojot to, ko varam pārdot tikai lēti, nonākam situācijā, kur strādājām arvien lētāk un dzīvojam sliktāk par tiem, kas no mums ir tik daudz mācījušies.

Lielais izņēmums ir meistari. Parasti tirgū trūkst tā, ko viņi var izcili labi vai ražīgi paveikt. Tur, kur viņu ir daudz un kur viņi strādā izdevīgām eksportam, meistaros labklājība turas augsta. Ir jau sen ievērots, ka gandrīz visās sabiedrībās trūkst meistaros. Tam ir vairāki iemesli. Ir sabiedrības, piemēram, Butānā, kas augsti nevērtē ne meistaros, ne meistaros darbus; šīs sabiedrības pašas izvēlas dzīvot ļoti pieticīgi un savu laimi un prieku atrod garīgās nodarbinātībā. Citur atrodam agrākos meistaros, kas nav turējušies laikam līdzīgi, nav iemācījušies neko jaunu un ir šo un to aizmirsuši. Tā Vācijā pēc kara izrādījās, ka ārsti bija zaudējuši meistarību dažās medicīnas nozarēs. Vēl ir citas sabiedrības, kur izglītību noplicina vai notur zemā līmenī. Tur meistarību nevērtē sevišķi augstu un būtībā izcēlies neļauj pat spējīgākajiem. Vēl citur ir sabiedrības, kas istus

meistaros vispāt nesagatavo. Un vēl ir arī sabiedrības, kur pat visspējīgākos jauniešus pietiekami neskolos un nesagatavo meistarībām. Un beidzot ir vēl sabiedrības, kas necieš pārmaiņas, jauninājumus un citus uzlabojumus. Tās ir sabiedrības, kas ir izšķīrušās lielā mērā iztikt bez intelektuāla kapitāla izaugsmes un iesaistes.

Ieskatoties Latvijā, redzam raibas ainas. Salīdzinot ar citām tautām, mēs izceļamies ar lielu mūzikas meistaros skaitu. Latvijā ir izveidota izglītības un prakses sistēma, kur talantīgus jauniešus meklē, atrod un izskolo līdz tādai meistarībām, ka šie mūziķi sekmīgi sacenšas visā pasaulē. Te atzīmēsim, ka pasaules Lielās krīzes laikā ap 1932. gadu pacēlās doma, ka toreizējā konservatorija nabadzīgai tautai ir pārāk dārga un ir slēdzama ciet. Latvijai ir arī pieklājīgs skaits sporta meistaros, kas izglītoti un izmācīti savā nozarē labi diezgan, lai viņus ievērotu tālu aiz mūsu valsts robežām. Lai arī meistaros skaits Latvija ir mazs, mēs tos varam atrast visās nozarēs.

Man liekas, ka šo izaugsmi kavē tas, ka latvieši negrib būt intelektuāli. Viņi savā ziņā ir līdzīgi amerikāņiem, kas parasti sevi uzskata par apņēmīgiem praktiķiem. Manā ieskatā meistaros varbūt gan intelektuāli, gan praktiķi. Spriežot par izglītību, nesēnā pētījumā *Latvijas barometrs* atklāja, ka vairums iedzīvotāju par galveno skolu reformu un uzlabojumu kavēkli uzskata naudas trūkumu; par otru uzskata ZIM darbinieku kompetences trūkumu. Vismaza trešā daļa iedzīvotāju uzskata, ka daba tirgū visvairāk pieprasīti ir augstskolas beigušie: ārsti (61%), dator-

spējas (41%), skolotāji (35%), inženieri (33%). Daudz zemāk vērtē citu skolu absolventu perspektīvas, kā arī dažādu vadītāju, ekonomistu, grāmatvežu un juristu (ap ceturto daļu) iespējas. Svarīga ir arī pārliecība, ka labu darbu var atrast tikai caur radiem vai draugiem (59%); Cilvēka prasmi sevi ļoti parādīt uzsvē trešā daļa aptaujāto. Mani nepārsteidz, ka šis atziņas ved Latvijas iedzīvotājus uz augstskolām, kur redzam agrāk nepiedzīvotu interesi par izglītošanu.

Man šie vērtējumi atgādina senus arvienu no Stanforda universitātes studiju biedriem. Tas bija augsti mācīts socioloģijas doktors no Berlīnes, kurš vadīja protestantu baznīcu labklājības programmas Rūras apgabalā. Mūsu pārrunās, kas notika Rūras upes krastā, mans kolēģis bija īpaši norūpējies par kalnračiem un strādniekiem dzelzs rūpniecībā, kam draudēja izbeigties ierastie darbi. "Visus izvietot par sētniekiem un biroju apkopējiem nav ne vērts, ne iespējams," viņš teica. „Sabiedrībai jāatrod veids viņus iecelt augstākā plauktā. Taču daudzos viduvējos darbos jau sēž gluži inteliģenti, ar dzīvi apmierināti un paslinki ļaudis, kas neizmanto savus Dieva dotos talantus. Viņi bloķē ceļu citiem, tāpēc tieši viņus arī jāvirza augstāk."

Viņam nepatika mans komentārs, ka šie vidusšķiras pārstāvji, gluži tāpat kā kalnrači, nav sagatavoti kaut ko mācīties.

Šodien es esmu drošs par to, ka mūsu mainīgajā sabiedrībā mēs vairs nevaram reķināties ar drošu karjēru izvēlēta nozarē. Ja neesam iestīguši kādā rutinā, mēs savas karjēras mainām vismaz

divas reizes savā darba mūžā. Es pazīstu pat pāris ārstu, kas, pametuši savu profesiju, mūsu universitātē ieguvuši maģistra diplomu vadības zinātnēs. Vēl viens tagad ir inženieris, kas vada konstruktoru darbu medicīnas iekārtu uzņēmumā. Šie darbīgie un apsviedīgie cilvēki ir tie, kas veicina tehnisko un saimniecisko izaugsmi savā sabiedrībā. Šie meistari ceļ visu darbu caurmēra līmeni augstāk. Viņi ir tie, kas veido jaunus pasākumus un nozares, viņi ir tie, kas palīdz nodrošināt jaunus darbus tiem, kas zaudē vecos. Paliek jautājums par to, kā viņus ierosināt piedalīties jaunos mācību un darba procesos, kā mazināt viņu bailes no pārmaiņām.

Šajā sakarībā man nāk prāta sers Vidia Naipauls, Nobela prēmijas laureāts literatūrā.

Uzauzdis trūcīgā braminu kārtas lauksaimnieku ģimenē Trinidadas un Tobago valstī, Naipauls apšaubā dažu valstu industriālās politikas noderību. Daudz kārt šīs pārmaiņu programmas nav sekmīgas, daudz kārt tās ved uz sava veida kalpību vienai vai otrai diktatūrai. Kā jau zinām no latviešu piedzīvojumiem pēdējā pusgadsimta padomju vienveidīgajā rūpniecībā, gan iecerējot līdzīgās industriālo armiju ierindnieku masās Amerikā, ir labāk pacelties augstāk. To paveicam ar jaunu vērtīgāku, interesantāku zināšanu un iemaņu apgūšanu. Savā grāmatā *India: A Million Mutinies Now* Naipauls aicina miljoniem indiešu pacelties pāri ierastajam, novēl jaunus sasniegumus visai tautai, savu neapmierinātību un savus centienus dzīvot un strādāt labāk.

Nevis vienu, bet miljonus revolūciju!

LATVIEŠU LIKTENSTĀSTI

Augstu gaisā, bet ar kājām stingri uz zemes

Losandželosas latviešiem gadiem ilgi bija zināms – ja Valdis Ķeris svētdienā nav baznīcā, tad viņš ir augstu gaisā. Iespējams, viņš varētu būt aktiera Džordža Klūnija tēlotā galvenā varoņa prototips filmā „Augstu gaisā”. Nesen Facebook varēja izlasīt Valža ziņojumu, ka šogad 30. septembrī pēc 43 darba gadiem aviācijas industrija viņš pensionējas – 35 gadi nostrādāti kompānijā *Delta Airlines* un astoņi – *Delta Global Service*. Valdis pierakstījis piebildi, ka plānojot ceļot. Varētu gan domāt, vai tad viņš nav izceļojies diezgan, kad vai katru dienu bija jāsežas lidmašīnā un ar dažādiem uzdevumiem jādodas vai uz visām debess pusēm.

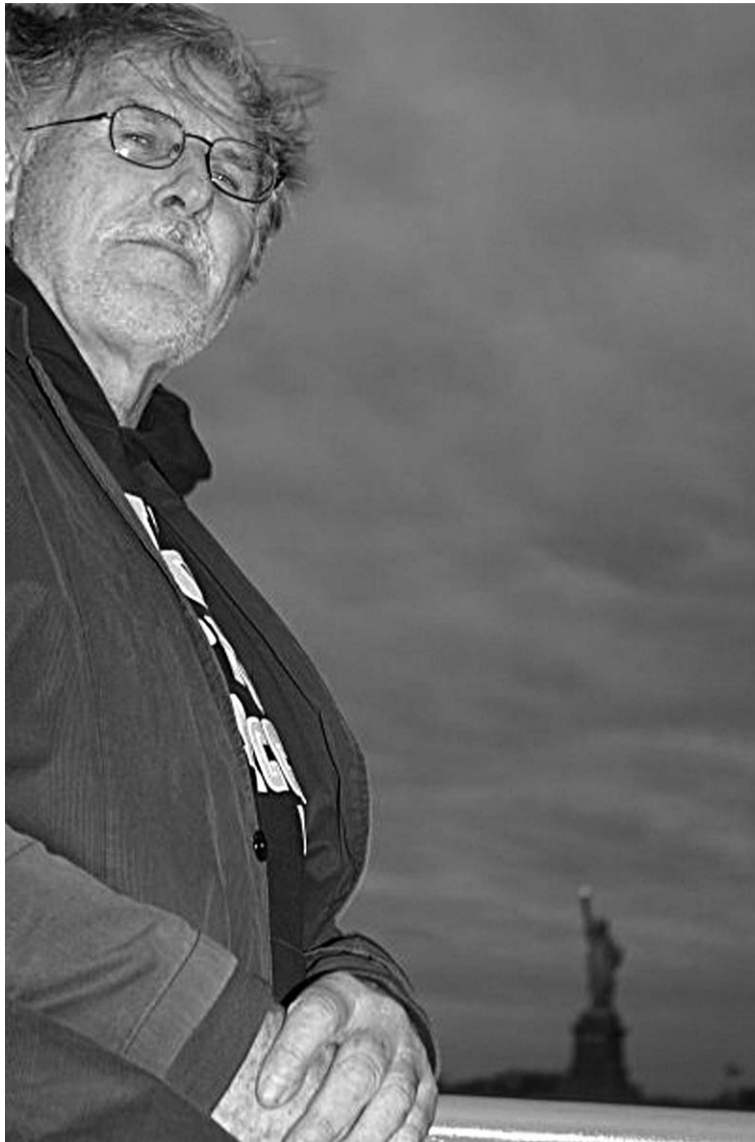
Šovasar Valdis Ķeris kopā ar Aivaru Jerumani piedalījās fonda „Sibīrijas bērni” rīkotajā braucienā uz bijušajām baltiešu izsūtījuma vietām Sibīrijā, lai novietotu piecas piemiņas plāksnes deportācijas upuriem un tiktos ar turienes latviešiem. Aivars Jerumanis puspalokam teica, ka Valdi uz Sibīriju ņēmis līdzī, lai justos drošāk. Atceroties braucieni pa Sibīriju, Valdis atzīst, ka tas ir neaizmirstams, Dzintra Geka ceļojumu ļoti labi noorganizēusi. Viņi pabijuši vietās, kur tūristi iebraukt nedrīkst, dažāsmazāspilsētiņāsārzemnieki nebija redzēti gadus desmit. Žēl vienīgi, ka tik maz iznācis parunāties ar latviešiem, satikti tikai četri vai pieci. Tomskas universitātē vēstures profesors ir Pēteris Krauja, viņa meita grupai bijusi gāde. Pārsteidzīgs milzīgais kontrasts, kāds ir starp Eiropu un Sibīriju, zemes auglīgums, tāpēc daudziem vietējiem ir mazdārziņi, kuŗos viss izaug ātrā laikā.

Vienmēr iedvesmo darba tikums

Valdis patiešām iedvēš drošības sajūtu un ne jau tikai tāpēc, ka ir viens no Losandželosas dižākajiem latviešiem. Šejieniēšiem arī zināms, ka uz viņu var palauties – ja Valdis ko apsolījis, tad vīrs un vārds, to izdarīs. Valdis Ķeris ir gan Dienvidkalifornijas latviešu biedrības valdes loceklis, gan latviešu nama pārvaldes priekšnieka vietnieks, bija viens no 10. Saeimas vēlēšanu komisijas locekļiem Losandželosas balsošanas iecirknī un pēc vēlēšanām gādāja, lai balsošanas zīmes ātri tiek nosūtītas uz Latviju. Viņš nebaidās ne no viena darba, tos nešķiro, bet visu paveic bez liekiem vārdiem, piemēram, nesen sarīkoja krūmu apgriešanas talku latviešu nama automašīnu novietošanas laukumā un sagatavoja nama zāli draudzes bazāram.

Valdis Ķeris ir arī Losandželosas latviešu vīru kuŗa „Uzdziēdāsim, brāļi!” priekšnieks, un pats apgalvo, ka vīru koris ir viņa ģimene. Un šī ģimene kļūst arvien kuplāka, par to ikviens varēja pārliecināties Dienvidkalifornijas latviešu biedrības 60 gadu jubilejas sarīkojumā.

Jau kopš bērnības Valža dzīvē mūzikai bijusi liela nozīme. Viņa tēvs Ernests Ķeris bija Pensilvā-

Valdis Ķeris Ņujorka

nijas pavalsts Bukskauntijas latviešu baptistu draudzes kuŗa diriģents no 1950. līdz 1990. gadam. Valdis vēl aizvien ir šīs baznīcas draudzes loceklis.

Ceļā kopš bērnības

Valdis dzimis Kurzemē 1944. gadā 9. augustā, taču nevis Priekules slimnīcā, uz kurieni tēvs veda māti, bet pa ceļam uz slimnīcu. Varbūt tāpēc viņš vēl līdz šai dienai gandrīz vienmēr ir ceļā?

Kalētu baptistu baznīcā tēvs Ernests Ķeris bija diriģents, šajā baznīcā abi vecāki salaulāti.

Tikai dažus mēnešus pēc dēla piedzimšanas Ķeŗu ģimene 1. oktobrī no Liepājas ostas ar vācu kuŗakuģi devās uz Vāciju. Sākās dzīve bēgļu nometnēs – Vendorfā, Švarcenbekā, Libekā, Hamburgā. Tos laikos Valdis tikpat kā neatceras, vienīgi atsevišķus epizodus, piemēram, ka, būdams četrus gadus vecs, sēdējis Vendorfā armijas barakā, gaidot, kad atvedīs pienu.

Ķeŗu ģimene saņēma ASV baptistu draudžu galvojumu un ar kuģi 1949. gadā 1. oktobrī iebrauca Ņujorkas ostā. Valdim vēl spilgtā atmiņā ostas spožās gaismas. Ģimene apmetās uz dzīvi Pensilvānijas pavalstī. Tais laikos Bukskauntijā dzīvoja apmēram 200 latviešu. Valža tēvs Ernests Latvijā bija agronoms, Amerikā viņš dabūja darbu metāllfabrikā, māte Anna strādāja drēbju fabrikā par šuvēju. Angļu valodu viņa nekad neiemācījās, jo galvenokārt uzturējās tikai latviešu sabiedrībā.

Latviešu baptistu draudze Bukskauntijā bija prāva, spēcīga, ar lielu kori un stīgu orķestri.

Valdi te kristīja, 15 gadu vecumā viņš sāka dziedāt kori un vēl aizvien, kad aizbrauc uz Pensilvāniju, pievienojas korim dievkalpojumā, piedalās koncertā, nereti palīdz kādā labdarības sarīkojumā. Kuŗa diriģents tagad ir Ralfs Augstroze.

Mūzikāli ir visi Ķeŗu ģimenes četri bērni. Valža māsa ir ievērojamā diriģente Gunta Plostniece; 1949. gadā Hamburgā dzimusi māsa Ruta, Pensilvānijas universitātes ķīmijas un biofizikas nodaļas administratore, apveltīta ar skaistu balsi un dzied Bukskauntijas baznīcas kori, tāpat jaunākais brālis, dārzu arhitekts Gatis, kas dzimis 1958. gadā un dzīvo tēva mājā Pensilvānijā. Vairākus gadus viņš dziedāja dubultkvartetā „Auseklis” un ar koncertiem apceļoja vairākus latviešu centrus. Viņu vecāki atdusas Bukskauntijas latviešu kapsētā, kur latviešu apbedījumi ir jau no 1920. gada.

No zemākā posteņa līdz virsotnei

Valdis Ķeris sāka studijas Tempļa universitātē Filadelfijā, turpināja Kuctovnas skolotāju kolledžā (*Kutztown Teachers College*), abās ar basketbola stipendiju, taču mācības pārtrauca un 1966. gadā sāka strādāt kompānijā *Delta Airlines* no pašas apakšas, darot visvienkāršākos darbus, tīrījis ar lidmašīnas. Taču gluži tāpat kā kareivis nereti uzkalpojas par ģenerāli, Valdis pēc gadiem, ieguvis pamatīgu pieredzi, kļuva par pasažieru apkalpošanas nodaļas vadītāju. Viņš 1976. gadā apprecējās ar Bostonas latvieti Ivetu Teriņu, piedzima meitas Elfa un Lara.

Gimene 1984. gadā pārcēlās un dzīvi Losandželosā, Valdis dabūja darbu tajā pašā *Delta Airlines* kompānijā. Elfa un Lara mācījās Losandželosas latviešu skolā. Elfa absolvēja Gaŗezera, Lara – Kursas vasaras vidusskolu.

Gadi skrēja kā stirnas un gluži nemanot 2002. gada janvārī pienāca laiks, kad varēja doties pensijā. Strādāt lidmašīnu kompānijā ir izdevīgi, jo pensionējoties iegūst vairākas privilēģijas – veselības apdrošināšanu, visu mūžu var ceļot ar firmas lidmašīnām bez maksas. Taču vai gan tik jauns cilvēks var nosēdēt mājās? Pāris mēnešus vēlāk Valdi aicināja citā darbā, *Delta Global Service*, un nu iznāca braukāt pa visu pasauli, pavadot Amerikas armijas kuŗavīrus uz eksotiskām

Tēva neatlaidību mantojušas meitas

Nevar nejust Valža pamatotu lepnumu un miļumu, kad viņš runā par savām meitām. Viņš pastāstīja, ka jaunākai meitai Larai ir līgumdarbs viesnīcā *Four Season Resort* Maldivijas Republikā, salu valstī Indijas okeanā. Viņa ir atbildīga par programmu bērniem, kuŗi atbraukuši kopā ar vecākiem un viesnīcā pavada ilgāku vai īsāku laiku. Pēc gada darba līgums beigsies, iespējams, nākamā darbavietā būs Eiropā un Amerikā. Vecāku dzimtenē viņa paspējusi paciemoties divreiz.

Vecākā meita Elfa studēja Vašingtonā (DC) *American University*, ieguva bakalaura gradu starptautiskās studijās un

Foto no ģimenes arhīva

Valdis Ķeris ar meitām Elfu (pa kreisi) un Laru uz kuģa *Royal Caribbean Cruise Lines* klāja *Sandiego pilsētas ostā* (Lara kādu laiku uz šī kuģa strādāja)

Londonā, Anglijā, maģistra gradu uzņēmuma administrācijā un starptautiskās attiecībās. Piecus gadus viņa dzīvoja Latvijā, strādāja angļu firmā *Workpermit.com*, kur guva labu pieredzi, un tagad strādā Beļģijā, Briselē, Eiropas Savienības Latvijas komisijā, ir drošības sistēmas administratore. Pirms vairākiem gadiem atbraukusi uz draudzenes Vijas Viksnas kāzām Mičigenas mazpilsētā Augustā, Elfa iepazinās ar Vija līgavaiņa Alža Raudas labāko draugu, kas arī bija mērojis tālu ceļu – no Bauskas. Abi nesen apprecējās, un tagad Elfas uzvārds ir Bāliņa. Mūžīgi Briselē palikt viņa nedomājot, varbūt ar laiku izdodas darbūt darbu ASV, tuvāk vecākiem.

Bijušie kolēģas jau tagad raksta vēstules, cik ļoti Valža viņiem pietrūkst un uz jautājumu, vai viņš atkal drīz nedomā meklēt kādu darbu, vai nav gaŗlaicīgi, Valdis atbildēja, ka tuvojas Losandželosas latviešu ev. lut. draudzes 60 gadu svētki, decembrī ielānots ceļojums uz Latviju, jo viņš aicināts piedalīties fonda „Sibīrijas bērni” Ziemsvētku eglītes sarīkojumā, varbūt atpaļķeļā izmetīs likumu un aizbrauks uz Beļgradu, kur dzīvo meitas Laras līgavaiņa vecāki. Turklāt durvju priekšā Ziemsvētki, viru korim mēģinājumi, jāgatavojas Adventa koncertam. Nākamgad – nu tad jau redzēs...

Valdi ieraugot, vienmēr gribas pasmaidīt, un viņš nekavējoties smaidam atbildēs. Viņš saprot jokus un neapvainojas par sīkumiem vai pārpratumiem, jo arī tos viegli novērst pavisam vienkārši – ar joku un smaidu. Ir labi būt kopā ar pozitīviem cilvēkiem, kuŗus vada trīs maģiskie vārdi – ticība, cerība, mīlestība, kas nekad nebeidzas.

Latvija apceļota pamatīgi, jo uz turieni Valdim ceļš vedis vismaz 25 reizes, pirmo reizi 1984. gadā, kad dzīvs vēl bija tēva dviņubrālis Edvards. Viņam par laimi gudri izdevās izvairīties no represijām, lai gan bija dienējis Latviešu leģionā, pabijis Vācijā, no kurienes atgriezās dzimtenē. Latvijā Valdis vienmēr paciemojas baptistu Mateja un Golgātas draudzē, aiziet uz dievkalpojumu Āgenskalna baptistu baznīcā, tiekas ar veciem un jauniem draugiem, kuŗus savas sirsnīgās dabas dēļ iemanto ātri.

JAUNUMI LATVIJAS POLĪTIKĀ

Lāčplēšu dienas svinības Rīgā

Pirms 90 gadiem, 1919. gada 11. novembrī, Rīgas iedzīvotāji un nesen izveidotās Latvijas armijas vienības sakāva Pāvela Bermonta un vācu ģenerāļa Rīdigerā fon der Golca vadīto armiju. Tāpēc par godu šim notikumam Latvijā tiek svinēta Lāčplēšu diena.

1919. gada 11. novembrī tika nodibināts Lāčplēša Kara ordenis ar deviņu "Par Latviju" un 11. novembris pasludināts par Lāčplēšu dienu.

Valsts prezidents Valdis Zatlers pie Brīvības pieminekļa svinīgi sveica latviešu karavīrus Lāčplēšu dienā un Latvijas armijas dibināšanas 91. gadadienā.

Pie Brīvības pieminekļa jau 18. reizi notika Lāčplēšu dienai veltītā godasardzes maiņa. Brīvības pieminekļa laukumā Rīgas garnizona izvietoto vienību parādē piedalījās karavīri, zemessargi un robezsargi.

Pirms parādes Valdis Zatlers kopā ar aizsardzības ministru Arti Pabriku (*Vienotība*) un augstākajām armijas militārpersonām orķestra marša pavadībā apstaigāja karavīru rindas, viņus sveicot. Zatlers svinīgā uzrunā norādīja, ka pirms 90 gadiem izšķīries – būt vai nebūt Latvijas valstij, – un šī valsts izcīnīta cīņā ar pārspēku. Zatlers arī aicināja karavīrus nezaudēt to laiku varoņguru.

Pēc godasardzes maiņas valsts augstākās amatpersonas, daudzi Saeimas deputāti un iedzīvotāji pie pieminekļa nolika ziedus.

Ziedu nolikšanu un karavīru parādi vēroja tūkstošiem iedzīvotāju, arī bērni, un daudzi klātesošie godasardzes maiņas beigās kopā ar karavīriem dziedāja Latvijas Valsts himnu.

Latvijas karavīru Brāļu kapos

Rekonstruētās Brāļu kapu piemiņas telpas (II depozitārijā) "Svešumā kritušajam latviešu karavīram" svinīgajā atklāšanā piedalījās arī Valsts prezidents Valdis Zatlers.

Uzrunā Valsts prezidents sacīja: "Mēs dzīvojam pasaulē, kur pēdējos desmit gados ir bijis vismazākais militāro konfliktu skaits. Latvijā ir izaugušas vairākas paudzes, kas karu nav pieredzējušas. Pagājušajā gadsimtā dažādās vietās pasaulē latviešu karavīri ir cīnījušies zem svešiem karogiem un atdevuši dzīvību. Visus šos karavīrus vienoja cieņa pret militāro pienākumu, gods un cieņa pret tiem karogiem, zem kuriem viņi cīnījās.

Zatlers pieminēja arī tos Latvijas karavīrus, kas patlaban cīnās tālu no dzimtenes un veic savus pienākumus, to darīdami ar godu un cieņu pret Latviju un to valsti, kurā šie militārie konflikti notiek.

"Brāļu kapi ir simboliska vieta, kur mēs nākam smelties spēku, lai, paklusējot pie Mātes Latvijas un skatoties mūžīgajā ugunī, pārdomātu savu vēsturi un paši savu dzīvi. Šodien šai vietai nākusi klāt vēl viena svētvieta visiem karavīriem. Es pats pazīstu kādu māti, kas joprojām gaida savu dēlu no svešas zemes, lai gan ir pagājuši vairāki desmiti gadu," atzina Valsts prezidents.

Prezidents novēlēja, lai atjaunotā piemiņas vieta ir tā, kur padomāt, kādu milzīgu vērtību –

Vainagu nolikšana Rīgas Brāļu kapos

brīvību un iespēju dzīvot mierīgā valstī – izcīnījuši karavīri. Viņš pateicās piemiņas vietas veidošanā iesaistītajiem un aicināja ikvienu apmeklēt Brāļu kapos Lāčplēšu dienā vai īsi pirms tās.

Piemiņas telpas "Svešumā kritušajam latviešu karavīram" izveide financēta ar Rīgas domes, Kultūras ministrijas, Aizsardzības ministrijas līdzekļiem, kā arī ar privātpersonu ziedojumiem. Tas ir viens no vairākiem Rīgas Brāļu kapu depozitārijiem, bet bija nopācīvis viskritiskākajā tehniskajā stāvoklī un pakļauts dažādiem dabas un urbanizācijas iedarbībai.

Lāčplēšu dienā pie Rīgas pils

Lāčplēšu dienas nobeigumā pie Rīgas pils sienas 11. novembrī krastmalā tika aizdegts tūkstošiem sveču. Svečītes lika dažāda vecuma cilvēki gan ķieģeļu sienas spraugās, gan uz zemes. Pie sienas bija pulcējušies jaunsargi, atnākuši arī daudzi vecāki ar maziem bērniem. Svečītes nolika arī Valsts prezidents Valdis Zatlers ar kundzi Lilitu Zatleri.

Sarīkojumā koncertēja koris.

Visu Latvijai! aktivisti aicina parakstīties par Satversmes grozījumiem, kas noteiktu valsts samaksātu izglītību tikai latviešu valodā. Rātslaukumā pie Okupācijas muzeja tika skandētas patriotiskas dziesmas un pulcējās lāpu gājiena dalībnieki, kuri mērojuši ceļu no Brāļu kapiem.

Latvijā viesojās ASV Valsts kases sekretāra vietnieks

Latvijā 15. novembrī divu dienu darba vizītē ieradās ASV Valsts kases sekretāra vietnieks **Nils Volins**, lai apspriestu ASV-Latvijas ekonomisko sadarbību un Latvijas sekmīgos centienus novērst ekonomisko krīzi.

N. Volins tikās ar Latvijas Ministru prezidentu Valdi Dombrovski, finanču ministru Andri Vilku, Saeimas priekšsēdi Solvitu Āboltiņu, Latvijas Bankas prezidentu Ilmāru Rimšēviču, kā arī ar jaunajā Saeimā ievēlēto politisko apvienību pārstāvjiem.

ASV Senāts apstiprināja N. Volinu ASV Valsts kases sekretāra vietnieka amatā 2009. gadā. Pirms tam viņš bija ASV prezidenta Baraka Obamas padomnieks ekonomikas politikā.

Nākamā gada budžeta ieņēmumi un izdevumi

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis plašsaziņas līdzekļiem paziņojis par nākamā gada budžeta aprisēm. Ieņēmumi būs ap 4 miljardi latu, savukārt izdevumi pārsniegs 4,8 miljardus

latu. Salīdzinājumā ar šo gadu bazes izdevumu daļā lielākais pieaugums – 380 miljonu latu apmērā nākamgad gaidāms uz Eiropas Savienības fondu projektu līdzfinansējuma rēķina, par 150 miljoniem latu pieaugs izdevumi pensiju samaksai.

Finanču ministrs Andris Vilks (*Vienotība*) žurnālistiem atgādina, ka valsts budžeta fiskālais deficīts patlaban ir vairāk nekā 800 miljonu latu. Tas nozīmē, ka Latvijai vēl joprojām ir jāveic budžeta konsolidācija. Nākamā gada budžeta deficīts nedrīkst pārsniegt 6% IKP, kā to paredz vienošanās ar starptautiskajiem aizdevējiem.

Kopumā valsts budžeta bazes izdevumi salīdzinājumā ar 2010. gada budžeta likumā apstiprinātajiem ir aprēķināti par 426 miljoniem latu lielāki.

Budžeta konsolidācija

Pēc konsultācijām ar starptautiskajiem aizdevējiem Ministru prezidenta Valža Dombrovskā vadītā sarunu grupa 14. novembrī panākusi vienošanos par nākamā gada valsts budžeta konsolidācijas apjomu 280 miljonu latu apmērā. Budžeta konsolidācijas apjoms būs mazāks, nekā tika prognozēts. Iepriekš starptautisko aizdevēju prasītais nākamā gada budžeta konsolidācijas apjoms bija aptuveni 350 miljoni latu. Sarunās uzsvērtā Latvijas ekonomikas atveseļošanās. Turpmākajās sarunās valdībai un starptautiskajiem aizdevējiem vēl jāvienojas par konkrētiem konsolidācijas pasākumiem.

Iepriekš paustās prognozes par trešā ceturkšņa makroekonomisko rādītāju pozitīvo ietekmi uz konsolidācijas apjomu ir ataisnotušas. Lemjot par konkrētiem budžeta konsolidācijas pasākumiem, valdībai liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai uzņēmējdarbība iegūtu izaugsmes un turpmākas attīstības iespējas. Tas ir nozīmīgi mūsu valsts turpmākai izaugsmei un pilnīgai krīzes pārvarēšanai.

Starptautisko aizdevēju - Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda priekšlikumi nākamā gada taupības pasākumiem skar jutīgas jomas - pensijas, pabalstus, izglītību, veselību, kā arī sabiedriskā transporta un kultūras iestāžu subsīdēšanu. Tomēr valdības pārstāvji vairākkārt uzsvēruši, ka pensijas nākamgad netiks samazinātas.

Latvijas vienošanās ar starptautiskajiem aizdevējiem paredz, ka valsts budžeta deficīts nākamgad

nedrīkst pārsniegt 6% IKP, savukārt 2012. gadā Latvijai jāsaņem Māstrichtas kritērijos noteiktais budžeta deficīta līmenis – ne vairāk kā 3% IKP.

Nākamā gada valsts budžetu valdība plāno sagatavot saspringtā darbā nepilna mēneša laikā. Bbudžeta projektu Saeimā plānots iesniegt 7. decembrī. Valdība cer, ka 9. decembrī parlaments budžetu varētu apstiprināt pirmajā lasījumā, otrā – galīgajā lasījumā – 17. decembrī. Budžetu ministri gatavos slēgtās sēdēs.

Par PVN likmi

Darbā pie nākamā gada valsts budžeta valdība vērtē priekšlikumu elektrībai pievienot 22% pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmi. To pēc valdības sēdes žurnālistiem apliecināja Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēža vietnieks Egils Baldzēns. Pēc viņa teiktā, piedāvājums esot elektrībai palielināt PVN no 10% līdz 22%. Arodbiedrībām pret šādu ieceri ir ļoti lieli iebildumi.

Apspriežamajos priekšlikumos tiek paredzēti arī variants palie-

lināt standarta PVN likmi no 21% uz 22%, kas valsts budžetā nākamgad dotu 37,5 miljonus latu.

Saeimas komisijas lēmums par 2014. gadu

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas deputāti, pārņemot gatavošanos Rīgas - Eiropas kultūras galvaspilsētas 2014. gada statusam, atzinīgi novērtēja ieceri Rīgu parādīt kā radošu pilsētu ar augstām kultūras vērtībām.

Komisijas priekšsēde Ina Druvieta sacīja:

„Rīgas kļūšana par Eiropas kultūras galvaspilsētu nenoliedzami ir nozīmīgs notikums, kas Eiropas Savienības prezidentūras priekšvakarā Latvijas vārdam ļaus izskanēt plaši un lietderīgi. Komisija atbalstīs šī sarīkojuma norisi. Visa 2014. gada garumā Rīgā un citās Latvijas pilsētās norisināsies daudzi kultūras sarīkojumi. Lai pienācīgi sagatavotos šiem notikumiem, jau laikus jāplāno finansējums,” norādīja I. Druvieta.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

NEDĒĻAS NOTIKUMU CHRONIKA

Ārlietu ministrs Ģirts Valdis Kristovskis Briselē tikās ar NATO ģenerālsekretāru Andersu Fo Rasmusenu. Sarunā tika spriests, ka NATO un Krievija tuvākā laikā varētu vienošanos par militāro preču pārvešanu uz Afganistānu pa transita ceļu, kas ved caur Rīgas ostu. Preču apmaiņa varētu notikt abos virzienos – ne tikai uz Afganistānu, bet arī atpakaļ. Patlaban caur Rīgas ostu tiek nodrošināti aptuveni 30% kopējā nemilitāro kravu apjoma, caur Latviju tiek pārveidātas ASV, Lielbritānijas, Spānijas un Beļģijas kravas.

Francijas prezidents Nikolā Sarkozy apsveicis Ministru prezidentu Valdi Dombrovski (*Vienotība*) par atkārtotu stāšanās Latvijas valdības vadībā. Sarkozy vēstulē pauž prieku par iespēju turpināt sadarbību ar Latvijas Ministru prezidentu Valdi Dombrovski Eiropas Savienībā, kopīgi strādājot ar Eiropas ekonomikas pārvaldības ieviešanu krīzi novēršanai un vadībai, kā arī NATO. Francijas prezidents uzsvē, ka vēl jo vairāk vēlas turpināt un attīstīt Latvijas un Francijas partnerību un attiecības gan Eiropas institūcijās, gan divpusējā līmenī. Sarkozy arī novēlēja Dombrovskim vislielākos panākumus Ministru prezidenta amatā.

Ārlietu ministrija paziņoja, ka Latvijas īpašajiem sūtņiem izdevies panākt progresu ķīniešu krīzes risināšanā Sudānā. Telefonsarunā starp ANO Pasaules partikas programmas amatpersonām un nolauptāju grupējumu, konkrētas prasības grupējums nav izvirzījis. Nolaupītie Latvijas valsts piederīgie ir veseli, viņiem medicīniskā palīdzība nav vajadzīga.

Latvijas vijolniece Paula Šūmane ieguvusi otro vietu Starptautiskajā *Dr. Luis Sigall* atskaņotāju konkursā *del Mar* pilsētā Čīlē. Šūmane konkursa finālā atskaņoja Mendelsona vijolkoncertu mi minorā *Op. 64*. Konkursā uzvarēja Argentīnas vijolnieks Saviers Inčauti.

Oktoobrī Paula Šūmane kļuva par Aviņonas 5. starptautiskā vijolnieku konkursa *Concours International de Violon d'Avignon* laureāti.

Pēc Kokneses fonda valdes priekšsēdes Valdas Auziņas sniegtās informācijas, piemiņas vietu *Likteņdārzs* Koknesē, Krievkalna salā, šogad apmeklējuši aptuveni 10 000 cilvēku no Latvijas un arī no Igaunijas, Lietuvas, Krievijas, Austrālijas, Kanadas, ASV, Lielbritānijas un citām valstīm. Jau aprīlī *Likteņdārzā* notika pirmās tal-

Latvijas Banka laidusi apgrozībā piemiņas monētu "Dzintara monēta". Monētas grafisko dizainu un ģipša modeli veidojis mākslinieks Aigars Bikše. "Dzintara monēta" iekalts un iemūžināts minerāls, pusedzģakmens, ko savulaik radījušas mūsu zemē izaugušas dzintara priedes un ko sīku akmeņiņu veidolā joprojām izskalo Baltijas jūra. Tādējādi monēta savā ziņā ir veltījums visām tām Latvijas pilsētām un apdzīvotām vietām, kas atrodas jūras krastā.

Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas (LELB) archibīskaps Jānis Vanags lūgs decembrī gaidāmajā baznīcas Sinodē lemt par viņa turpmāku palikšanu amatā. Intervijā laikrakstam *Svētdienas Rīts* archibīskaps stāsta, – „kaut arī mūsu Satversme neparedz bīskapu pārvēlēšanu vai pilnvaru pagarināšanu, esmu nolēmis lūgt Sinodei norādījumu, vai man turpināt kalpošanu pašreizējā amatā vai ne. Ceru no Baznīcas sadzirdēt Dieva balsi un lūdzu arī sinodāļus jautāt par to Dievam.”

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Raganu katls: Kristovskim piejauc Himleru, gremdē valdību

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Akurāt mēnesi pēc 10. Saeimas vēlēšanām no vairākām pusēm tika izvērsti daudzšķautņains uzbrukums Dombrovska valdībai un *Vienotībai*. Tika iedarbināts Lato Lapsa, mobilizēti skauģi un nelabvēļi, dots signāls Maskavai - un saņemti signāli no turienes. Īsts raganu katls, destruktīvas demagoģijas festivāls.

Lato Laspsa, kas Īslandē (!) izvietojis savu portālu www.pie.tiek.com, neba jau pirms vēlēšanām, bet speciāli pēc tām - mirkli, kad tika izveidots ministru kabinets, prezentēja publikai nelikumīgi izvejojto Aivara Sluča un Ģirts Valža Kristovska pērnā gada e-saraksti - pa gabaliņam.

Tāda sakritība: *Laika/BL* 6. novembra numurā lasāmas *Ziņas no Vitolu fonda*, kur Aivars Slucis parādīts kā dāsns mecenāts, stipendiju piešķirējs un Latvijas

patriots. Jā, patriots viņš ir, bet viņam nav mēra izjūtas, un nu jau labu laiku laužas uz āru viņa pretkrievu žults, ko tagad veikli izmantoja Lato Lapsa un citi, kuŗi ieinteresēti Dombrovska valdības gremdēšanā.

Ģirts Valdis Kristovskis, kas kopā ar Inesi Vaideri Eiropas Parlamentā populārizēja Edvina Šnores filmu *The Soviet Story*, jau tad iemantoja Kremļa dusmas. Bet "fašismu" viņam nevar inkriminēt kaut vai tāpēc, ka viņš necik sen aicināja godam pieņemt Roberta Rubeņa bataljonu, kas 1944. gada nogalē 25 dienas cīnījās pret Lielvācijas karaspēka vienībām, spītējot prasībām atbrūņoties un atteikties no vīzijas par neatkarīgu un demokrātisku Latviju. Kristovskis pauda viedokli, ka Roberta Rubeņa bataljonam būtu Latvijas likteņgaitu izklāstā jāierāda goda vieta.

Tas gan: Ģirts Valdis Kristovskis tai nelaimīgajā e-pasta sarakstē ar Sluci piekrita viņa "redzējumam un vērtējumam" vai-

rākos jautājumos, taču - un to Lato Lapsa un citas "lapsas" cenšas notuēt - liek Slucim saprast: "Histerija šeit nepalīdz." Kristovskis aicina "saglabāt veselā saprātu (..) Ir žēl, ka nepārdomāti izteicieni, e-pasta līmeņa varonība, paņēmu mūsu enerģiju."

Vienotība un tās lideris Kristovskis bija Slucim pateicību parādā par dāsnajiem ziedojumiem šai apvienībai.

Taču Slucis ar savu atzinumu, ka viņš, mediķis būdams, Latvijā šķirotu latviešu un krievu slimniekus, dodot priekšroku pirmajiem, pierādīja, ka viņa īstā vieta ir nevis *Vienotībā* un pat ne *VL* rindās, bet drīzāk "pie Gardas meitenēm" un avīzītes *DDD* slejās.

Nēmot vērā kaitējumu, ko Sluča histeriskā rusofobija nodarījusi LR jaunās valdības labajam vārdam, *Vienotība* prātīgi darija, izslēdzot slavenās *Mayo* klinikas radiologu Aivaru Sluci no savām rindām un atdodot viņam atpakaļ ziedojumus. Slu-

cim būtu turpmāk jāprobežojas ar stipendiju piešķiršanu nemanīgiem studentiem, paturot savus uzskatus pie sevis...

Kā zināms, Saeimas 36 deputātiem balsojot par demisijas pieņemšanu, 51 - pret, bet 12 atturoties, Ģirts Valdis Kristovskis palika ārlietu ministra amatā. Tē būtu vietā citēt *Dienas* komentētāju Didzi Melķi: "Kristovskis linčot gatavs *Saskaņas centrs*, kam skandala formālais iemesls - ultranacionālisms - labi der priekšvēlēšanu laikā praviotā "Biškekas varianta" veicināšanai un tikšanai pie varas jebkāda veidā."

Tikt pie varas jebkāda veidā - kaut vai kā *Saskaņas centra* jaunākajam partnerim - tāda droši vien ir arī *PLL* līderu Šķēles un Šlesera vēlme, kas netieši izpaudusies, prasot Kristovska demisiju.

Par to, kam visvairāk izdevīgs ļembasts ap Sluču un Kristovska saraksti, liecina Igora Ščebikina raksts portālā www.km.ru, ko tūdaļ pārpublicēja Rīgas kriev-

valodīgā avīze *Vesti Segodņa*. Zem Kristovska ģimenes redzam parakstu: "Vai nomirs 10 tūkstoši krievu bābu..."

Igoris Ščebikins, prasot, lai Kremlis pasludina Kristovski par *persona non grata* un piesaka Latvijai gandrīz vai boikotu, sniedz lasītājiem teikumu no Hitlera līdzgaitnieka Himlera runas: "Vai, būvējot prettanku grāvi, nomirs vai nenomirs 10 tūkstoši krievu bābu, mani interesē tikai tiktāl, ka šim grāvim jābūt gatavam Vācijai!"

Dombrovska valdība tās ieinaidniekiem šķiet pārāk latviska, un vajadzības gadījumā tiek piesaukts pat *Reichsfuehrer SS Heinrich Himmler*.

Lai Kremlis pasludina Kristovski par *persona non grata*, prasa, pat *paģēr Saskaņas centra* politiķis, Rīgas domes deputāts Igoris Kuzmūks. Rīdzinieks Kuzmūks aicina Maskavu "iegriezt" Latvijai. Ja nu tā nav "piektā kolonna", tad kas tā ir?

Franks Gordons

Par kultūru un iespēju, ka tā varētu pazust pavisam

Ja nu ir kaut kas, ko mēs, latvieši, uzskatām par savas tautas vērtību, tad tā ir kultūra. Gandrīz vai ikkatrs trimdā audzis latviešu bērns ir mācījies tautasdziesmas un dejojis tautasdejas. Man tie bija Voldemārs un Elvīra Dzelve, kuŗi Čikāgā vadīja deju kopu „Dzelmieši”. Mēs mācījāmies baznīcas pagrabā un vairākkārt uzstājāmies arī trimdas Dziesmu svētkos. Man tautas dejojšana iepatīkās tik ļoti, ka Minsteres Latviešu ģimnazijā vadīju tautasdeju grupu „Circenītis”. Biju ambiciozs jauneklis un nolēmu, ka grupai ir jāpiedalās Dziesmu svētkos Bostonā. Mēs uzstājāmies vairākās Vācijas pilsētās, lai savāktu naudu ceļošanai, un tik tiešām viens bariņš ieradāmies Amerikā. Čikāgā katru gadu bija bērnu svētki, kur balvu ieguva bērns, kuŗš varēja noskaitīt pēc iespējas vairāk tautasdziesmu. Ja atmiņa nevil, nepārspējama čempione šajā ziņā bija meitene Silvija Kļaviņa. Tagad viņa ir Silvija Kļaviņa-*Barshney* kundze.

Latvijā kultūra sit tikpat augstu vilni. Dziesmu svētki, kas mūsu valstī notiek reizi piecos gados, saved kopā vārda tiešā nozīmē tūkstošus dziedātāju un dejojāju, lielais kopkoŗa koncerts Mežaparkā ir neaizmirstams gadījums jebkuŗam, kam laimējies to apmeklēt. Tiesa, man tikpat lielu prieku nerada tautasdeju lieluzvedums, jo padomju laikos latviešu tautasdejas stipri vien ir sagrozītas, un mūsdienās par "tautisku" soli uzskata pat valsī. Bet mans stāsts nav par to.

Stāsts ir par to, ka kultūrai Latvijā patlaban klājas ļoti grūti.

Iemesls nav tālu meklējams. Runa ir par valsts un pasaules finanču krīzi. 2008. gadā Kultūras ministrijas mērķdotāciju budžetā bija 120,4 miljoni latu, un pirmais budžeta griezumā nozīmēja, ka jau nākamajā gadā dotācijām atlika tikai 97 miljoni latu. Piedevām šajā summā bija ietverts arī finansējums Nacionālās bibliotēkas būvniecībai, tāpēc visam pārējam palika pāri krietni mazākas summas.

2010. gadā situācija kļuva vēl drūmāka. Sākotnēji bija doma, ka kultūrai paredzētos līdzekļus valdība samazinās par veseliem 40 procentiem, kas nozīmētu, ka kopējie izdevumi būtu salīdzināmi tikai ar 0,2 procentiem iekšzemes kopprodukta. Ar laiku valdība nolēma, ka kultūrai budžets tiks samazināts tikai par 20 procentiem, bet arī tas bija ļoti smags sitiens.

Toreizējā Latvijas Nacionālās kultūras padomes vadītāja Sarmīte Ēlerte paziņoja, ka situācija esot "ārkārtīga" un sūdzējās, ka valdības "tuvredzīgā politika" nozīmēšot kultūras vērtību grausšanu. Patlaban viņa jau ir Latvijas kultūras ministre, un arī šogad budžeta samazināšanas kontekstā tiek domāts par kultūras budžeta kārtējo samazinājumu. Ministre pagājušajā nedēļā teica, ka patiesībā kultūras finansējumā jau sasniegta zemākā robeža. Latvija kultūrai gadā jau tā tērē tikai 13 latu uz iedzīvotāju, kamēr kaimiņvalstī Igaunijā, kas mūsu valstij ir priekšā gandrīz visos iespējamajos rādītājos, šī summa ir 66 lati. Ministre piebilda, ka salīdzinājumā ar 2008. gadu kopējais kultūras finansējums 2010. gadā samazināts par masīviem 55 procentiem. Viņa piemēram

minēja Rundāles pili. Lai gan pils ir viens no valsts galvenajiem tūrisma objektiem, darbiniekiem algas ir samazinātas par pusi vai pat par trīs ceturtdaļām.

Nelaimē, protams, nav tikai Rundāles pilij vien. Nacionālā mākslas muzeja direktore Māra Lāce stāsta, ka finansējuma samazinājums nozīmē darbinieku atlaišanu, nav naudas, par ko pirt jaunus mākslas darbus, izstāžu veidošana ir lielā mērā atkarīga no privātiem sponsoriem u.tml. Apdraudēts arī muzeja pedagogiskais un pētniecības darbs. Pirms pāris mēnešiem Nacionālais mākslas muzejs atvēra suvenīru veikaliņu, kur, starp citu, nopērkamas perfekti darinātas tēlnieka Teodora Zaļkalna slavenās cūkas kopijas miniatūrā, taču arī tas nevar kompensēt muzeja finansiālās likstas. Liela problēma, tāpat kā ļoti daudzām iestādēm un arī privātpersonām Latvijā, ir apkures sezona. Lieki piebilst, muzejam vienmēr jābūt apkurinātam, jo gleznas, tāpat kā jebkuŗi mākslas darbi protams, ir ļoti vārgi pret aukstumu un mitrumu.

Kultūras budžeta apcirpšana šogad varētu būt saistīta arī ar ko citu, proti, ar grāmatu pasauli. Pēc ļoti drakoniskajiem budžeta samazinājumiem pērn grāmatas bija viena no tām precēm, kuŗam valdība atstāja samazinātu pievienotās vērtības nodokli. Nu runa ir par draudīgo iespēju nodokli atkal pacelt līdz pilnam līmenim, tāpat pāri par 20 procentiem, un, kā apgalvo grāmatu izdevēji, šai industrijai tas varētu nozīmēt lēnu nāvi. Latvijas patērētājiem naudas ir samērā maz, un grāmatniekiem šie nūdien nav prieka laiki. Tiesa, reizēm viņi pār-

steidz paši sevi. Kāda izdevēja stāstīja, kā pērn izdots liels pasaules atlants, bet izdevēji īsti nav ticējuši, ka nu kāds tik lepnu mantu pirks, tāpēc nodrukāja lappuses, bet tās neiesēja. Informācija par atlantu nonāca no cilvēka pie cilvēka, un, tā kā tuvojās Ziemsvētki, drīz vien pie izdevniecības sastājās vesela rinda un cilvēki pieprasīja tūlīt pat iesiet vēl dažus eksemplārus un pēc tam vēl dažus. Taču kopumā arī grāmatu izdevējiem viegļas dienas nav.

Par kino ir īpašs stāsts. Latvijā katru gadu iznāk pāris pilnmetrāžas filmu, kā arī īsfilmas un dokumentālās filmas, bet arī tur naudas ir maz un no valsts iestādēm - vēl mazāk. Tādas lielfilmas kā "Rīgas sargi" un "Rūdolfas mantojums" ir lielākoties privāti financētas, lai arī no valsts saņemtas dažas naudas piešprīces. Mazāk pazīstamiem režisoriem jākuļas, kā nu katrs prot. Ir dzirdēts par filmām, kas tiek veidotas piecus gadus un ilgāk.

Arī teātriem nav pārāk laba dzīve. Vislabākajā stāvoklī ir Jaunais Rīgas teātris, kas ar savu fantastisko režisoru Alvi Hermani ir iemantojis globālu slavu. Nupat A. Hermanis ieguvis gada labākā režisora titulu... Austrijā. Taču JRT no valsts nesaņem neko, viss ir atkarīgs no skatītāja. Nacionālais teātris un Dailes teātris, kā arī mazāki teātri Rīgā un citur Latvijā ir spiesti veidot tā dēvētos "kases gabalus", kuŗiem ar lielo mākslu reizēm nav nekā īpaši daudz kopīga.

Ir radusies visai liela plaista starp valsts un sabiedrības interesēm. Politiķi, kas apspriež nākamā gada budžetu, ir sprukās. Lai arī nule ziņots, ka budžeta samazinājums nākamajā gadā

tomēr nebūs tik smags, kā sākotnēji likās, valstij ir ļoti daudz darāms, kas, objektīvi skatīts, šķiet svarīgāks par teātri, muzeju vai tautasdeju kopu. Valsts aizsardzība prasa savu daļu, arī tāpēc, ka Latvijas bruņotie spēki joprojām atrodas Afganistānā. Sāpīga situācija jau vairāku gadu garumā ir izglītības un veselības aprūpē, diez vai kāds īpaši teiks, ka teātra izrāde vai jauns romāns būtu svarīgāks par bērna izglītošanu vai vecmāmiņas ārstēšanu. Latvijā ir ļoti daudz pensionāru, arī daudz bērnu ģimeņu, invalīdi. Visiem ir vajadzīgs atbalsts, un subsīdijas šim vajadzībām pēdējos gados ir apcirptas visnotaļ smagi. Valsts darba kārtībā joprojām ir doma, ka valdība varētu pilnīgi apturēt iemaksas tā dēvētajā otrā pensiju līmenī, un tas nozīmē līdzekļu samazinājumu arī nākotnes pensionāriem.

Taču 2014. gadā Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, un šajā gadā kultūra mūsu valstī nekādā ziņā nedrīkstētu būt maz redzama vai pavisam neredzama. Neviens nebūtu laimīgs, ja valstī vispār vairs nebūtu teātra, ja kinoteātra ekrānos būtu redzamas tikai amerikāņu filmas, ja neviens autors neizdotu nevienu grāmatu. Var jau teikt, ka tirgus dara savu, tirgus arī nosaka, kuŗa ir ejoša un kuŗa neejoša prece. Taču tas tomēr nav arguments, ja runa ir par sabiedrības attīstību arī mazāk taustāmā jomā. Gribas cerēt, ka kultūras ministre valdības sēdēs nebūs vienīgā, kas cīnīsies par lielāku finanču pīrāga daļu kultūrai. Jo bez kultūras Latvija, tāpat kā jebkuŗa cita valsts pasaulē, tomēr būtu krietni tumšāka vieta.

Kārlis Streips

Par astoņiem laimīgiem gadiem

Optimists Uldis Grava sniedz interviju Ligitai Kovtunai

Mūsu saruna notiek nākamajā dienā pēc tam, kad tu esi pabeidzis savu darbu 9. Saeimā.

Un aizvadījis pēdējo nedēļu savā aktīvajā darba dzīvē, savos 72 mūža gados.

Un kad tu sāki darba dzīvi?

Pirmo algu jeb atalgojumu – veselu ASV dolāru – saņēmu 12 gadu vecumā no kādas Ņujorkas avīzes – biju uzrakstījis par Bruklinas publiskās ģimnazijas futbola sacensību rezultātiem. Tātad – kā žurnālists!

Pēdējā Saeimas sēdē tu uzstājies ar runu par dubultpavalstniecības jautājumu.

Jā, šis ir jautājums, par ko centos runāt un ko centos virzīt visus četrus gadus, darbojoties 9. Saeimā, un vienmēr jutos kā sasaistīts. Nokaunināju kolēģas par šo nepiedodamo vilcināšanos 12 gadu garumā un izteicu cerību, pamatotu cerību, ka jaunā Saeima to tomēr novedīs līdz loģiskam atrisinājumam.

Kas tad ir tas galvenais, kas kavēja? Jautājumu taču izskatīja arī Satversmes tiesa...

... un Strunsku ģimene izdeva kaudzi naudas, cinoties individuāli. Satversmes tiesa beigās šo dubultpavalstniecības jautājumu atdeva atpakaļ Saeimai, pamatojot ar to, ka tas ir nevis juridisks, bet politisks jautājums.

Jautājuma izlemšanu lielā mērā kavēja arī bailes par to, ka, atverot dubultpavalstniecības iespējas, atvērsies arī „slūžas” krieviem, kas nu pieprasīs kā Latvijas, tā Krievijas pavalstniecību. Taču nevar būt tā, ka vienlaikus ir „aizvērti vārti” uz Latviju divām lielām Latvijas pavalstnieku grupām – tā sauktajai „vecajai trimdai” un viņu pēcnācējiem pēc 1995. gada, kā arī „jaunajai trimdai” un viņu pēcnācējiem, kas ir ļoti plaša diaspora ārzemēs. Likuma jaunā redakcija paredz dubultpavalstniecības iespēju šīm divām grupām, kā arī tiem,

Foto: Jānis Brencis

No kr.: Vilis Vītols, Sarmīte Grava, Uldis Grava Vitolu fonda 2010. gada sanāksmē

kas ir laulībā ar Latvijas pavalstniekiem.

Protams, sagaidāmi visādi „brīnumi” no t. s. krievu partijām, piemēram, pieprasījums pēc „nulles varianta”, taču esmu pārliecināts, ka jaunā - 10. Saeima ir pietiekami stipra, lai ar tiem tiktu galā.

Vai esi mierīgs par sava iesāktā darba turpinājumu, par pēctecību?

Mierīgs nu gan nevaru būt, bet esmu cerīgs un priecīgs par vēlēšanu rezultātiem.

Tava kolēģe Vaira Paegle neslēpa savu vilšanos Latvijas politikā/politiķos. Vai arī tu esi piedzīvojis vilšanos?

Vaira ir mana laba draudzene, kopā esam strādājuši trimdas organizācijās. Esmu uz viņu dusmīgs, un viņa to zina. Jā, Vaira varēja būt lieliska Valsts prezidente, lieliska ANO misijas vadītāja. Un tomēr atgriešanās Latvijā bija mūsu brīnišķīgā izšķiršanās, un tas, ka mums bija pat mazākā iespēja piedalīties Latvijas likteņa veidošanā, ir tas labākais, kas mūsu dzīvē noticis, un par to es būšu mūžam pateicīgs bez jebkādam šaubām vai vilšanās.

Zināms posms šai darbā ir rezultējies – es nesaku – beidzies. Kāds ir tavs lielākais gandarījums?

Atļaušos plašāku atbildi. Kopš astoņus gadus esmu Latvijā, esmu darbojies piecās nozīmīgās jomās un ikvienā no tām guvis gandarījumu.

Pirmos divus gadus biju Latvijas Televīzijas ģenerāldirektors. Tas bija grūtākais posms visos manos darba gados, taču Latvijā pēdējos desmit gados vienīgie divi gadi, kad pieauga Latvijas Televīzijas skatītāju skaits, bija manis vadītajos divos gados.

Tad gadi Jaunajā laikā, kur pēc sešu mēnešu darbošanās man uzticēja ģenerālsekretāra pienākumus. Apbraukāju visu Latviju, veidojām nodaļas katrā rajonā. Partija no pārsimt cilvēkiem izveidojās par lielu politisku spēku, kas nu jau apvieno gandrīz divus tūkstošus.

Tad – Liepājas periods, kas man ir sevišķi dārgs. Priecājos par iespēju divus gadus darboties savas dzimtas pilsētas domē un kaut ko tās labā arī izdarīt.

Visbeidzot – Saeimas posms. Mani visvairāk ir interesējuši ārlietu jautājumi, bet Saeimā diemžēl tiem nekad nav tikusi veltīta pienācīgi liela ievēriba. Jautājums, kuŗā strikti varēju paust savu nostāju – un to arī darīju – ir robežligums jeb sāpīgais Abrenes atdošanas gadījums. Ja runājam par gandarījumiem, varu teikt: esmu gandarīts, ka oficiālajos

dokumentos ir fiksēts mans balsojums „pret”, bet Satversmes tiesa savā lēmumā citēja manus argumentus Saeimā, kas svītvoja valdības interpretāciju par Helsinku nolīgumu par pastāvošo robežu negrozāmību un tā vietā nostiprināja Latvijas valsts pēctecības principu. Galu galā – PBLA gadu tecējumā bija izcīnījusi, ka latviešu mītnes zemju valdības Abrenes piesavināšanos neatzīst par legālu faktu.

Un piektais gandarījums. Paralēli visam šim darbam esmu aktīvi rosījis, lobējot Latvijas intereses Rīgā rezidējošo valstu pārstāvību un – galvenais – vēstniecību aprindās. Es eju uz viņu sarīkojumiem, lai vēstītu par Latviju, lai informētu šīs aprindas par to, kas notiek. Par maz, par maz mēs informējam savus draugus, par maz diskutējam ar tiem, kas varbūt nav ļoti draudzīgi un sūta savus ziņojumus uz savām galvaspilsētām. Esmu priekšsēdis ASV, Čehijas, Kipras un Taivanas sadarbības grupās, nule 14 Taivanas uzņēmējus vedīšu uz Liepāju. Šis nesalsts darbs ir ļoti nozīmīgs, un tam ir jāvelti vairāk vērības. Nu man būs arī vairāk laika to darīt.

Tava dzīvesbiedre Sarmīte savukārt darbojas Starptautiskajā dāmu klubā un taču arī dara to pašu „nevalsts” darbu.

Jā, protams, vairāk rosoties kultūras aktivitātēs. Piemēram, viņa īstenoja čehu mākslas izstādi Rīgā un latviešu mākslas izstādi Prāgā sadarbībā ar Latvijas vēstniecību Čehijā. Tāpat atbalstījusi latviešu stikla mākslas studentes ar stipendijām Čehijā.

Kāds ir tavs viedoklis jautājumā par Latvijas okupācijas fakta „likšanu mierā”, aizbildinoties ar polikorektumu?

Darbojos arī Okupācijas mūzejā un esmu dziļi pārliecināts, ka nevaram noklusēt vēstures faktus. Latvijas vēsture ir jāizjūt, jāzina ikkatram, kaut to īso brīdi, izejot cauri Okupācijas mūzeja ekspozīcijai. Tas jau nebūt nenozīmē iestigšanu pagāt-

nē – Okupācijas mūzeja *Nākotnes nama* projekts tam ir pierādījums: ar to mēs parādīsim, kā esam izgājuši caur okupācijām un dodamies uz priekšu brīvu Eiropas valstu pulkā.

Tava attieksme pret to, ka Vienotība savā pulkā neuzņēma VL/TB/LNNK?

Ar *Visu Latviju!* un viņu idejām esmu bijis pazīstams jau kopš tā laika, kad viņi bija neliela patriotiski noskaņotu jauniešu grupa. Atminos, kā Eduards Berklavs, tiekoties ar viņiem, aicināja darīt visu, lai latviskie politiskie spēki apvienotos. Un man ir žēl, ka savulaik viņus neiekļāvām *Jaunajā laikā*. Tagad VL ir izaudzis par nopietnu politisko spēku. Un, runājot par it kā radikālismu, – nudien, nesaredzu tur vairāk radikālisma kā, piemēram, patriotisma veicinātāja skautu organizācijā. Trimda allaž ir dzīvojusi ar patriotisma ideju, ar mīlestību pret Latvijas valsti, tās karogu, tāpēc VL idejas man ir pavisam tuvas un saprotamas.

Vai uz savas ādas tiešām nekad neesi pārliecinājies, ka politika ir „viena šmucīga padarīšana”?

Savulaik arī ar Gunāru Meierovicu un Oļģertu Pavlovski apspriedām tādu „fainomenu” – mums, „vecās trimdas” pārstāvjiem, neviens nekad nav, piemēram, piedāvājis *kukuli*. Vai nu tāpēc, kā smējāties, ka mūs „neņem par pilnu”, vai patiešām rēķinās, ka nekas tāds mūsu apziņā nav iedomājams. Mēs, kas trimdas latviešu organizācijās esam darbojušies tikai un vienīgi brīvprātīgi un tikai bez atlīdzības, pat nepieļaujam domu, ka, strādājot valsts darbā, var gūt kādu personisku labumu!

Saeimā gan esmu manījis tādus divainus balsojumus, it īpaši balsojot par saimnieciskiem jautājumiem. Tomēr – ceru, ka viss mainīsies, jo tauta taču nepāprotami parādīja savu nostāju...

Esmu laimīgs par šiem astoņiem gadiem – to gribu uzsvērt!

Pirmo reizi piešķirtas Jāņa Priedkalna stipendijas labākajām jaunajām pētniecēm neurozinātnē

2010./2011. akadēmiskajā gadā trīs Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes (MF) studentes - Darja Svirina, Zane Viksna, Sintija Sauša - ieguvušas Dr. Jāņa Priedkalna Medicīnas zinātņu pētniecības fonda stipendiju.

Šā gada februārī mecenāts Jānis Priedkalns pārdeva automašīnu *Ferrari* un iegūto naudu – 100 100 latus ziedoja LU medicīnas studentu atbalstam, izveidojot stipendiju fondu, lai veicinātu medicīniskās izglītības attīstību Latvijā un atbalstītu studentus, kas iesaistīti neuroloģijas pētījumos, prioritāri

neuro-endokrīnoloģijas nozarē.

Novēlētie līdzekļi izmantoti kā neaizskaramais kapitāls, stipendijas studentiem izmaksājot no noguldījuma procentiem. Saskaņā ar stipendijas komisijas lēmumu Darja Svirina ieguva stipendiju pētījumu veikšanai 2300 latu apmērā, Zane Viksna – 1 500 latus, Sintija Sauša – 700 latus.

Stipendijas komisijā ir LU MF dekāne prof. Ingrida Rumba-Rozenfelde, LU MF prof. Vija Zaiga Kluša un LU MF prof. Ruta Muceniece, LU fonda direktore Laila Kundziņa.

„Modernās medicīnas zinātnes pamatā ir jaunāko pētījumu rezultātu izmantošana praksē, izstrādājot jaunas metodes un pieejas slimību ārstēšanā. Tāpēc pilnvērtīgas medicīnas studijas nav iedomājamas bez nopietna zinātniskā darba. Ar Jāņa Priedkalna fonda stipendijām LU MF labākajiem studentiem tur-

LU mecenāta Jāņa Priedkalna stipendiātes (no kr.): Sintija Sauša, Darja Svirina, Zane Viksna

māk būs iespēja pilnīgi nodoties studijām un pētniecībai, kas nākotnē nesīs labumu visai sabiedrībai.” uzveŗ LU MF dekāne prof. I. Rumba-Rozenfelde.

Stipendija palīdzēs veikt pētījumus

Stipendiāte Darja Svirina šo-

brid ir LU MF ārstniecības profesionālās studiju programmas 5. kursa studente. Kopš pirmā studiju gada viņa pievērsusies pētījumiem neuroloģijā. Darja uzrakstījusi 16 publikācijas, no kuŗām četri oriģināli raksti ir starptautiski citējamus izdevu-

mos. Svirina piedalījies vairākās gan starptautiskās, gan nacionālās konferencēs, un viņas vidējā atzīme nav bijusi zemāka par 9 ballēm.

Darja Svirina stāsta, ka stipendija palīdzēs veikt iecerētos pētījumus. „Pašlaik piedalos darba „Neuroimūnās regulācijas iespējas neurodeģeneratīvo slimību ārstēšanā ar jauna tipa privilēģētām struktūrām” izstrādē. Plānoju rakstīt arī doktora disertāciju par šo tematu. Jāņa Priedkalna stipendija ļaus pilnīgi pievērsties zinātniskajam darbam, nedomājot par papildu darbu iztikai. Tas ir arī līdzšinējā darba novērtējums, apliecinot, ka jaunā neurozinātnieka darbs ir vajadzīgs un ir atzīstams. Esmu pārliecināta, ka viss iecerētais tiks īstenots! Esmu pateicīga LU fondam un mecenātam Jānim Priedkalnam par atbalstu studijā un zinātniskajā darbā.”

LU fonds

Pārdomas, turot rokās daudz lietotu grāmatu

Ārzemju latvieši daudzviet prāto, ko darīt ar grāmatām, kuŗas kastēm tiek vestas uz latviešu centriem, grāmatu īpašniekiem mūžībā aizejot. Ziemsvētku tirdziņos tās bieži atrod jaunus īpašniekus, par pāris dolariem tiek pārdotas, nauda ieguldīta latviešu namu un baznīcu kasē. Jau slavena kļuvusi Toronto latviešu Saulaines grāmatu klēts, kuŗā var uziet vienu otru retumu. Daudzas grāmatas nokļūst Latvijas bibliotēkās, un tajās ar aizkustinājumu var lasīt draudžu un biedrību darbiniekiem, vecākiem, draugiem veltītus ierakstus. Mūsdienās grāmatas ar veltījumu ierakstiem iegūst vēsturisku vērtību.

Rīgas Latviešu biedrības telpās trīs dienas oktobrī notika grāmatu svētki, ko paši rīkotāji iedēvējuši par „Grāmatu virpuļi”. Lielu interesi izrādīja grāmatizdevēji, pieteicās un piedalījās apmēram 20 izdevniecību: gan lielās, gan mazās, gan personas, kuŗas grāmatas izdod par saviem līdzekļiem. „Māmuļas” saimnieki bija izplānojuši radošās laboratorijas bērniem, lai mazos lasītājus ievadītu grāmatu pasaulē.

Apmeklētāji uz sarikojuma telpām - Ligo un Kluba zāli otrajā stāvā kāpa cienīgi, pat svētsvinīgi, daudzi mēteļus atstāja garderobē, lai bez liekas, turklāt pielijušas nastas varētu izbaudīt jaunu grāmatu īpašo burvību. Grāmatas varēja iegādāties par redakcijas cenām, kas nereti ir zemākas par tipografijas cenām, jo izdevēji, lai izdzīvotu, ir ar mieru grāmatas tirgot pat par bankrota cenām!

Jā, jaunu grāmatu smarža

Foto: Anita Mellepe

Grāmatu apgāda „Neputns” pārstāvji piedāvāja vērtīgas izcilas kvalitātes grāmatas par neticami zemām cenām

apbuŗ, bet, lai nokļūtu pie jaunajiem izdevumiem, „Grāmatu virpuļa” apmeklētājiem bija jāpaiet gaŗām diviem citiem gaŗiem galdiem: uz viena bija apgādu skaistāko grāmatu izstāde, ko apdvēsa tāda kā lepnuma elpa, uz otra biežā slānī apmaiņai atnestās grāmatas. Grāmatu apmaiņai pasaulē ir senas tradīcijas. Latvijā tā kļūst arvien populārāka, it sevišķi studentu aprindās. Dzejas dienu laikā Raiņa pieminekļa pakājē jau trešo reizi bija iekārtota īpaša grāmatu maiņas teltis, Rīgas svētku laikā Vērmanģdārzā tāpat kā pērn tika rīkota grāmatu apmaiņa. Par laimi, vērtīgi piemēri ir lipīgi, arī Cēsu uzņēmēji savā izstādē bija atraduši vietu, kuŗā lietota grāmatu svētkos nevienam vairs nepārsteidza aicinājums „Dosim grāmatām vēl vienu dzīvi!”. Ne-

zinu, kuŗš pirmais izteicis ģeniālo domu – „grāmatu, ko nav vērts lasīt otrreiz, nav vērts lasīt arī pirmoreiz”, bet zinu, ka tā nekad nenoveco.

Viens no pirmajiem pēc Latvijas neatkarības atgūšanas grāmatu maiņas zelta stīgu stīgot sāka Jaunais Rīgas teātris, bet laikam kādam nepatika, ka otrā stāva promenādes telpā jūtama lietoto grāmatu īpaša smarža, un drīz vien to aizstāja atspirdzinošo dzērienu un saldumu bufetes aromats. Iespējams, grāmata ir pārdzīvojusi milzīgus kultūras virpuļus (radio, televīziju, kino uzvaras gājienus), bet ceru, ka tā pārdzīvos arī e-pasaules milzīgo spiedienu, kas gluži kā cunami ietriecis „cilvēku ar grāmatu” rokā kultūras telpas stūrī. Taču laiks rādīs un pierādīs, cik sīksta ir cilvēka lasītgrība un vēlme turēt

rokās vienu no civilizācijas augstākajiem un demokrātiskākajiem sasniegumiem – iespīestu grāmatu. Grūti atrast vēl citu mantu, ko ar vienādu cieņu lieto gan pīli, gan būdiņā!

„Māmuļā” pie grāmatu apmaiņas galda visu laiku drūzmējās apmeklētāji, arī pavisam jauni, kuŗi par daudziem autoriem un viņu darbiem uzziņāja tikai tagad. Grāmatu caurmēra vecums te bija 30-40 gadu, tātad tās iespīestas sen pirms viņu dzimšanas! Grāmatmīli bija atnesuši arī pirmskaŗa izdevumus. Pat īsti vietu uz maiņas galda neatraduši, pie jauniem lasītājiem aizceļoja Hildas Vikas darbu izlase, Annas Sakses pasakas par ziediem, Hodžas Nasredina neticamiem piedzīvojumi, Lilli Palmeres atmiņu stāsts, apceres par dzenbudistu filozofiju un senlatviešu saktām un vēl, un vēl. Bija pat grūti noķert mirkli, lai nofotografētu lietoto grāmatu galdu, kad to neizsedza lasītāju muguru mūris!

Kaŗim esot septiņas dzīvības, grāmatai noteikti vairāk, par to liecina padīlušās lappuses: tātad grāmata lasīta atkal un atkal. Protams, der atcerēties, ka grāmatu maiņas punkts nav makuļatūras nodošanas vieta.

Šajās pārdomās neiekļāvu sāpīgās atziņas par jaunu izdevumu laišanu pasaulē mūsdienās, kad katra plaŗssaziņas līdzekļos publicēta informācija par grāmatu tiek novērtēta kā komerciekļāma, kad veikali pakļauti peļņas pātagai, kad praktiski nav kaut cik objektīvas literatūras kritikas, kad valdnieks un gaumes noteicējs ir labi samaksāta reklāma. Tomēr nav

ļāunuma bez labuma. Nezaudēju cerību, ka iespīestās grāmatas vērtība pieaugs, ja vien grāmatnieki gādās, lai pasaule netīktu pārpūdināta ar seksa pamācībām, ezoteriskām blēņām un pareizās finanŗu domāšanas veiksmes stāstiem – tie pēdējā gadu desmitā Latvijā iespīesti tik biežā slānī, ka apjomos noteikti jau sen pārsniedz padomju ideoloģijas iespīeddarbu pelēko raŗu piecdesmit gadu laikā!

Šodienas lasītājam ir milzīga izvēle. Īpaši daudz ir tulkotās literatūras, taču bieži vien pilnīgi bezpersoniskas, jo paredzēta nevis lasītājam, bet autortiesību pircējam iespīesanai angļu, japāņu, ķīniešu, grieķu, turku utt. valodā. Papīrs jau pacieŗ visu – cik sēnalu glītos vākos nav nācijas pārnēst mājās! Diemžēl neiznāc nopietni enciklopēdiju krājumi, vēstures pētnieki joprojām lieto pulgotajā padomju laikā izdoto uzzīņu literatūru. Tomēr redaktora un izdevēja sirdsapziņa bijusi un būs galvenais kritērijs izdoto grāmatu kvalitātei, kaut iemesls iespīest sēnalas atradīties vienmēr: grūti laiki, krīze, elektroniskās literatūras triumfa gājiens utt.

Daŗš tautiets labus darbus dar Tik tad, ja naudu pelnīt var. Bet tomēr klāji izsakās, Ka neskatot uz naudu tas, Ka strādādot tik nakt un dien Aiz tīras mīlestības vien.

Arī šīs rindas izlasīju pie grāmatu maiņas galda, turot rokās Zvārguļu Edvarda „Dziesminieka sirdi”, ko 1950. gadā izdevusi Latvijas Valsts izdevniecība. Dzejolis sacerēts 1890. gadā!

Anita Mellepe,
grāmatizdevēja jau 23 gadus

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

(Turpināts no 43. numura)

LATVIJAI UN TAUTAI ZIEDOTS MŪŽS

Drīz Kārlis uzņēmās rūpes par bēgļu bērnu izglītību. Tur viņš atrada domubiedrus Pēteri Priedulānu un Teodoru Biezo. Grūtības nesagādāja šim nolūkam saņemt valsts pabalstu pirmsskolām, bet iebildumi tika celti pret vidusskolām, jo tur speciāli mācīja latviešu valodu. Izmantodams latviešu strēlnieku populāritāti un labo slavu frontē, Kārlis pabalstu tomēr dabūja arī vidusskolām, taču pirmo ģimnaziju izdevās atvērt tikai vēlāk Rīgā. Tā beigās tika nosaukta par Rīgas 2. ģimnaziju. Tā kā bija grūtības ar mācību grāmatām latviešu valodā, Kārlis kopā ar daŗiem domubiedriem nodibināja grāmatu apgādu “Imanta”, kur arī tūliņ izveda Kāŗļa Landera „Latvijas vēsturi”, kas faktu ziņā krasi atšķīrās no Baltijas vācieŗu publicētās vēstures. Taču, kā jebkuŗā darbā, arī viņi pieļāva kļūdas. “Imanta” izdeva Raiņa “Kluso grāmatu”, kas Rīgā jau bija aizliegta. Šī vēsts nokļuva Pēterpīli, un lieta nonāca prokurora rokās. Pēc godīgas, atklātas sarunas ar prokuroru Kārlis no soda laimīgi izbēga, bet izdevniecība tika slēgta.

Būdams sabiedrīks un ener-

ģisks cilvēks, Kārlis Zariņš sadraudzējās arī ar daŗām krievu augstmaņu ģimenēm un šajās aprindās ātrāk iemācījās franŗu valodu. Augstdzīmuŗo ģimeņu namos viņš iepazinās arī ar krievu progresīvo kreisā novirziena jaunatni, kas pēc revolūcijas palīdzēja glābt viņu no apcietināšanas.

Kāŗli Zariņu ļoti interesēja kultūra. Viņš bieži apmeklēja baletu, teātri un koncertus. Ar paŗiņu starpniecību viņš ieguva pats savu abonementa karti Marijas operā.. Šo slaveno karti, ko varēja iegūt tikai augstmaņi un pārņemt no ģimenes uz ģimeni, viņš paturēja 15 gadus un bieži deva arī draugiem. Uzplauka arī latvieŗu sabiedriskā dzīve, jo uz Pēterpīli bija atbēguŗi daudzi aktieŗi un mākslinieki. Viņi nodibināja teāŗa grupu un pierunāja Raini uzrakstīt lugu. Tapa Pūt, vējiņi, kas izvērtās par viņu priekšnesumu ziedu, tikai Kārlis to nedabūja redzēt, jo sēdēja kasē, pārdeva biļetes un priecājās par lielo vakara ienākumu. Iespēja redzēt “Pūt, vējiņi” Kāŗlim radās tikai vēlāk Rīgā. Viņa secinājums: dekorācijas esot labākas Rīgā...

1917. gadā Kārlis Zariņš atstāja notāra kantori un pilnīgi nodevās bēgļu jautājumiem. Bija notikuŗas lielas pārmaiņas, Somijā bija miris Vilis Olavs, Jānis Čakste bija iecelts par Kurzemes guberņas komisāru. Tā kā Kāŗlim bija plaŗa paziŗšanās krievu aprindās, visas svarīgās dariŗanas nodeva viņam. To gandrīz varētu salīdzināt ar latvieŗu sūtņa darbu krievu valdībā, jo valdība pēc revolūcijas bija noskaņota diezgan labvēlīgi pret mazajām tautām. Viss mainījās, kad varu sagrāba boļŗeviki, tie tūliņ likvidēja Centrālkomiteju. Lai cik tas arī liktos savādi, likvidēšanu vadīja divi bijuŗie Centrālkomitejas locekļi, kas nu bija iecelti par latvieŗu komunistu oficiāliem pārstāvjiem. Viens no viņiem varas reibumā apsūdzēja Kāŗli Zariņu Kaŗa tribunālam par bēgļu naudas izšķērdēšanu, lai gan bēgļu nauda pie viņa nekad nebija nonākusi. Tribunāls Kāŗli attaisnoja, bet viņam tādējādi bija pievērsta ķekas uzmanība. Kāŗlim Zariņam no Pēterpīls bija jāpazūd...

Kad 1918. gadā bēgļus sāka sūtīt atpakaļ uz Latviju caur Baltijas vācu komiteju, viņiem bija vajadzīga apliecība, ka viņi

nāk no Baltijas guberņas. Lai gan Kārlis visu laiku slēpās, viņu tomēr pierunāja šādas apliecības pagatavot, un daudzi tūkstoŗi tās arī saņēma. Taču tas nāca zināms ķekai. Draugu brīdināts, Kārlis izbēga. Ar groziņu rokā, basām kājām viņam izdevās pāriet provizorisko robeŗu un atgriezties Latvijā – nu jau Latvijas Republikā. Rīgā vēl bija vācu kaŗaspēks, bet jau tuvojās boļŗeviki, un draugi ieteica Kāŗlim meklēt glābiņu uz angļu kaŗa kuŗga Rīgas ostā. Tas daudzus Pagaidu valdības vīrus aizveda uz Londonu. Pēterpīli boļŗeviki solīja Zariņu noķert un samalt miltos.

Atgriezies dzimtenē, Kārlis cerēja, ka varēs pielikt roku sabiedrības darbā. Bet “cilvēks domā – Dievs dara “! Jaunā Latvijas Republika jau bija viņu izvēlējusies citam darbam – diplomātījai, kaut arī viņš par diplomātu nekad nebija gribējis būt. 1919. gadā daudzi Tautas Padomes locekļi pulcējās Latvijas sūtniecībā Londonā, ko toreiz vadīja Z. Meierovics. Ieradās arī Tautas Padomes prezidents Jānis Čakste un izvēlējās Latvijas sūtņus dažādās valstīs. Kāŗli Zariņu nosūtīja uz Parīzi, kur

tajā laikā pulcējās visas miera delegācijas. Kārlis gan mēģināja atrunāties ar valodas neprāšanu un nepiemērotību tādām darbam, taču tā bija Prezidenta izvēle, un atlika tikai paklausīt. Z. Meierovics Kāŗlim Zariņam izrakstīja pirmo Latvijas Diplomātisko pasi Nr.1, un viņš devās uz Parīzi. Sākās viņa diplomātiskā karjēra.

Viens no Kāŗļa Zariņa lielākiem diplomātiskiem panākumiem bija kuŗga „Saratov” atgūšana. Kuŗģis tajā laikā atradās Stokholmas ostā, bija reģistrēts Rīgā, bet braucis zem cara karoģa. Kuŗģim bija lieli parādi Stokholmas ostai. Jautājumus kārtot nosūtīja Kāŗli Zariņu. Jaunajai valstij nebija naudas, un stāvoklis likās bezcerīgs. Kārlis atcerējās, ka viņam ir labs paziņa – franŗu sūtņs Stokholmā. Uzklāusījās Kāŗļa nelaimi, paziņa viņam aizdeva 10 000 kronas. Kārlis veikli nokārtoja visus maksājumus, kuŗģis iepirka pārtiku un ogles un nākamā ritā izbrauca jūrā zem Latvijas karoģa. Tajā pašā dienā boļŗeviki iesniedza Stokholmas ostai tiesas lēmumu, ka kuŗģis ir viņu īpaŗums, bet tas jau bija ceļā uz Liepājas ostu un vairs nebija atgūstams.

(Turpinājums 15. lpp.)

BRĪVĪBAS CĪŅU GARS CAURI VISIEM LAIKIEM

Devīto gadu pēc kārtas Daugavas Vanagi sadarbībā ar Okupācijas muzeju un vīru kopu „Vilki” 11. novembrī Rīgā rīkoja Lāčplēšu dienai veltīto sarīkojumu „Brīvības cīņāņu gars cauri visiem laikiem”. Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvības Latvijā izkārtotajā sarīkojumā iesaistījās vairākas sabiedriskās organizācijas – Latvijas Nacionālo karavīru biedrība, Latvijas Nacionālo partizānu apvienība, Latviešu Virsnieku apvienība, Patriotiskās audzināšanas un militārās tuvcīņas skola, Apvienība „Tēvijas sargs”, partijas - *Pilsoniskā savienība*, *Visu Latvijai/TB/LNNK*, lai kopīgi godinātu Brīvības cīņāņu piemiņu un tādējādi stiprinātu Latvijas iedzīvotāju nacionālo pašapziņu, veicinātu latviešu tautas kopības saglabāšanu.

Arī šogad, atsaucoties uz Daugavas Vanagu lūgumu, 11. novembra rītā tika ieskandināti Rīgas centra baznīcu zvani (Rīgas Doms - 8:57; Rīgas Sv. Jāņa baznīca; Jēkaba katedrāle; Sāpju dievmātes baznīca; Magdalēnas baznīca; Vecā Sv. Ģertrūdes baznīca; Jaunā Sv. Ģertrūdes baznīca), lai simboliski sasauktos ar 1919. gada 11. novembra rītu, kad nesagrautie baznīcu torņi zvani vēstīja par Rīgas atbrīvošanu no Bermonta karaspēka un ļaudis sajūsmā pulcējās ielās. Šogad aprit 91 gads kopš dienas, kad 11. novembrī nodibināja Lāčplēša kara ordeni ar devīzi «Par Latviju».

Daugavas Vanagu organizācijas sarūpētā tēja

Vakarā no Rīgas Brāļu kapiem (Rīgas Brāļu kapi, Varoņu iela, Gaujas iela, Miera iela, Brīvības iela, Brīvības bulvāris, Kaļķu iela) līdz Strēlnieku laukumam notika lāpu gājiens, lai ar lāpām svēto uguni nogādātu uz pļosta, kas tika nolaists likteņupē Daugavā – pie tiem Brīvības cīņāņiem, kuŗu kapu vietas mums nav zināmas. Gājiena laikā notika svētbrīdis pie Brīvības pieminekļa, lai blakus degošajām svecitēm noliktu lielo sveci, kas aizdedzināta ar svēto uguni, un nodziedātu kopīgu dziesmu. Dziesmām skanot, gājiens turpinājās līdz Strēlnieku laukumam, daudzi jaunieši un

puiši dziedāja no sirds, viņiem skaisti piebalsoja meitenes.

Pēc svētbrīža pie Brīvības pieminekļa Strēlnieku laukumā pie Okupācijas muzeja tika sarīkots koncerts, ko ar nelielu uzrunu atklāja Daugavas Vanagu Centrālās valdes pārstāvības Latvijā vadītāja Solvita Sekste, pasakot paldies Daugavas Vanagu organizācijai par sarūpēto tēju, pastāstot par Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanu un citējot jo-projām aktuālos plkv. Viļa Januma teiktos vārdus: „Daugavas Vanagi ir dzimuši. Vanags ir dzimis. Sprostā. Bet drīz viņš lidos brīvs un nesaistīts. Un viņa knābja

Jānis Kirmuška un Solvita Sekste

cirtieni būs asi. Ko knābāt būs gana.” Uzstājās vīru kopa „Vilki”, folkloras draugu kopa „Skandinieki” un seno cīņu un folkloras kopa „Vilkači”. Vakara gaitā notika arī „Tēvijas sarga” pašreizsardzības un tuvcīņas paraugdemonstrējumi. Sarīkojums bija kupli apmeklēts, pie Okupācijas muzeja pulcējās daudz jauniešu, ģimenes ar bērniem. Visi kopā sildījāmies pie ugunsķurķiem, dzērām karstu tēju un braši dziedājām „Vilkiem” līdzī tautā jau iemīļotas dziesmas - *Ikkatru sestdienas vakaru, Nāc uz Nāves salu, Paliēc sveiks, mans mazais draugs* un jauniešu mīļāko dziesmu

Bunkurs NR 13. Nolaižot ugunsplostu Daugavā, viss Akmens tilts un 11. Novembra krastmala bija ļaužu pilna. Pēc tam turpinājās sadziedāšanās Daugavmalā pie Rīgas pils mūra, kuŗā mirdzēja tūkstošiem sveciņu Brīvības cīņāņu piemiņai.

Liels paldies sarīkojuma finansiālajiem atbalstītājiem - Rīgas domes Kultūras departamentam un Daugavas Vanagiem, ka arī galvenajam organizētājam Jānim Atim Krūmiņam.

Solvita Sekste,
DV CV Pārstāvības Latvijā vadītāja

IZRAĒLĀ PIEMIN RĪDZINIEKU JESAJU BERLINU

Telavivā Latvijas Republikas neatkarības proklamēšanas 92. gadadienu svin ar izstādes „Jesaja Berlins un viņa laika Rīga” atklāšanu

Svētdien, 14. novembrī, Telavivas *Enav* kultūras centrā Latvijas vēstniecība Izraēlā sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB) par godu Latvijas Republikas proklamēšanas 92. gadadienu atklāja LNB un Sorosa fonda – Latvija veidotu bilingvālu izstādi latviešu un angļu valodā „Jesaja Berlins un viņa laika Rīga”, kuŗā dokumentēta Rīgā dzimušā ebreju izcelsmes filozofa Jesajas Berlina (1909–1997) dzīve un darbs, kā arī sniegts plašāks ieskats 20. gadsimta sākuma Rīgas vēsturiskajā un kultūras vidē.

Oficiālajā pieņemšanā pulcējās vairāk nekā 150 viesu, tostarp ārvalstu diplomātiskā korpusa Izraēlā pārstāvji, kultūras darbinieki, Izraēlas valdības, kā arī Latvijas ebreju un latviešu diasporas Izraēlā pārstāvji.

Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Izraēlā Mārtiņš Perts svētku uzrunā puda gandarījumu par dinamiskajām un draudzīgajām attiecībām starp Latviju un Izraēlu, atskatījās uz pēdējā gada svarīgākajiem notikumiem abu valstu politiskajās, kultūras un ekonomiskajās attiecībās, kā arī izteica cerību intensificēt abu valstu valdību pārstāvju divpusējās vizītes nākotnē. Latvijas vēstnieks vēlreiz apstiprināja Latvijas vēlmi uzņemt Izraēlas Valsts prezidentu Šimonu Peresu vizītē Latvijā.

No kreisās: LR ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Izraēlā Mārtiņš Perts, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktora vietniece Dace Gasiņa, Latvijas Nacionālās bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciāliste Signe Valtīņa un LR vēstniecības Izraēlā 2. sekretārs Dāvis Daudzvardis

Savukārt Latvijas un Igaunijas ebreju asociācijas Izraēlā priekšsēdis Elie Valks apsveica Latvijas Republiku tās neatkarības proklamēšanas gadadienā un Latvijas ebreju Izraēlā vārdā nodeva laba vēlējumus Latvijas tautai, vēlot pārvarēt ekonomiskās grūtības un arī turpmāk veidot modernu un demokrātisku Latvijas sabiedrību. E.Valks apsveica ideju organizēt J. Berlina izstādi Izraēlā, norādot uz daudzām izcilām ebreju izcelsmes personībām, kas nākušas no Latvijas. Pieminot problēmjautājumus, kas eksistē Latvijas un Izraēlas

attiecībās, E.Valks puda pārliecību, ka tie tiks atrisināti. Uzrunu E.Valks pabeidza ar vārdiem: „Lai dzīvo brīva, neatkarīga Latvija! Lai dzīvo draudzība starp mūsu tautām!”

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktora vietniece Dace Gasiņa akcentēja filozofa Jesajas Berlina saikni un arī viņa sarežģītās attiecības ar dzimto pilsētu Rīgu, kas ir bijusi šūpulis daudziem izcilām latviešiem, vāciešiem, krieviem, ebrejiem, poļiem, lietuviešiem un citu tautību pārstāvjiem. Diemžēl laika gaitā ne vienmēr savlaicīgi un

adekvāti viņus esam ievērojuši. Arī dižo filozofu Jesaju Berlinu Latvija atklāja tikai pēc neatkarības atgūšanas. D. Gasiņa izteica cerību un arī pārliecību, ka izstāde rosinās tās apmeklētājus ieraudzīt Jesaju Berlinu un Rīgu jaunā perspektīvā.

Jesaja Berlins ir viens no pasaulē visplašāk zināmiem rīdziniekiem, izcils politikas teorētiķis, ietekmīgs filozofiskā liberālisma aizstāvis un ideju vēs-

Alberta ielā Rīgā, kur viņš pavadīja bērnību, par emigrāciju uz Krieviju un vēlāk uz Angliju, kā arī par Berlinu dzimtas traģisko likteni.

Izstādes atklāšanu Telavivā organizēja Latvijas vēstniecība Izraēlā, goda konsuli Sāra Allalufa (*Sara Allalouf*), Asafs Kaspī (*Assaph Caspi*) un Dans Tochners (*Dan Tochner*), kā arī *airBaltic*.

Izstāde tapusi LNB sadarbībā ar Sorosa fondu – Latvija,

Skats no izstādes

turnieks, saņēmis daudzus augstus apbalvojumus un goda doktora titulus. Izstāde „Jesaja Berlins un viņa laika Rīga” vēstī par Berlina agrīnajiem iespaidiem

Eiropas Komisijas pārstāvību Latvijā un muzeju „Ebreji Latvijā”. Tās autors ir Aleksandrs Bjerns Dībēns (*Alexander Björn Düben*).

Dievnams - katra pagasta un katras pilsētas sirds

Dievnami - tā ir daļa mūsu zemes kultūrvēsturiskā mantojuma. Gaļajos padomju okupācijas gados daudzi dievnami tika izpostīti un apgānīti. Kopš neatkarības atgūšanas ar labas gribas cilvēku pūlēm un sirds siltumu daudzas baznīcas ir atguvušas savu sākotnējo cēlumu, bet ne visur... Valsts svētku gaisotnē gribam aicināt palīdzēt vēl vienam dievnamam, lai tas ieņemtu savu vietu Latvijā un cilvēku sirdīs.

Skultes baznīca pēdējo piecdesmit gadu laikā nav remontēta, turklāt tā vairākkārt ir cietusi no vandaļu uzbrukumiem. Atmosfēras sākumā kāda padomju pulkveža dēls ar vairākiem jauniešiem izdemolēja baznīcas ērģeles. Līdz ar laicīgo sodu par šo nodarījumu piemeklēja arī Dieva sods - nodega pulkveža māja. Pēdējā laikā skultiešus un visu Latvijas sabiedrību īpaši satraucis sižets televīzijā par

ugunsgreķu - nezināmi ļaundāri iekļuva baznīcā un to aizdedzināja. Ar tuvāko māju iedzīvotāju pūlēm un Saulkrastu ugunsdzēsēju operatīvo darbību liesmas tika nodzēstas, bet palika izdegusi grīda, siena un nokvēpuši griesti.

Skultes baznīca ir celta pēc arhitekta Māzungenas projekta 1757. gadā. 1938. gadā Latvijas pieminēkļu valde to iekļāva aizsargājamo pieminēkļu sarakstā. Arī šodien Skultes luterāņu baznīca ir valsts nozīmes arhitektūras pieminēklis. Ilgajos padomju gados ir pārtrūkusi dzīvā saikne starp pagasta ļaudīm un baznīcu ne vien Skultē, bet arī visā mūsu zemē. Tikai tagad ir iespējama situācija, ka pagastā ir ļaudis, kuŗi nav pārkāpuši sava dievnama sliedzi, bet starpkaŗu brīvvalsts gados gandrīz ikviens skultietis bija šē kristīts, iesvētīts, laulības saitēm saistīts!

Dievnams ir katra pagasta un

Skultes luterāņu baznīca

Ugunsgreķa dzēšana Skultes baznīcā šā gada 25. maijā

pilsētas sirds. Tā atjaunošana ir ne vien mūru stutēšana, bet arī saiknes atjaunošana starp cilvēkiem un Dievu, mūsu siržu un domu vēršana uz Augšu. Mēs varam atjaunot šo saikni, paši ejot Dieva namā - kā to darijuši mūsu senči, kā arī uzņemoties atbildību par dievnama atjaunošanu, lai arī mūsu bērnu bērni varētu iet šajā dievnamā, saņemt spēku dzīvei un darbam.

Mēs jau esam ieguldījuši darbu, lai Skultes baznīcas apkārtne tiktu sakārtota. Draudze ar saviem spēkiem un līdzekļiem veic kārtējos remontus un sedz baznīcas uzturēšanas izmaksas, taču baznīcai kopumā ir nepieciešams kapitālais remonts: jānovērš ugunsgreķa sekas, jā-

maina jumta segums, jāremontē ēkas fasāde un iekštelpas. Uz šo brīdi ir izstrādāta tāme jumta remontam. Tam nepieciešams ap 25 000 latu. Draudzē ir gaiši un atsaucīgi cilvēki. Daudzi šim mērķim jau ir ziedojuši, vēl daudzi gatavojas ziedot, taču draudze ir neliela un nav spējīga bez papildu finansiālā atbalsta dievnamu atjaunot. Zināmu finansiālu palīdzību esam saņēmuši arī no Valsts Kultūras pieminēkļu aizsardzības inspekcijas, taču esam tālu no nepieciešamās summas, lai uzsāktu remontdarbus. Tāpēc vēršamies pie bijušajiem skultiešiem, uzņēmējiem, valsts institūcijām, organizācijām un gluži vienkārši labas gribas cilvēkiem ar

lūgumu palīdzēt. Būsim pateicīgi par jebkuŗa veida palīdzību!

Mēs ticam un ceram, ka dievnams ar mūsu visu ieinteresētību un kopīgiem centieniem uzziedēs pret debesīm kā balts zieds, bet sirdis iemājos prieks un gandarījums par labu ieguldījumu mūsu Valsts nākotnē!

Aktuāla informācija par norisēm draudzē un ziedojumiem Skultes baznīcas atjaunošanai atrodama draudzes mājaslapā www.skultesbaznica.lv

Baznīcas atjaunošanas ziedojumu konts:

GE Money Bank
kods: BATRLV2X
konts: LV27 BATR 0551 J472 3080 1

Paldies ikvienam ziedotājam!

AUSEKLIS TRIMDAS MŪZIKĀ

Alberts Jērums

Šo skaisto raksturojumu par komponistu, diriģentu un mūzikāli nacionālo iedvesmotāju **Albertu Jērumu** (1919 - 1978) saviem klausītājiem sniedza Gunars Zvejnieks abu Zviedrijas pensionāru biedrību kopīgi rīkotajā referātā Stokholmā sestdien, 30. oktobrī.

Jaukā stāstījuma referents mūs izvadāja pa Alberta Jēruma biografiskajām takām un sniedza arī izteiksmīgu apgaismojumu viņa personībai. Komponists bērniņu un skolas gadus pavadījis Valkas apkārtņē, kur jau agri sācis mācīties klavier spēli pie laba limeņa pedagoga. 1937. gadā viņš devās uz Rīgu, izturēja

iestājeksāmenus Konservatorijā un mācījās kompozīciju prof. Jāzepa Vītola klasē. Šo rindu rakstītāja itin labi atceras satikusi mūsu *Alma mater* gaitēnos smaidīgo jaunekli ar gludi atsūkātājiem matiem!

Kaŗa un abu okupāciju brutālie notikumi daudzus studentus un mācībspēkus izklidināja visās debespūsēs, Alberts Jērums nonāca Anglijā. Par šo, šķiet, svarīgāko posmu viņa dzīvē Gunars Zvejnieks stāstīja atzinīgos un sirsnīgi izjustos vārdos. Mēs Albertu Jērumu iepazīnām kā vizionāru censoni un nemitīgu iedvesmotāju latviešu mūzikas popularizēšanā. Dziesmu svētki bija viņa sirds lolojums: no Vis-

Gunars Zvejnieks

pārējiem Dziesmu svētkiem Hamburgā 1964. gadā līdz viņa iecerētajām Dziesmu dienām Visbijā, Gotlandē, 1979. gadā viņš šai darbā gan organizatoriski, gan mūzikāli ielika visu savu sirdsdegsmi. Gotlandes Dziesmu dienas Albertam Jērumam tomēr vairs nebija lemts diriģēt. Viņš aizgāja mūžīgā mierā 1978. gada 6. janvārī.

Mēs nedrīkstam aizmirst, ka Alberts Jērums, protams, bija arī komponists. Liekas, jau agri, vēl būdams prof. Jāzepa Vītola audzēknis un studēdams klasiskās tradīcijas, viņš sāka domāt patstāvīgāk un meklēt jaunus ceļus. Viņa vēlākā kompozīciju klāstā tas nepārprotami parādās, sevišķi instrumentāldarbos un bagātīgi izstrādātās klavierpartijās vokāldarbu pavadījumos. Gunars Zvejnieks prezentēja četrus vokāldarbu piemērus, kur laikmetīgais un klasiskais satikās skaistā līdzsvarā.

Dziesma - zelta rasa, tie ir Alberta Jēruma vārdi. Ar šo rasu viņš ir veidzējis trimdnieku dvēseles visā sava mūŗa garumā.

Guna Kurmis

11. novembra vakarā Rīgas pils pagalmā

Krievija senāk un tagad

Zimējumi no gulaga (*Dra- wings from the Gulag*), Danzigs Baldaev, *Fuel*, 2010, un **Jaunie dižciltīgie: Krievijas valsts drošības atjaunošana un KGB ilgošās sekas** (*The New Nobility: the Restoration of Russia's Security State and the enduring legacy of the KGB*), Andrei Soldatov and Irina Borogan, Public Affairs, 2010.

Abās grāmatās runa ir par Krieviju – vienā par pagātni, otrā par tagadni. *Observer* ieskatā ilustrētais Danziga darbs ir mēneša ievērojamākā grāmata. Tomēr tiek arī uzdots jautājums – vai tas ir vēsturisks dokuments vai parasta pornografija? Un atzinums – šausmīgie attēli grāmatā par padomju laika sodu sistēmu nav nekas vairāk kā faktu un allegoriju sajaukums. Par otru grāmatu *Times* izsakās, ka tā esot *brīvība Krievijas stilā*. Divi žurnālisti – Andrejs un Irina atklāj, kā KGB mantinieki rīkojas ar valsts politiku un kā viņi ar dzelzs dūri valda pār tirdzniecību.

Danziga grāmatā ir 130 zīmē-

jumi, kas atspoguļo tās šausmas un īpatnības, kas gulagā valdījušas kopš 1918. gada. Danzigs dzimis 1925. gadā Ulanudē, centrālās Krievijas austrumos. Viņa tēvs bijis etnografs, apcietināts kā tautas ienaidnieks. Danzigs uzaudzis ienaidnieku bērnu patversmē. Beidzoties Otrajam pasaules karam, atbrīvots no dienesta armijā, viņš bijis spiests strādāt par sargu Ļeņingradas *Kresty* cietumā. Nosūdzēts agrākai KGB, Danzigs negaidīti saņēma šīs iestādes atbalstu savam darbam un iespēju apceļot Padomju Savienību. Būdam aculiecinieks gulaga ikdienas dzīvei, viņš redzēja šo agrāk slēgto pasauli un varēja to attēlot savos zīmējumos. Danziga zīmējumi ir tik detalizēti un šausmīgi, ka atstāj lielu iespaidu uz skatītāju. Piemēram, slimos darbiniekus svīdināja saunā un pēc tam izmeta kailus stindziņos salā, lai tie nomirtu. Kā mocītas sievietes un tautas ienaidnieki, tas vispār nav aprakstāms. Neticami, ka pasaulē ir cilvēki, kas tā spēj izturēties pret citiem cilvēkiem. Varētu jau-

tāt – vai Danziga ilustrācijās attēlotais zvērskums vispār ir patiešām dokumentārs vai tas domāts kā pretpadomju polemika. Danzigs nebija pornografs, taču viņam visapkārt bija padomju sodu sistēmai raksturīgs pornografisks sadisms. Amatier-antropologs Danzigs, kam ģimenes politisko uzskatu dēļ bija liegta izglītība, cīnījās, lai uz papīra anatomizētu sistēmu, kuŗā viņu bija norobežojusi un kuŗā viņš bija līdzdalībnieks. Savu darbu Danzigs 1988. gadā veltīja A. Solžeņicinam.

Grāmatas *Jaunie dižciltīgie* pamatā ir datubāze *argentura.ru* – ideāls ziņu gūšanas un analīzes avots, kas sniedz labi informētu cilvēku viedokļus par šīs noslēpumainās valsts iekšējo darbību. Andrejs un Irina ir datubāzes *argentura.ru* līdzpašnieki un pēdējā gadu desmitā atklājuši pasaulei vairāk, nekā Krievija būtu vēlējusies. Autoru mērķis ir sniegt informāciju par valsts drošības dienestu *FSB*, kas ir *KGB* pēctece. Grāmatā aprakstīts, kā pēdējos desmit gados *FSB* guvusi virsroku. Lai tiktu pie

varas, Putins aicinājis palīgā *FSB* dienestu. Un tagad, pēc *Krievijas Zinātņu akadēmijas* ziņām, 75% augstākstāvošo politiķu Krievijā ir saikne ar valsts drošības dienestu un 27 lielākās firmas valsti vada agrākie *KGB* cilvēki, kuriem ir personiska saikne ar Putinu.

Autori stāsta, ka Krievijas valdība atklāti piešķirusi zemi *FSB* amatpersonu iekārotā apkārtnē, lai viņi tur – netālu no oligarchu apkaimes – celtu sev milzīgas bezgaumīgas savrupmājas. Vienalga, vai vērtīga zeme, dārgas automašīnas vai citi apbalvojumi – *FSB* darbinieku privilēģijas bija nozīmīgs personisks ieguvums. Viņi bija nevis vairs parasti valsts darbinieki, bet gan zemes īpašnieki un vareni līdzspēlētāji. Grāmata sniedz arī ieskatu *FSB* rīcībā, kad tā kopā ar prokurāturu un Iekšlietu ministriju Krievijā likvidēja neatkarīgu politisku dzīvi, iebiedēja arodbiedrības, iefiltrējās opozīcijas partijās, iznīcināja tās, nosaucot visus kritiķus par ekstrēmistiem.

Žurnālisti, kas Krievijā atklāj

pārāk daudz ko, parasti iekļūst nopietnās nepatīkšanās vai zaudē dzīvību. Kopš 1992. gada Krievijā nonāvēti 52 žurnālisti, pazīstamākā no tiem Anna Politkovska. Putins žurnālistus uzskata par sabiedrības padibinātājiem. Milzīgā spiediena ietekmē lielais vairākums žurnālistu *ietur līniju*, bet daži, kā, piemēram, Andrejs un Irina, atsakās to darīt. Abi autori ir cietuši, viņus ir mēģināts iebiedēt – Andrejs vairākas reizes pratināts, abi ir atlaisti no vairāku laikrakstu redakcijām, viņu datubāze šogad cietusi kibernetiskā uzbrukumā. Galu galā viņi pārcēlušies savu serveri uz Ameriku, kur tas aizvien vēl darbojas.

Eduards Lukass no *Economist* un grāmatas *Jaunais aukstais karš* (sk. *BL* 2008. g. febr.) apsvēc grāmatas *Jaunie dižciltīgie* izdošanu angļu valodā. Viņš arī iesaka grāmatu *Jaunie dižciltīgie* izlasīt tiem, kuriem vēl ir naivas cerības par Krievijas attīstību un kuŗi nonievē Krievijas kaimiņvalstu bailes.

Marita V. Grunts

VĒSTULE NO VELSAS Latvijas pieminēšanas laiks

Nākamā gada 26. februārī būs pagājuši 20 gadi, kopš darbojas Velsas – Baltijas sabiedrība (VBS). Tās priekšsēdis ir Latvijas Goda konsuls Velsā Andris Tauriņš. Viņa darbu aktīvi atbalsta kundze Anna (*Ann*), velsiete. Vēci videntuļnieki tiek īpaši ievēroti. Labas attiecības izveidotas ar velsiešiem un citu tautu grupām, kas dzīvo Velsā.

20. jūnijā VBS bija aicināta Dārza svētkos, ko svinēja Kārdifas norvēģu kopa. Daži no mums pieņēma šo aicinājumu. Ieradāmie skaista, saulainā dārzā Kārdifas apstādījumu rajonā. Norvēģi mūs uzņēma ļoti viesmīlīgi. Mēs iepazīnāmies, tērzējām, sēdējām saulē un mie-

lojāmies. Viņiem vasaras saulgriežos ir Anša (*Hans*) diena. Tas jau vārda saknē ir Jānim radinieks. Arī norvēģi ir indoeiropieši. Mums ir kopēja senatne.

25. jūlijā VBS sanāksmē viesojās latviešu māksliniece **Alise Piebalga**. Viņa ir mākslas lektore (*senior Lecturer in Fine Arts*) Velsas universitātē Ņuportā (*Newport*). Viņas nozare ir jauna mākslas vide, ko sauc par jaukteno mākslu (*Hybrid Art*), jo, iestudējot izstādītos veidojumus (*installations*), tiek izmantoti dažādi izteiksmes veidi, arī liela mērā tehnoloģija.

Klausītājiem videofilmā tika parādīti daži Alises Piebalgas darba paraugi. Bija redzama

dejas un citu kustību mijiedarbe ar tehnoloģiju. Māksliniece joprojām studē un pēti šo mākslas formu un savā runā minēja daudzus citus māksliniekus un arī fainomenoloģijas filozofus, kas strādā ar jaukteno mākslu. Austrālijā esot mākslas laboratorija Simbiotika A, kas pēti tehnoloģiju kā cilvēka pieredzes paplašinājumu.

Tā kā visa cilvēce ir pakļauta šai pieredzei, nav grūti saprast, ka var runāt par simbiozi ar tehnoloģiju. Klausītājiem bija arī interesanti dzirdēt dažas blakus piezīmes par Alises Piebalgas dzīvi. Viņa esot pārgalvīgu sportu (*extreme sports*) entuziaste un priecājas, cik labi dzīvot

Velsā, kur stāvas klintis alpīnisma sportam ir gandrīz vai durvju priekšā, tāpat arī jūra ūdens sportam.

VBS rīcībā ir neliels novēlējuma fonds, lai maksātu aicinātiem runātājiem izdevumus. Kad priekšsēdis Andris Tauriņš ar pateicību sniedza Alisei Piebalgai VBS čekus, viņa kautrējās to pieņemt. Tad Tauriņa kungs ar humoru apstiprināja, ka tas viņai pienākas, lai izlieto kaut vai kādas papildu virves iegādei viņas drošībai, klintīs kāpjot. Klausītāji aplaudēja.

VBS ir sarunāta tikšanās vieta katra mēneša pirmajā pirmdienā no 16.30 līdz 18.00 Adrese: *Chats Café Bar, Marriot Hotel,*

Cardiff. Tur var pieskriet pēc iepirkšanās, varbūt satikt vecus draugus vai iepazīt jaunus. Nākamā reize 6. decembrī, kad tur būs kāds vai vairāki VBS biedri.

Tuvojās 18. novembris. No DVF Svansijas (*Swansea*) nodaļas jau saņemts aicinājums uz Latvijas Valsts svētku sarīkojumu 20. novembrī. To ik gadus organizē Pauls Vanags, nodaļas priekšsēdis. Svinības piedalās dažāda vecuma latvieši, gan tie, kas ir kara laika bēgļi, gan arī jauni ļaudis, kuŗi Latviju atstājuši nesen. Latviešiem līdzī nāk arī velsiešu vai angļu radi un draugi. Ir laiks, kad jāpiemin Latvija.

Alvīne Zariņa

(Turpināts no 12. lpp.)

Latvijai un tautai ziedots mūžs

Nav latvieša, kas nezinātu, kāda loma "Saratovam" bija Latvijas vēsturē, paglābjot Pagaidu valdību no vācu armijas gatavotā aresta...

Kārļa Zariņa diplomātiskā rosmē viņu ir novedusi daudzās valstīs – Somijā, Igaunijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Francijā un beidzot Anglijā. Savā laikā īsu brīdi viņš vadīja arī Ārlietu ministriju. Kārļis Zariņš ir populārizējies Latvijas vārdu pasaulē ne tikai diplomātiskā laukā, bet arī saimnieciski un kultūrāli. Lielu darbu viņš veltīja latviešu sabiedriskam darbam pēc 1947. gada latviešu strādnieku iebraukšanas Anglijā. Viņš ieteica dibināt pašpalīdzības organizāciju, lai varētu līdzēt grūtībās nonākušiem tautiešiem. Viņš piedalījās pirmā Daugavas Vanagu sanāksmē 1947. gada 27. novembrī. Sanāksmes dalībnieki izklīda pa visu Angliju un nometnēs dibi-

nāja Daugavas Vanagu nodaļas un kopas. 1948. gada 2. februārī notika pirmā delegātu sanāksme, kuŗā nodibināja Daugavas Vanagu fondu un ievēlēja valdi. Par mūža goda priekšnieku tika ievēlēts Kārļis Zariņš, un viņš apsolīja atbalstu iespēju robežās. Ieteica arī kļūt aktīviem visādos kultūras notikumos.

Darbā Kārļis Zariņš bija nosvērts un apdomīgs un vienmēr ir pratis pareizi izmantot gan savas garīgās, gan fiziskās spējas. Pēc dabas saulains un attapīgs, ar jauku, atskabargainu humoru. Ātri uztvēra komiskas situācijas, ar kuŗām vēlāk varēja pasmīdināt draugu pulciņu. Vienmēr ar dievbijību vēra baznīcas durvis un bija ļoti reliģiozs, neaizmīrsa pielūgt Dievu arī vakara stundā. Cienīja mākslu, bieži apmeklēja operu un baletu, bija milzīgs grāmatu draugs. Piedziņojis dažādas rūpes un veicis

neskaitāmus pienākumus, viņš tomēr dzīvē bija laimīgs. Parīzē Latvijas miera delegācijai vajadzēja sekretāri/stenografisti, un franču kursa direktriese ieteica savu labāko studentu Henrietu *Houppert*, kas gan nekad nebija dzirdējusi par tādu Latviju. Strādājot delegācijas darbu, viņai iepatikās latvieši ar savu vienkāršo un sirsniģo pieeju dzīvei. Pēc Parīzes Kārli Zariņu aizkomanđēja uz sūtniecību Somijā. Tā kā sūtniecība tur bija jāsāk no sākuma, viņš meklēja sekretāri un sūtīja ziņu uz Parīzi. Henrieta bez vilcināšanās vai šaubām devās uz svešo zemi. Viņa jau bija iemācījusies mazliet runāt latviski un nu kērās pie somu valodas. Henrietai vispār bija talants uz valodām. Strādājot kopā ar Kārli, attiecības kļuva tuvākas, līdz noveda abus pie altāra.

Kārļis ģimenē bija laimīgs, kaut arī sieva bija francūziete.

Sākumā viņš gan bija jutis nelielas šaubas, vai dienvidniece ar ziemeļnieku, katoliete ar luterāni spēš atrast kopīgu ceļu. Taču saskaņa radās pati no sevis, un Henrietai Latvija kļuva par otru dzimteni, par kuŗu viņa skuma tāpat kā par savu karā nopostīto Franciju. Cik liels visiem bija pārsteigums, kad sūtņa kundze vienudien sūtniecībā sāka runāt skaidrā latviešu valodā! Drīz viņa piedalījās dažādos latviešu kultūras sarīkojumos, kā arī apgrozījās latviešu sabiedrībā. Pēc dabas būdama diezgan kautrīga un cienīdama mieru un klusumu, viņa tomēr bija priekšzīmīga namamāte visās pieņemšanās un svinībās. Par prieku vecākiem par patriotisku un ļoti sabiedrisku latvieti ģimenē izauga meita Marie-Anna. Kaut arī svešā zemē...

Ipiķu zemnieka dēls Kārļis Zariņš vienmēr ir stāvējis uz savām kājām, strādājis ar savām rokām. Domājis savas domas, bet nekad nav atteicies ne uz klausīt citu bēdas, ne sniegt pa-

līdzīgu roku, ja tā bijusi vajadzīga. Tāls ir lēcienis no Ipiķu tūrumiem līdz Bakinghamas pilij, kur viņš bija iegājis nevis kā maliņā nostājies vērotājs, bet kā mazas kultūras tautas likumīgais pārstāvis trīs Lielbritānijas karaļu un vienas karalienes laikā. Kopš 1940. gada viņš uz saviem pleciem nesa latviešu tautas bēdas, cerības un asaras, jo palika pēdējais Latvijas pilvarotais rietumu pasaulē ar tiesībām reprezentēt Latvijas valsti un Latvijas vārdu. Viņš neļāva brīvajai pasaulei ne mirkli aizmirst pēc Otrā pasaules kara Latvijai nodarīto netaisnību un šo darbu uzticīgi turpināja līdz 1963. gada 29. aprīlim, kad beidza pukstēt mūsu dižā patriota sirds. Ļoti žēl, ka viņš nepieredzēja savu darbu beidzot ar Latvijas brīvības atgūšanu. Mūsu cēlā valstsvīra mirstīgās atliekas apglabātas Londonas Brukvudas kapos. Līdzās dus Henrieta un Marie-Anna. Pateicīgā tauta trimdā Kārlim Zariņam uzcēla pieminekli.

Ž. R. M.

NOVADU ZIŅAS

Noklusēta varonība

Oktobra beigās, ciemojoties Smiltēnē, uzzināju stāstu par ilgi glabātu varonīdarbu. Pilsētas centrā, Rīgas autobusu gaidot, radnieks Andris man rāda augstu skursteni un iespiež rokā vietējo avīzi *Ziemeļlatvija*.

Pirmajā lappusē 29. arodividusskolas audzēkņu attēls (1982), zemāk virsraksts: "Atklāj pilsētas vēstures miklu." Andra stāstījumu papildina raksts par notikumu Smiltēnē pirms 28 gadiem, kad 18. novembra rīta cēlienā katlumājas augstajā skurstenī pļiņojis simbolisks Latvijas brīvvalsts karogs. Drošības dienestā sacēlusies liela jezga, bet smiltēnieši klusībā priecājušies. Valdošai varai, lai gan pūles nav taupītas, karoga vilcēju neizdevās atrast.

Smiltēnieši viņa vārdu uzzina tikai tagad. Drošsirdis pats notikumu izstāstījis Smiltēnes vēstures grāmatas autoram Jurim Zušmanim, kas ziņu nodevis tālāk *Ziemeļlatvijai*.

Sazvērneki bijuši četri 49. arodividusskolas audzēkņi, karoga vilcējs 17 gadus vecais Pēteris Kasselietis no Atašienes pagasta Jēkabpils rajonā. Viņa trīs draugi: Gundars Stiebrīns no Saulkrastiem, Aldis Persickis no Salacgrīvas un Andris Pastars no Preiļu rajona.

17. novembra vakarā jaunieši nav gājuši uz kino, bet sapulcējušies pie katlumājas skursteņa. Kamēr Pēteris ar karogu un slo-

Foto no Jura Zušmana arhīva

tas kātu rāpies skurstenī, viņa draugi stāvējuši sardzē. Pēteris karoga attēlu bija redzējis neatkarīgās Latvijas žurnālā *Atpūta*.

Lielā slepenībā karogu sašuva (ar ziliem diegiem, jo balto nebija) no Padomju Savienības karoga un palaga gabala. Pēteris atceras: "Bija tumšs, jākāpj augstu, bet baiļu sevišķi nebija. Augšā sāka pamatīgi preti pūst vējš, un tad galvenā doma bija - kā piestiprināt karogu." Tagad Pēteris ir zemnieks dzimtajā pagastā, audzē gaļas liellopus savā saimniecībā. Smiltēnieši cer, ka Pēteris atsauksies uz pilsētas do-

mes acinājumu ierasties valsts svētku svinībās 17. novembrī un viņi varēs vaigā skatīt savu toreizējo varoni.

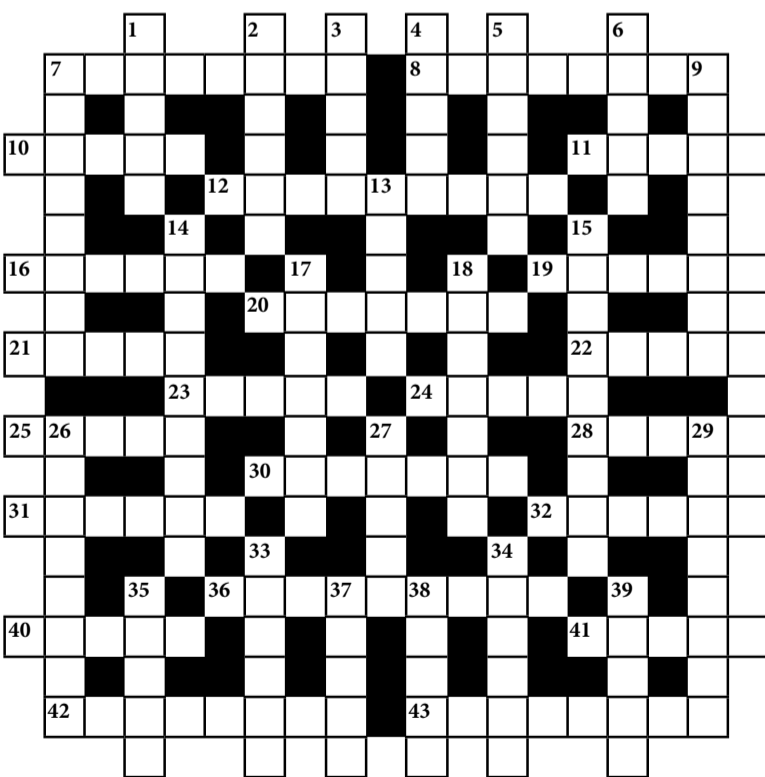
Skatiens atkal un atkal kavējas pie attēliem avīzē. Lielajā arodividusskolas attēlā pirmajā lappusē, starp citu, redzami divi slaidi, nopietni jaunieši: Pēteris un Andris; raksta nobeigumā Pēteris attēls tagad - pusmūža vīrs ar stingriem stipra cilvēka vaibstiem un asu, vēriņu skatienu.

Smiltēniešu lēgendai nu ir dzīvs tēls.

Dzidra Purmale

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 7. Augļi, kas pēc nogatavošanās paliek ieslēgti apvalkā. 8. Trīsziļbju pantmērs. 10. Profesijas. 11. Gredzenveida koraļļu sala. 12. Tēls brāļu Kaudziņu romānā „Mērnīku laiki”. 16. Cilvēks, kas dzīvo ļoti atturīgi. 19. Noapaļotas virsmas kalni Tālajos Austrumos. 20. Seno romiešu apģērbi. 21. Apcerējums. 22. Seno islandiešu folkloras vēstījumi. 23. Indīga gāze, kas veidojas, nepilnīgi sadegot kuri-

nāmajam. 24. Amerikāņu kinoaktrise, aktīva cīnītāja par mieru. 25. Rotaļa. 28. Skaistuma izpratne. 30. Vārnu dzimtas putns. 31. Akmeņaini seklūdens posmi upes gultnē. 32. Ļoti spēcīga aizrašanās. 36. E. Virzas poēma prozā. 40. Rožu dzimtas koki un krūmi. 41. A. Bela romāns. 42. Vēsturiski lauka nocietinājumi. 43. Zinātne par oratora mākslu.

Stateniski. 1. Lielupes pieteka.

2. Kāršu spēle. 3. Nepiekāpīgi centies pārliecināt. 4. Valsts Vidusamerikā. 5. Valsts Afrikas Ziemeļrietumos. 6. Apdzīvota vieta Priekules novadā. 7. Zemaļa brīvības cīņu vadonis 13. gs. 9. Austrumfolklandas sala. 13. Untums, iegriba. 14. Ēdamas sēnes. 15. Asteņu dzimtas augs, kuŗa sakne satur kaučuku. 17. Bruņinieku sacensības. 18. Līderis. 26. Zema aizsargsiena. 27. Ostas pilsēta Somijā. 29. Pedagoģijas nozare. 33. Episkāps literatūras paveids. 34. Aptaujas lapa. 35. Naglas sliežu piestiprināšanai pie gulšņiem. 37. Čemurziežu dzimtas garšaugi. 38. Ž. Simenona darbu varonis. 39. Latviešu aktieris un režisors (1907-1991).

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 43) atrisinājums

Līmeniski. 1. Kenedijs. 4. Braslava. 10. Madara. 11. Vilis. 12. Atstāt. 13. Starpbrīdis. 15. Ieteka. 16. Sapals. 17. Slīdes. 21. Saldgans. 22. Estētika. 23. Satraukt. 25. Ilmenīts. 28. Stampāt. 29. Saruna. 32. Ragana. 34. Elementāras. 35. Rudens. 36. Veikt. 37. Ainaži. 38. Satumsis. 39. Skatiens.

Stateniski. 1. Komūnija. 2. Nodilt. 3. Imanta. 5. Asaris. 6. Antena. 7. Attaisīt. 8. Tiepties. 9. Pieredze. 13. Skroderiene. 14. Saritinātas. 17. Skaļums. 18. Satumst. 19. Sakas. 20. Akots. 24. Trapeces. 25. Izpatikt. 26. Kasiēris. 27. Prasties. 30. Raidīt. 31. Alises. 32. Ramata. 33. Atvase.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Plaviņu novada ģimnazijas Odzianas filiāles skolēni ar skolotājiem Lāčplēša dienā nolika ziedus un iededza svečites pie Lāčplēša Kara ordeņa karavīru kapiem Vietlavā.

Jelgavas dome nolēmusi apbalvot ar "Goda zīmi" Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāta priekšsēdi akadēmiķi Jāni Stradiņu. Šādi viņam tiek pateikts paldies par ieguldījumu pilsētas attīstībā, tās vēstures izpētē un popularizēšanā.

Šajā mācību gadā Smiltene uzņems delegācijas no piecām valstīm. Pilsētā ieradīsies skolēni un viņu pavadītāji no Vācijas, Lielbritānijas, Īrijas, Spānijas un Itālijas. Viņi visi piedalās kopīgā projektā par jaunāko mūsdienu tehnoloģiju izmantošanu izglītībā.

Vairāk nekā 20 jauniešu no Valmieras, Talsiem, Ādažiem un Rīgas iesnieguši darbus Latvijas nacionālās atlasē animācijas konkursam "Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē". Piecu laureātu darbi piedalīsies UNESCO Pasaules mantojuma centra animācijas konkursā.

Valkas ģimnazijas veselības punktā sāksies sirds veselības pārbaude. Katram skolēnam būs sirds pase. Skolā izveidos sirds monitoringa sistēmu, un kardiogrammas nosūtīs uz Rīgu to apstrādei. Šo pakalpojumu varēs izmantot skolotāji un bērnu vecāki.

Ventspils pašvaldības policists Edmunds Andrupis kļuvis par pasaules čempionu svaru stieņa spiešanā guļus. Andrupis lieliski pierādījis, ka ar neatlaidību un apņēmību var sasniegt daudz, pat pasaules virsotnes.

Bauskas novadā un tuvējā apkārtnē ir liela interese par austersēņu audzēšanu, tāpēc uzņēmums "Mūsu māja 2" Bauskā atvēra biroju. Uzņēmums organizē un konsultē interesentus par austersēņu audzēšanu.

Madonas novadpētniecības un mākslas mūzejā atklāta Imanta Lancmaņa gleznu izstāde. Tajā apskatāmās gleznas tapušas no 1958. līdz 2010. gadam.

Par karoga noraušanu no Smiltēnes domes ēkas Vidzemes apgabaltiesa piespriedusi pusgadu reāla cietumsoda Smiltēnes iedzīvotājam Zigmāram Dūmiņam.

Jēkabpils Tautas nama Lielajā zālē par godu Lāčplēša dienai un Latvijas Republikas proklamēšanas 92. gadadienai demonstrēja režisora Askolda Sauliņa dokumentālo filmu BERMONTIADA.

Daugavpils pilsētas domes Kultūras pārvalde un Daugavpils Novadpētniecības un mākslas mūzejs Lāčplēša dienā rīkoja piemiņas brīdi Latvijas armijas karavīru Brāļu kapos un gaismas akciju „Iededzies Latvijā”. Mūzejā līdz mēneša beigām apskatāma Latvijas Nacionālā vēstures mūzeja Ceļojošā izstāde „Latvija Brīvības cīņu laikā 1918. - 1921.”.

Latvijas Jaunatnes sporta tūrisma federācija jau sesto gadu rīkoja patriotisko pārgājieni par godu Lāčplēša dienai un LR proklamēšanas 92. gadadienai. Pārgājienā no Lubānas līdz "Liepsalām" (20 km) devās vairāk nekā 200 cilvēku, godinot Latvijas brīvības cīņās kritušo varoņu piemiņu.

Latvijā 30 cilvēkiem vārds vai uzvārds ir Lāčplēsis, liecina Iedzīvotāju reģistra statistika. Piemēram, Daugavpils domes priekšsēdis ir Jānis Lāčplēsis (LPP/LC).

Daugavpils Universitātē (DU) notika II Latgales kongress, ko rīkoja DU Humānitarās fakultātes Komparatīvistikas institūts. Piedalījās zinātnieki no Latvijas, Lietuvas un Polijas, vairākas darba grupas diskutējot par literatūru, mākslu, valodniecību: *Latgale kā kultūrvēsturisks fainomens* un *Pierobežas kultūru (Latvijas, Lietuvas, Polijas, Krievijas, Baltkrievijas) mijiedarbība*.

Daugavpils universitātes (DU) Sistematiskās bioloģijas institūta pētnieks Ūvis Suško atklājis jaunu ūdensaugu sugu - lielo najādu (*Najas major*), informē DU. Pēdējā 21 gada laikā Latvijā atrastas jau trīs jaunas najādu sugas. 1989. gadā tika atklāta arī mazā najāda, 2006. gadā - smalkā najāda. Kopumā Latvijas florā sastopamas piecas ezeros augošas najādu sugas - mazā, lielā, smalkā, jūras un lokanā najāda.

Apduldes zemnieku saimniecībā "Brieži" pamatnodarbošanās ir piena, gaļas lopkopība, cūkkopība un ir vairāki zivju diķi. Tomēr lielākais lepnums ir 32 gadus veidotā orchideju kolekcija ar 500 šķirnēm - plašākā Latvijā. Orchidejas zied visu gadu, kulmināciju sasniedzot 11. un 18. novembra svētku laikā.

Liepājas Bērnu un jaunatnes centrs par godu Latvijas dzimšanas dienai organizēja zīmējumu konkursu "Mana Latvija", kuŗā piedalījās vairāki simti mazo zīmētāju. 10. novembrī notika uzvarētāju apbalvošana.

Liepājas Simfoniskais orķestris Valsts svētkos Nacionālajā teātrī piedalīsies svētku koncertā, kuŗā skanēs Imanta Kalniņa un Marģera Zariņa populāra mūzika.

Liepājas tirdzniecības centrā "Baata" apmeklētājiem atvērta Liepājas mūzeja izstāde "Liepāja - Latvijas galvaspilsēta" Izstāde stāsta par laikosmu no 1919. gada 6. janvāra līdz 7. jūlijam. Ekspozīciju ievada attēli - vilcieni, ar kuŗu Latvijas valdība atbrauca uz Liepāju, un karogotais kuģis "Saratov", ar kuŗu devās atpakaļ.

Liepājas Pašvaldības policija nosvinēja 20 gadu jubileju. Labākie darbinieki saņēma apbalvojumu - Atzinības krustu, bet liepājniekus, kuŗi palīdzējuši policijai atklāt likumpārkāpumus, šogad pirmoreiz sumina ar Pateicības rakstiem.

Vērgales vidējās paaudzes deju kopa "Vērgalīte" šosezon tiks pie jauniem tautastērpiem gan sievietēm, gan vīriem.

Aizputes novads ir pirmais no pašvaldībām bijušā Liepājas rajona teritorijā, kuŗam beidzot apstiprināta novada simbolika. Novada ģerboņa pamatā ir Aizputes pilsētas ģerbonis, kam apkārt izveidota zelta apmale.

Izsiņas sagatavojušas M. Linde, V. Berkina un R. Mielava

Deitonā latviešu ev. lut. draudzei 60 gadu

Ohaijo pavalsts Deitonā latviešu ev. lut. draudze 17. oktobrī svinēja 60 gadu jubileju. Mācītājs Georgs Silavs vadīja svētku dievkalpojumu *St. Paul Evangelical Lutheran* baznīcā, kur jau ilgus gadus latviešu draudzei notiek dievkalpojumi. Mācītājs runāja par draudzes locekļu vēlmi sanākt kopā un klausīties dievvārdus. Viņš atgādināja, ka 1950. gada 1. oktobrī prāvests Kārlis Birznieks iesvētīja draudzi pirmajā dievkalpojumā, kurā bija sapulcējušies vairāk nekā 150 latviešu no Deitonā un apkaimes. Lieli nopelni draudzes dibināšanā ir Aleksandram Dzirnem. Viņš draudzi vadīja 50 gadu līdz sava mūža beigām. A. Dzirne arī četras reizes gadā izdeva „Draudzes Vēstis”, kurās bija apraksti par draudzes locekļu dzīvi un centieniem, tostarp svarīgiem notikumiem – kāzām, kristībām un bērēm.

Aleksandra Dzirnes vadībā

Deitonā latviešu ev. lut. draudzes 60 gadu jubilejā. Priekšā Leonīds Zīverts; pirmā rindā no kreisās: Vija Vurstnere, Guna Ziverte, Ausma Eriksona, Skaidrite Dinvalde, Raimonds Dinvalds, Nils Aume; Aizmugurē: Maija Fricone, Silvija Tetere, Gunārs Fricsons, Dr. Ints Kaleps, mācītājs Georgs Silavs, Dr. Lija Lapsiņa

draudzes locekļi piedalījās daudzos Deitonā sabiedriskos un politiskos notikumos, tādējādi palīdzot vietējiem amerikāņiem iepazīties ar Latviju, tās likteni un latviešiem. Katru gadu latvieši piedalījās Deitonā starptautiskos svētkos un, tērpušies tautastērpos, stendā pārdeva pīrāgus, cepumus un pēdējos gados arī rotaslietas. Vairākas reizes latviešu stends tika godalgots, jo, salīdzinot ar citu tautību stendiem, to atzina par vienu no labākajiem. Latviešu stendā Vijas Vurstnere vairākkārt demonstrēja latvisko tērpu aušanas mākslu. Daudzus gadus Birutas Abulas vadībā darbojās baznīcas skola. Darbojās jaunatnes pulciņš, tika rīkoti Latvijas valsts dibināšanas atceres svētki, klavierkoncerti, gleznu izstādes. Dibināja literāro, korporācijas kopu un sporta kopu, tās darbojas vēl tagad. Jāņus katru gadus svin Leonīda un Gunas Zīvertu īpašumā, kur var kurt ugunsgrākus.

Deitonā draudzes loceklis bija

Kārlis Druva, 5. Saeimas deputāts neatkarību atguvušajā Latvijā.

Draudzei bijuši izcili mācītāji – Jekabs Osis, Tāivaldis Gulbis, Herberts Jurjāns, tagad Georgs Silavs. Kopš 1993. gada mācītājs G. Silavs mēro tālu ceļu no Indianapolises, Indianā. Draudzes locekļu skaits ir samazinājies, bet esošie turas kopā. Ilggadējas ērgelnieces ir Vija Vurstnere un Erina Lapsiņa Švābe. Dr. Ints Kaleps vairāk nekā 25 gadus ir draudzes kasieris, Ausma Eriksona – biedrzine un sekretāre. Aktīvi darbojas dāmu komiteja, pēc dievkalpojumiem vienmēr notiek kafijas stunda.

Pēc Aleksandra Dzirnes aiziešanu mūžībā draudzi vadīja citas izcilas un enerģiskas personas, kuŗas diemžēl pārāk ātri aizgāja mūžībā: Valdis Lapsiņš (2000-2007) un Spīdola Osborna (2007-2008). Tagad draudzes priekšnieks ir Gunārs Fricsons. Draudze turpinās darbu arī 2011. gadā.

Leonīds Zīverts un Gunārs Fricsons

Aijovas latviešu biedrības 60 gadu svētki

Aijovas latviešu biedrība 60 gadu jubileju svinēja 16. oktobrī, brīnišķīgi saulainā zeltītā rudens dienā. Sarīkojumā piedalījās apmēram 60 cilvēku, gan vietējie, gan ciemiņi no tuvienes un tālienes. Svinības ievadīja Voldeņāra Pelda svētrīdīs. Viņš uzsvēra, ka šie 60 gadi aizvadīti ar Dieva svētību un palīdzību.

Svētku runu teica ilggadējais Aijovas latviešu biedrības priekšnieks Imants Kalniņš, izvadot apmeklētājus pa atmiņu takām no Aijovas latviešu biedrības dibināšanas sākuma līdz mūsdienām.

Aijovas latvieši 1950. gada 23. jūnijā pulcējās netālu no Demoinas, lai svinētu Jāņus, un enerģiskais Egons Rūvalds pastāstīja par ieceri dibināt Aijovas latviešu biedrību un nolāsija sagatavotos statūtus. Sapulcējušies šo ieceri vienprātīgi atbalstīja, turpat tika pieņemti arī statūti. Tā aizsākās Aijovas latviešu biedrības vēsture.

Imants Kalniņš uzaicināja ar klusuma brīdi pieminēt biedrības enerģisko dibinātāju un sākotnējo vadītāju Egonu Rūvaldu, kā arī pārējos biedrības vadītājus un biedrus, kuŗi jau mūžībā.

Sākumgadi nebija viegli, jo nebija pastāvīgas mītnes, taču tika nodibināta latviešu skola, teātra grupa, jaunatnes kopa, tautasdeju kopa, koklētāju ansamblis, viru dubultkvartets, skautu un gaidu vienība.

Latvieši dāsni ziedoja, un 1964. gadā iegādājās vecu namu. Ar milzīgu neatlaidību un brīvprātīgu darbu toreizējā latviešu biedrības priekšnieka Žaņa Dimzas vadībā pašu spēkiem to izremontēja, un 1965. gadā Aijovas latviešu biedrības namu iesvētīja. ALB rosība jūtami uzplauka. Nu bija telpas latviešu skolai, kuŗa mēģinājumiem un citiem sarīkojumiem. Namā bija zāle ar skatuvi, te notika koncerti, teātra izrādes, radās iespēja sanākt kopā un svinēt dažādus svētkus. Namu izmantoja arī Aijovas latviešu ev. lut. draudze, Daugavas Vanagu apvienība un citas organizācijas. Uz nama

skatuves kāpuši Latvijas teātru aktieŗi un Latvijas Nacionālās operas solisti.

Pirms trim gadiem dažādu iemeslu dēļ vecais nams bija jāpārdod, un tagad Aijovas latviešu biedrība sarīkojumiem ir jaukas un piemērotas telpas no Peldu uzņēmuma.

Imants Kalniņš pastāstīja, ka biedrībai 60 gadu laikā bijuši 11 priekšnieki, visilgāk priekšnieks bijis Žanis Dimza – 32 gadus. Pašreizējais biedrības priekšnieks Imants Kalniņš šo pienākumu godprātīgi pilda 18 gadus. Viņš pateicās visiem, kuŗi darbojušies un darbojas biedrības labā, īpaši uzteicot ilggadējo biedrības biedri, kādreizējo gaidu un guntiņu vadītāju, bibliotēkas vadītāju Elmu Zalgauku. Viņa dzīvoja ALB nama otrā stāvā un bija nama dvēselīte, vienmēr to atslēdzot, aizslēdzot, uzraugot un darot visādus citādus labus darbiņus.

Ansamblis „Teiksma”, vidū vadītāja Elga Pone

Rotaļas lieliem un maziem

ALB priekšnieka vietnieks Jānis Kursītis nolasīja apsveikumus – no mācītāja Aivara Pelda, māksliniekiem Dzintara un Tīnas Jostiem, dr. Jāņa Dimanta. Klātienē apsvēca Aijovas ev. lut. draudzes priekšniece Ruta Kalniņa, bijuši demoiniete Maruta Birzniece, kas tagad dzīvo Kalifornijā, un Mineapoles folkloras ansamblis „Teiksma”, nodziedot apsveikuma dziesmu un pasniedzot pasceptu klinģeri.

Koncertā „Teiksma” Elgas Pones vadībā dziedāja gan jautras, asprātīgas, gan liriskas dziesmas, pavadijums tika spēlēts ar akordeonu, kokli, stabulēm, vijoli, dažādiem sitaminstrumentiem, tādējādi katrai dziesmai radot savu īpašu skanējumu un raksturu. Klausītāji bija sajūsmināti par teiksmešu priekšnesumu un neskopojās ar aplausiem.

Pēc Arņa Akšeļa novadītās kopdziesmas „Nevis slinkojot

Foto: Dzidra Arāja-Akšele

Aijovas latviešu biedrības priekšnieks Imants Kalniņš

un pūstot” un tosta, paceļot glāzi vīna un šampanieša par Aijovas latviešu biedrības pagātni un nākotni, sākās maltīte. Bija arī mantu izloze, un „Teiksmas” dalībnieki vadīja rotaļas gan bērniem, gan pieaugušajiem.

Vakara beigās apmeklētāji akordeonistes Zintas Pones vadībā nodziedāja visas 20 dziesmu lapiņas dziesmas.

Dzidra Arāja-Akšele

OSKARA GODALGA SIMONAI TĀLBERGAI

Bostonā latviskā mantojuma fonda Oskara godalga 2010. gadam piešķirta vijolniecei Simonai Tālbergai.

Tālberga beigusi Emila Dārziņa Mūzikas vidusskolu un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju. Viņa ieguvusi bakalaura gradu mūzikā Biola universitātē, La Mirada, Kalifornijā. Pašlaik studē Longy Mūzikas skolā Bostonā, lai iegūtu maģistra gradu vijoles spēlē un stīgu instrumentu pedagogijā. Simona Tālberga kā soliste piedalījusies latviešu sarīkojumos Bostonā. Piedalījusies vairākos mūzikas festivālos Latvijā, Vācijā, Šveicē un Amerikā. Oskara godalgu un \$1000 dolāru naudas balvu viņai pasniegs Latvijas Valsts svētku sarīkojumā, 18. novembrī Bostonā, kur viņa piedalīsies arī kā vijoles soliste.

Ivars Galiņš

Grandrapidu latviešu pensionāru gada svētki

Grandrapidu latviešu biedrības namā 23. oktobrī notika pensionāru gada svētki. Pensionāru biedrības priekšniece Julieta Rumberga svētkus atklāja ar uzrunu, sakot svētības vārdus, ko dzirdam katrā dievkalpojumā, kad mācītājs dievkalpojuma beigās svēti draudzi. Tie likās piemēroti, jo gada svētkos pateicamies Dievam par vadību un izlūdzamies svētību turpmākai darbībai. Mēs visi apzināmies ļaunumu, kāds patlaban valda pasaulē, tāpēc mēs lūdzam, lai Dievs mūs pasargā. Mēs arī apzināmies, ka ne vienmēr rīkojamies pareizi un kā patiktu Dievam, tāpēc lūdzamies, lai Dievs Kungs ir mums žēlīgs, jo lai gan esam uzkāpuši augstā gadu kalnā, savā sirdī esam kā bērni, kuri pēc nerātnībām lūdzas tēva piedošanu un grib atkal pieglausties pie tēva krūts. Bieži mūsu sirds ir nemierīga un rūpju nomākta, tāpēc lūdzamies, lai Dievs Kungs dod mums mieru. Zinām, ka pasaulē nav miera, bet īstais miers nāk no Dieva, un mēs varam justies mierīgi un droši, ja zinām, ka piederam tam Kungam.

Priekšniece pateicās saviem

lidzstrādniekiem, kuri katrs apzinīgi dara savu pienākumu. Puķes saņēma mūsu galvenais referents Dr. Zigfrīds Zadvinskis un viņa dzīvesbiedre, kas nekad neatsakās palīdzēt un šajā sarīkojumā rūpējās, lai izlozes galds būtu pilns ar mantām un izloze labi noritētu. Otra referente Elizabete Vitande vēl arvien kolleģās klausās dažādas lekcijas un ar iegūtajām zināšanām dalās ar pārējiem mūsu regulārās sanāksmēs. Lielu pateicību pelnījusi mūsu saimniece Daina Lukaševica, jo mums ļoti garšo viņas maltītes. Lielu darbu dara kasīere Dzintra Kornets un sekretāre Ruta Vanuška, biedrīniece Dagnīte Butlevica un mantzīne Renāte Makkela (Mc Cullough). Arī viņām pasniedza puķes.

Jau kuņģu gadu koris „Ciema baltis” no ciema Latvija brauc pie Grandrapidu latviešu pensionāriem, lai iepriecinātu ar dziesmām ne tikai pensionārus, bet katru, kas vēlas šais svētkos būt kopā ar vecāko paaudzi. „Ciema baltis” ir ļoti gaidītas katru gadu oktobra beigās, kad svinam gada svētkus.

Šoreiz koŗa vadītāja Baiba

Dumpepirmādaļā bija izvēlējušās dziesmas ar nopietnāku saturu – tautasdziesmu „Skaista mana tēvu zeme”, J. Kalniņa sabalsotās „Tumsa nāca, tumsa nāca” un „Stāvēju dziedāju”, Pēteru Jurciņa „Vālodzīte”, Valtera Kaminska „Dziesma pie Daugavas” ar Ārijas Elksnes vārdiem un „Dzimtene” no Rencēnu prāģeru reperuāra.

Starpbrīdī Rūta Purīna nolasīja Modŗa Lorberga dzejoli „Vēl jau viss nav pagalam”, kas lika pasmaidīt par veclauzu dzīves ierobežojumiem un spējam. Dr. Z. Zadvinska vadībā visi nodziedāja „Daugav’ abas malas”.

Otrā daļā skanēja daudz jautrākas dziesmas: „Rudens nāk ar saviem priekiem”, „Reiz bija puķīte”, „Dēj, dēj, vistinā, dēj”, „Tur augšā uz kalna”, un Alfrēda Vintera „Trīs vītūšas rozes”, solo dziedot Intai Reinai, kam ir īpaši labkanīga alta bals. Koncerta beigās – Jaņa Mediņa „Jūra krāc un vēji pūš” no filmas „Zvejnieka dēls”. Abas pēdējās dziesmas publika pieprasīja atkārtot.

Koŗa „Ciema baltis” dalībniece Gaida Veidemane uzdāvināja Ju-

lietai Rumbergai žurnālu „Ciems Latvija”, ko izdevis ciema valdes priekšsēdis Andrejs Rozentāls. Izdevuma sākumā ir rindas: „Ciems Latvija ir vienīgā tāda veida latviešu apdzīvota vieta brīvajā pasaulē ārpus Latvijas. Ciemā vēl arvien ir iespēja nopirkt zemes gabalu (-us) mājas būvei vai pirkt jau uzceltu māju. Ciema valde cer, ka, izplatot šo informāciju, mēs varētu iegūt vairāk kaimiņu...”

Ciema valdes priekšsēža Andreja Rozentāla e-pasts: Arvien@aol.com

Izdevumā lasāms Dr. Vidvuda Medeņa vēsturisks apskats par ciema izveidošanu. Ciems Latvija dibināts 1967. gada 22. septembrī. Visus mērīšanas darbus veica mērnieks un būvzinātnieks Ansis Bērzkalns, viņš nopirka divus pirmos apbūves gabalus. Tagad ciemā ir 45 latviešu mājas. Ciems Latvija kopā ar Gaŗezera centru ir kā „maza Latvija”, tā to nereti arī dēvē mūsu kaimiņi no Latvijas un citām zemēm.

Pirmais ciema vecākais bija Jānis Oliņš. Aivars Aistars bija ciema vecākais no 1975. gada 20. septembra līdz 1982. gada 29.

maijam. Viņa laikā nodibināja sarīkojumu daļas vadību, kuŗā darbojās Adele Āruma un Anna Tidemane. Kārlis Salna bija ciema vecākais no 1982. līdz 1999. gadam. Viņš daudz rūpējās par ciema izdaiļošanu. Viņa laikā asfaltēja ciema ceļus. Kārļa Salnas ierosmē tapa koris „Ciema baltis”. Ciemā 1996. gadā viesojās Latvijas prezidents Guntis Ulmanis. Ciema vadību 1999. gadā uzņēmas Ārijs Vilemons. Viņa laikā uzbūvēja 11 jaunas mājas. Viņa ierosmē pēdējos gados notiek vasaras izbraukums, kad ciema paviljonā kuplā skaitā viesojas mūsu kaimiņi. Ciema valde 2009. gadā par vecāko ievēlēja Andreju Rozentālu. Paŗreizējā ciema valdē ir Andrejs Rozentāls, Rūdis Kalnmals, Gaida Veidemane, Juris Gertners, Inta Reine un Ārijs Vilemons.

Sanāksmes beigās notika izloze, ko vadīja Paulīne un Zigfrīds Zadvinski ar palīgiem. Pēc mīeļasta apmeklētāji nodziedāja „Še bij’ laba saimniece”.

Pensionāri pateicas visiem sarīkojuma apmeklētājiem.

Julieta Rumberga

Mārtiņvakars Sietlā

*Kas tur dūc, kas tur rīb
Ap to mūsu istabiņu?
Mātiņš gaiļi dancī veda,
Ap istabu tekādams.*

Sietlas latviešu namā Mārtiņballi rīkoja jau ceturto gadu ar mērķi sagādāt līdzekļus Baltiešu studiju programmai Vašingtonas universitatē. Šigada ballē 23. oktobrī krāšņi dekorētajā zālē, kur uz skatuves dižoŗas melns mārtiņgailis, mudŗēja lieli un mazi budēļi un ķekatnieki. Kādas maskas tikai tur nebija! Cilvēku izdomu patieŗām varēja aprīnot. Pie kāda galda sēdēja divas zaļas dārza fejas ar milzīgām puķu cepurēm, ŗarmana sarkanmataina ragana, atlidoŗusi uz slotas, koŗetēja ar drūmi tēŗtu mūku, turpat blakus liels zirnekļis, ko dēvē par melno atraitni, savā tiklā mēģināja ievilināt dienvid-salu tūristu raibā kreklā un havajieŗu zaļes svārkos. No Romas atbraucis cienīgs bīskaps grozījās grēcinieku vidū, bet pats nemaz nelikās svētkā par pārējiem. Ieradās arī liels un mazs stārķis, lācis, princeses, velniņi, ėģānietes un daudzdaŗādi citi maskoti ļaudis. Seviŗki iepriecināja bērni, viņi jautri skraidīja apkārt, aprīnodami maskas, un priecājās par iegūtajām balvām – fluoriscējoŗām kabatas lampiņām, kuŗas dāvāja firma *Life-Gear*.

Vakara lielākais ienākumu avots, klusā izsole, noritēja veiksmīgi. Tajā bija gan bagāŗiga gardu ēdamlietu, gan citu mantu izvēle, piemēŗam, Jaņa Kalmītes un Ugas Alberta gleznas, rotaslietas, linu izstrādājumi, vīna un ŗampanieŗa grozi, izbraucieni ar liellaivu, gardēŗu vakariņas seŗām personām un daudz kas cits.

Pēc izsoles ŗefpavārs Jānis Pelēķis ar palīgiem apmeklētājiem piedāvāja iecienītās vakariņas – desiņas ar kāpostiem. Omulību veicināja vietējās *Chateau St. Michelle* vīnotavas sarkanvīni un baltvīni, kā arī alus no visām trim Baltijas valstīm.

Vakara oficiālajā daļā profe-

sors Guntis ŗmidchens iepazīstināja ar Skandinavu departamenta jauno priekŗsēdi Janu ŗoviku (*Jan Svāvik*), kas uzņēmas vakara vadītāja lom-u. Interesants bija igauŗa Toma Napas stāstījums (*Tom Napa*) par ceļojumu ar divriteni pāri visai Amerikai, nobraucot 3415 jūdzes! Atbalstītāji Baltieŗu studiju programmai ceļojuma laikā saziedoja 10 000 dolaru. Profesors G. ŗmidchens isumā pastāstīja par studiju programmu, Vaŗingtonas universitatēs bibliotēkas slavu un austrumeiropas nodaļas vadītājs Maikls Biģins (*Michael Biggins*) – par baltieŗu bibliotēkas nodaļu. Oficiālās daļas beigās notāvieŗu kopienas pārstāve Irēna Bleķisa (*Irena Bleķys*) aicināja vakara dalībniekus dāsn-i ziedot Baltieŗu bibliotēkas fondam.

Pēc vakariņām Marisa Vēja-Rogaine stāstīja par Mārtiņdienas

tradīcijām. Tautasdeju grupas „Trejdeksnītiŗ” vadītāja Katrīna Janga (*Young*) iepazīstināja ar daŗām latvieŗu tautasdeŗām, un deŗotāji pamācīja vakara dalībniekus, kā tās nodeŗot. Deju mūziku spēlēja igauŗu ansamblis. Zāle rībēja līdz vēlai naktij, ķekatniekiem lecot polku un citas straujas dejas, kā arī vijoties valŗa ritmā.

Mārtiņdienas masku balli rīkoja Baltieŗu studiju programmas atbalsta komiteja: Vaira Pelēķe-Kristofera (*Christopher*), Andris Rogainis, kā arī igauŗu un lietuvieŗu pārstāvi. Paldies rīkotājiem un visiem, kuŗi atnāca ar skaistām, oriģinālām maskām, dāvināja mantas izsolei un ziedoŗa naudu. Baltieŗu studiju programmas turpināŗšanai nepiecieŗams latvieŗu atbalsts. Sāksim domāt par maskām nākamai Mārtiņballei!

I. M.

No kreisās: Inta Viste, Tina Ovira (*Tiina Oviir*), Ričards Vists, Betanija Simpķina (*Bethany Simpķins*)

No kreisās: Jānis Atvars, Edvīns Circenis, Līvija Circene, Maija Atvara

Mārtiņdiena Floridā

Foto: Gunāra Liepiņa

Par garŗīgām vakariņām gādāja (no kreisās): Zenta Elberta, Liliņa Dimza-Middleton, mAiņa Avota, Rūta Kalniņa, Juris Epermanis un Māŗite Rubina. Nav klāt atbildīgās saimniece Lijas Kuples-Tsantes

Pēc neparasti karstas vasaras dabas māte pārsteidza floridieŗus ar brāzmānīem ziemēŗvejiem un rekordzemām gaisa temperatūrām, kad 6. novembra pēcpusdienā Floridas tautieŗi un viesi pulcēŗas St. Pētersburgas latvieŗu biedrības namā, lai svinētu Mārtiņdienu. ŗai nedēļā visi ceļi kas veda uz Floridu, bija pārpildīti ar automaŗinu braucējiem no Aiovas, Mičģanas, ŗujorkas un Ohaio pavalstīm un no visām Kanadas austrumu provincēm.

Mārtiņdienas svinēŗana parasti iezīmē Floridas tautieŗu oficiālo sezonas sākumu, lai gan pagājuŗā vasarā biedrības nams bieŗi bija aizņemts ar video izrādēm, rēģulārām bībeles studiju stundām un bibliotēkas apmeklēŗanu. Seviŗki roŗigs bija oktobra mēnesis ar 10. Saeimas vēlēŗanām un vietējās Luterāņu draudzes dāmu komitejas izrīkoto “krāmu tirgu”.

Mārtiņdienas viesus ar īsu uzruna apsveica biedrības priekŗnieka palīģis Juris Epermanis, tad tālāko programmas norisi nodeva sarīkojuma vadītājam Ričardam Rollim. Viņŗ kā saimnieks viesus saņēma ar vārdiem: “Kas tur dimd, kas tur rīb ap istabiņu?” un saimniece ŗķaidrīte Prīncis, atbildēja: “Budēļiŗi sanā-

kuŗi, mārtiņzosi gribēdami”. Dziesmas ar klavier spēli un ėitaru pavādīja Māŗa Rītuma un Pēteris Ozols.

Protams, pēc tādas izdziedāŗnāŗ kā viesi, tā Mārtiņtēvs un viņa palīģi bija izslāpuŗi un izsal-kuŗi. Pēc mācītāja Aivara Pelda pateicības vārdiem un galda lūģŗanas par labu maltiti gādāja slavenā biedrības virtuves komanda Lijas Kuplis-Tsantes vadībā. Ne-trūka ne skābo kāpostu, ne rupjmaizes, ne cūkas auss (bija gan arī kāds mīkstāķs gaļas gabals). Mārtiņzosis gan vēl nebija uz Floridu atlidoŗuŗas, tās pēdējo reizi tika redzētas Toronto pilsētas ezermalas parkā. Par stiprākiem dzeramiem bija jāģādā pašiem klausītājiem, jo vietējie likumi neļauj biedrībai izsniegt alkoholiskus dzēŗienus. Par to gan viesi bija iepriekŗ bridināti, un likās, ka uz katra galda bija kāda līdzatnēsta atsvaidzinoŗa dzēŗienu pudele. Tā iestiprinājuŗies, kā viesi, tā saimnieki varēja izlocīt kājas uz dejas grīdas, kad maestro Īlmārs Dzenis un Pēteris Ozols atskaņoja iemilētas un pazīstamās deju melodijas. Tā Floridā Mārtiņdiena tika nosvi-nēta, kā to prasa tautas paraŗas.

Gunārs Liepiņŗ

Likteņa savesti kopā pilsētā pie Klusā okeana

Latviešu draudzes namā Sanfrancisko nereti var satikt klusu vīru – Uldi Bergu. Arī viņa balss ir klusa un mierīgi plūstoša. Uldis Bergs ir psihiatrs un pieradis vairāk klausīties, nekā runāt.

Uldis dzimis briesmu pilnā laikā – Drēzdenē, Vācijā, 1944. gadā. Viņš domā, tas bijis brīnums, ka viņam laimējies palikt dzīvam. Tūlīt pēc viņa ierašanās pasaulē vecāki ar jaundzimušo paglābušies bumbu patvertnē. Tikai trīs dienas pirms Drēzdenes briesmīgās bumbošanas Ulža vecāki nolēma, ka pilsēta steidzīgi jāatstāj. Tēvs Maksimiliāns Bergs un māte Olga Berga ar vecāko dēliņu Juri un trīs mēnešus veco Uldi devās uz staciju. Taču vilciens bijis pārpildīts, jo arī citi bēgļi vēlējas doties projām. Bergi kaut kā iespiedās vagonā, vispirms citiem bēgļiem caur logu padevuši bērnus. Bergu ģimene izglābās no drošas nāves, atrodot jaunu dzīvesvietu Augsburgā. Pagātnē palika latīņu un grieķu valodas profesora Maksimiliāna Berga dzīve Rīgā, Olgas darbs bibliotēkā, ģimenes skaistās vasaras Rīgas jūrmalā, Dubultos. Viņi bija ceļojuši no Rīgas uz Liepāju, tālāk ar kuģi uz Vāciju. Augsburgā Bergu ģimene pavadīja pēckaŗa gadus līdz 1950. gadam, viņiem laimējās iekārtoties privātmājā. Ap to laiku jau bija skaidrs, ka uz dzimteni atpakaļceļa vairs nav, un Bergi, tāpat kā citi bēgļi, meklēja jaunu dzīvesvietu. Sākumā bija runa par Argentīnu, bet gluži negaidīti Maksimiliāna Berga ģimene atradās galvotāji ASV, un 1950. gadā viņi ieradās Oaklandē. Uldis Bergs te uzsāka

savas skolas gaitas. Abi ar brāli mācījās katoļu skolā, vēlāk Berklijā.

Tēvs pārkvalificējās un strādāja par vācu valodas profesoru Svētās Marijas kolledžā (*Saint Mary's College of California*) Moragā. M. Bergs daudz ceļoja uz Eiropu, sevišķi Vāciju un Austriju, un tēvam līdzī bieži vien devās arī Uldis. Uldis pat iesāka klavier spēlesstudijas mūzikas augstskolā *Mocartium* Zalcburgā. Viņš vēl aizvien ar labu vārdu piemin savu mūzikas skolotāju Sanfrancisko – Hugo Štrausu. Viņa atraitne Milda Štrausa atceras, ka Uldis spēlējis ļoti skaisti, klavieres viņam patikušas. Vecākais brālis Juris mācījies spēlēt čellu. Vecāki vēlējas, lai bērni iegūtu labu mūzikālu izglītību un iemācās valodas. Uldis Bergs tomēr mūziku par savu profesiju neizvēlējās. Viņš iestājās Medicīnas fakultātē Kalifornijas universitātē Berklejā un izglītību medicīnā turpināja Merilendas universitātē. Studiju laikā Uldis saprata, ka viņu interesē psihiatrija. Iespējams, viņš jau toreiz bija novērtējis savas spējas – prast klausīties. Uldis Bergs studēja pieaugušo un bērnu psihiatriskās slimības. Praksē viņš strādāja *Saint Mary's* medicīnas centrā, vēlāk piecus gadus vadīja nodaļu *Saint Mary's* hospitālī. Viņš apmācīja arī jaunus ārstus, ārsta Berga konsultācijas tika pieprasītas daudzos rehabilitācijas centros. Uldis atvēra savu privātpraksi, kad viņam bija četrdesmit gadu.

Uldis apprecējās ar skaistu portugāļieti, bet pēc septiņpadsmit

gadiem palika viens, audzinot savus četrus dēlus. Vecākais dēls Kristiāns ir datorspeciālists, strādā bankā *Federal Reserve*, Dāvids dzīvo San Diego un strādā beļģu alus kompanijas *Inbev*, Ēriks aizbraucis studēt uz Ņujorku, bet jaunākais Pēteris studē Mākslas fakultātē tepat, Sanfrancisko valsts universitātē.

No dzīvesvietas Sanrafaelā dakteris Uldis Bergs katru darba dienu dodas uz savas privātprakses biroju Sanfrancisko centrā. Uldis stāsta, ka psihiatrijā, tāpat kā citās medicīnas nozarēs, noticis milzīgs progress. Agrāk smagas formas šizofrenijas vai maniakāli depresīvos pacientus ievietoja kliniku slēgtās nodaļās, kur viņi tika izolēti no ģimenes un sabiedrības. Modernie un efektīvie medikamenti šiem pacientiem pavēruši iespējas, par kādām agrāk pat nevarēja sapņot. Tagad pacienti tiek integrēti sabiedrībā, daži atgūst pilnīgas darbaspējas un dzīvo neatkarīgu dzīvi. Uldis Bergs stāsta, ka daudziem pacientiem nepieciešamas regulāras 50 minūšu psihiatrijas sesijas. Tajās viņam ir iespēja novērot, vai zāles, ko pacients lieto, iedarbojas labvēlīgi, vai nav vajadzīgs tās mainīt. Viņš arī uzskata, ka svarīgi iepazīt pacientu labāk, izzinot viņa ģimenes vēsturi, attiecības ģimenē, kas personas veselību spēj ļoti ietekmēt. Pacietība un miers laikam ir galvenās īpašības, kas nepieciešamas labam psihiatram.

Viņš nekad nesarāva saites ar latviešu sabiedrību. Uldis ir korporācijas Talavija filistrs, regulāri tiek ar citiem talaviešiem.

Uldis un Vija Bergi

Uldis Bergs stabilitāti un mieru ieguvis arī personīgajā dzīvē. Viņš 1991. gadā gatavojās ceļot uz Latviju, bet toreiz Rīgā vēl nebija daudz viesnīcu. No draugiem uzzinājis par kādu sievieti, kam pieder neliels brokastu un naktsmitņu uzņēmums, un dabūjis tālruna numuru. Uldis piezvanījis, un Rīgā viņam atbildējusi sieviete, kas pēc 13 gadiem kļuva viņa sieva. Bet toreiz ne Vija, ne Uldis nākotni nezilēja, un viņu tikšanās abu izpratnē bijusi maznozīmīga. 2001. gadā Uldim piezvanīja Jānis Bikša, pajautājot, vai viņš atceras Viju no Rīgas, kas tagad viesojoties Amerikā. Desmit gadu ir pailgs laiks, abu dzīvē bija notikušas pārmaiņas. Taču lielākā pārmaiņa laikam bija tā, ka katram atradās vieta otra dzīvē. Laimīgo pāri Sanfrancisko latviešu luterāņu baznīcā 2004. gada janvārī salaulāja mācītājs Kārlis Žols. Kopš tā

laika Vija iekļāvusies vietējā Liča piekrastes sabiedrībā, viņu un Uldi bieži var satikt draudzes nama sarīkojumos. Daudzi, kuriem laimējies nogaršot Vijas gatavotās maltītes, zina, ka Vija ir lieliska saimniece. Viņa ir izmanīga un lietpratīga visur, kur vajag darbīgu roku, stila un gaumes izjūtu.

Uldim un Vijai patīk mūzika un teātris, viņi bieži apmeklē Sanfrancisko filharmoniju un operu. Nesen abi atgriezās no gadskārtējā Šekspira festivāla Ašlandē, Oregonas pavalstī. Protams, netiek palaistas garām arī latviešu izrādes un koncerti.

Tā ir skaista un klusa vieta Sanrafaelā, kur Uldis un Vija Bergi atgriežas no ceļojumiem kā uz miera ostu. Lielī koki ieskauj sētvidu un māju, kā sargādami no pasaules vējiem un aukām.

Biruta Magone

Lāčplēša ordeņa dibināšanas piemiņas sarīkojums Detroitā

Gadu no gada, arī Detroitas un tās apkārtnes latviešu aprindās riko Lāčplēša militārā ordeņa dibināšanas un ordeņa kavalieŗu atceres pasākumu. Arī šogad 7. novembrī pēc svētdienas rīta dievkalpojuma Detroitas Sv. Pāvila latviešu draudzes baznīcā Fārmingtonhilā draudzes sarīkojumu ēkas telpās pulcējās prāvs skaits Detroitas un tuvākās apkārtnes ļaudis, lai ikgadējā Daugavas Vanagu organizācijas izkārtojumā atzīmētu Lāčplēšu dienas atceri. Ar šo sarīkojumu, detroitieši vienmēr ir centušies popularizēt šo tautai nozīmīgo svinamo dienu. Tā arī šoreiz sarīkojuma norisē pēc latviešu draudzes mācītāja-diakona Friča Šīpola BP ievada klātesošos ar uzrunu sveica Detroitas Daugavas Vanagu apvienības priekšnieks Vilis Kalniņš. Savos vārdos viņš izteica pārliecību par nepieciešamās drosmes atgriešanos mūsu tautā jau šodien, līdzīgi, kā tas notika 1919. gadā varonīgajās Atbrīvošanās cīņās pret ģenerāļa Bermonta kaŗaspēku, Daugavas Vanagu apvienības vārdā Vilis Kalniņš sveica visus bijušos un esošos latviešu kaŗavīrus. Ikvienam latvietim ir nepieciešams atdot

Atceres sarīkojuma veidotāji: pie klavierēm Laila Upīte, no kreisās stāv: Sv. Pāvila latviešu draudzes Detroitā mācītājs-diakons Fričs Šīpols BP, Astra Kalniņa, DV apvienības Vanadzū kopas priekšniece Dzidra Tropa, DV apvienības priekšnieks Vilis Kalniņš un Viesturs Upīte

godu un noliekt galvu mūžīgai piemiņai par Dieva ceļā aizgājušajiem Lāčplēša ordeņa kavalieŗiem.

Ar Lāčplēša ordeņa dibināšanas atceres dienas atbilstošām vārsēm klātesošos sveica Detroitas Daugavas Vanadzū kopas priekšniece Dzidra Tropa.

Mūzikālā priekšnesuma daļā klavieru solo spēlēja pianiste Laila Upīte no Toledo. Viņas izjustā spēle, atskaņojot Franča

Šūberta "Serenādi" un Ludviga van Bēthovena "Mēnesnīcas sonātu", klātesošajiem sniedza patīkamu skaņu mākslas pārdzīvojumu. Publika ar sirsnīgiem aplausiem izteica atzinību par priekšnesumu.

Pēc vanadzū servētās pusdienu bufetes ar atspirdzinošu boles galdu sarīkojumu turpināja bagātīgi sarūpēta mantu loterija.

Dzidra Tropa, Detroitā

GADS LATVIJĀ

Par savu pieredzi stāsta Fulbraita (*Fulbright*) stipendiāte Irene Elksne-Geislere (*Geisler*)

Pēc gardām zupas pusdienām, kas bija sarūpētas par labu Misiones draudzes zupas virtuvei Rīgā, 7. novembrī Kalamazū latviešu apvienotās ev.-lut. draudzes sarīkojuma telpās referēja Irene Elksne-Geislere. Ievadā referente īsumā pastāstīja par sevi. Viņa ir divu akadēmisku gradu ieguvēja un pašreiz gatavo savu doktora disertāciju „Dzimumu nožēlojamais stāvoklis terorismā: aneksija un trimdā izraidīšana Latvijā 1940-1952., (Gender Plight of Terror: Annexation and Exile in Latvia 1940-1952).”

Ierodoties Latvijā, Rīgas lidlaukā viņu ar ziediem sagaidījis viņas dzīvokļa saimniece. It visur, kur viņa devusies, Kalamazū paziņas jau bija gludinājuši viņas ceļu: iegriezoties ikvienā vietā, tur jau bijis zināms par viņas apmeklējumu un viņa saņemta ar sirsnību un uzmanību. Tā tas bijis Okupācijas mūzejā, tā satiekoties ar mutvārdu vēstures pētnieci un koordinātori Māru Zirnīti.

Pievērsdamās savam pētniecības darbam, referente uzsvēra, ka vēsturi līdz šim galvenokārt rakstījuši vīrieši, tāpēc viņa savus atradumus pamatojusi uz sieviešu dzīvesstāstiem. Pētdama

Okupācijas mūzeja materiālus, atklājusi, ka no komunistu izsūtījuma atgriezušās vairāk sievietes, jo vīrieši jau bijuši likvidēti. Tāpat izdzīvojušas arī kritušo kaŗavīru atraitnes un sievietes, kuŗas, komunistu otrreizējai okupācijai tuvojoties, devušas trimdā. Šo grupu dzīvesstāsti un mutvārdu liecības tad pilnīgāk veidojušas laikmeta vēsturi. Dokumentus arvien ir radījusi valdošā vara, bet patiesību apliecina individa piedzīvojums. Mazajai Latvijai, ģeogrāfiski atrodoties starp divām lielvalstīm – Krieviju un Vāciju, ir bijusi upuŗa loma. Iznīcinātāji bijuši kaŗi, mēris, bads, necilvēcīgās komunistu deportācijas, nacistu eksekūcijas.

I. Elksnei-Geislerei bijusi iespēja apmeklēt vairākas vietas Latvijā. Viņa acināta referēt Daugavpils univesitātē, skatījusies teātra izrādi Valmierā, bijusi Jēkabpils bērnu namā, kur savā aprūpē pieņēmusi krustdēliņu, ar lekciju viesojusies Čehu republikā. Apciemojusi arī savu vecāku dzimtās vietas. Viņu sajūsminājuši cilvēki sirsnība un Latvijas dabas skaistums. „Šeit būdama, isti sapratu, ko latvietim nozīmē dzimtene,” referente nobeidza savu stāstījumu.

Ilze Šimane

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

• 18. decembrī plkst. 11.00 Bostonas latviešu skolas Ziemsvētku eglītes sarīkojums Trimdas draudzes telpās.

BUKSKAUNTIJA (PA)

• No 3.-5. decembrim Ziemsvētku tirdziņš Bukskautijas latviešu baptistu baznīcā. Varēs iegādāties latviešu ēdienu un lietotas dzintaru rotaslietas, ko iecienījuši amerikāņi, kuŗi labprāt iepērkas tirdziņā. Pērn ieņemtos vairāk nekā \$3000 ziedoja bērnu invalīdu nometnei Latvijā. Šogad ienākumi paredzēti Latvijas pensionētājiem lauku draudžu mācītājiem, kuŗiem nav citu ienākumu. Dzintara rotaslietas var sūtīt Silvijai Augstrozei 1009 W. Sawmill Rd. Quakertown, PA 18951; e-pasts: silvijaa@aol.com

DENVERA (CO)

• 19. novembrī plkst. 7.00 mākslinieka Austrā Manguļa datorgrafisko darbu izstādes atklāšana Kolorado latviešu kultūras centrā. Izstāde būs atvērta arī 20. novembrī pirms un pēc Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojuma. Informācija, zvanot Ingridai Lēvenšteina, tālr.: 303-424-4124.

• 20. novembrī plkst. 6.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums; runu teiks ALAs pārstāvis Apvienotā baltiešu komitejā Pēteris Blumbergs. Būs priekšnesumi un vakariņas.

• 4. decembrī no plkst. 11.00 līdz 3.00 un 5. decembrī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 9.30, Ziemsvētku tirdziņš līdz 3.00 Kolorado latviešu kultūras centrā. Varēs nopirkt vainagus, tautiskus priekšmetus, maizi, pīrāgus. Būs siltas pusdienas un atspirdzinājumi. Informācija, zvanot Raitai Jergensenai, tālr.: 303-424-4442.

DETROITA (MI)

• 5. decembrī pēc dievkalpojuma draudzes un bērnu eglīte un Ziemsvētku tirdziņš, kuŗā varēs iegādāties svētku cepumus, piparkūkas, rudzu maizi, pelēkos zirņus, latviskas rotas svētku dāvanām, latviešu grāmatas, keramiku, apsveikumu kartītes. Visi sirsnīgi gaidīti, lielie un mazie, arī bērni, kuŗi latviski nerunā. Ieradīsies Ziemsvētku vecītis. Būs siltas pusdienas.

FILADELFIJA (PA)

• 21. novembrī plkst. 2.00 Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpās (531 North 7th St.) Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums. Svētku runu teiks Eiropas parlamenta deputāts no Latvijas Krišjānis Kariņš. Plkst. 3.30 Latvijas pianista Vestarda Šimkus koncerts. Pēc koncerta pieņemšana. Mirdzas Oškālnas piemiņas izstādē varēs aplūkot gleznas un latviešu rotas no nelaiķes kolekcionāres atstātā krājuma. Rīko Filadelfijas un apkaimes latviešu organizācijas un draudzes. Ieeja \$25 (tiem, kuŗi ieradīsies tautastērpā – \$15); labvēļu ziedojums – vismaz \$50; bērniem un studentiem ieeja brīva.

• 4. decembrī no plkst. 10.00 līdz 2.00 Filadelfijas latviešu biedrības Ziemsvētku tirdziņš, kuŗā varēs iegādāties latviešu rotas, keramiku, grāmatas, kartītes, kalendārus, tvartus, Ziemsvētku rotājumus, rokdarbus, latviešu ēdienus – piparkūkas, pīrāgus, zirņus, medu, maizi, kūkas, pelēkos zirņus, konfektes, alu. Darbosies izloze. Ieejas maksa \$1.

• 7. decembrī plkst. 11.00 Filadelfijas pensionāru kopas saiets Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpās. Programmā vides ziņojumi un pārrunas par notikušo un gaidāmo, beigās dzimumdienu svinēšana un kafijas galds. Viesi arvien laipni sgaidīti.

GRANDRAPIDI (MI)

• 21. novembrī plkst. 4.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres svinības. Svētku runu teiks DV ASV priekšnieks Zigurds Riders. Ieeja visam vakaram \$20. Piešķiršanās mielastam, zvanot Irēnai Vanuškai, tālr.: 616-364-0538 vai Olgai Jansonei 616-866-0427 līdz 18. novembrim. Rigo Grandrapidu organizāciju padome

• 2. decembrī plkst. 2.00 pensionāru saiets.

INDIANAPOLE (IN)

• 20. novembrī plkst. 8. 45 Indianapoles Latviešu sabiedriskajā centrā (1008 W. 64 th Street) Latvijas valsts dibināšanas atceres svinības latviešu skolā, skolēnu priekšnesumi. Plkst. 5.00 sadraudzības stunda; plkst. 6.00 svētku akts, runu teiks ALAs valdes priekšsēdis Dr. Juris Mežinskis. Koncertā piedalīsies Indianas latviešu biedrības koris, Indianapoles latviešu skolas audzēkņu koris un tautasdeju kopa „Jautrais pāris”. Pēc koncerta vakariņas. Vakariņām jāpiesakās līdz 16. novembrim, zvanot vai rakstot V. Bērziņai, tālr.: 317-896-2845, e-pasts: ompa3@aol.com vai L. Odeiko, tālr. : 317-875-6077. Dalības maksa (tajā ieskaitītas vakariņas): pieaugušiem \$20.00; vidusskolēniem un studentiem \$10.00; bērniem līdz 14 gadu vecumam bez maksas. Rīko Indianapoles latviešu organizāciju padome.

KLĪVLANDE (OH)

• 20. novembrī pianista Vestarda Šimkus koncerts Apvienotās draudzes zālē, rīko Klīvlāndes latviešu koncertapvienība un Klīvlāndes latviešu biedrība (tālr.: 216-521-1435).

LOSANDŽELOSA (CA)

• 21. novembrī Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums plkst. 1.00; svētku runu teiks LR Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdis Arnis Cimdars.

Losandželas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKLB informācijas tālrunis: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens tīmeklī: www.biletens.com

MILVOKI (WI)

• No 19. līdz 21. novembrim Milvoku latvieši piedalīsies Tautību svētkos (Folk Fair International) State Fair telpās, dejojot tautasdejas un rīkojot izstādi; informācija: www.folkfair.org

• 2. decembrī pēc Bībeles stundas, kas sāksies plkst. 10.00, pensionāru biedrības eglīte.

• 9. dec. plkst. 6.30 piparkūku cepšana kopā ar jauniešiem.

• 4. decembrī Daugavas Vanagu Ziemsvētku eglīte latviešu namā.

• 11. decembrī plkst. 12.00 latviešu namā draudzes un Plkv. Kalpaka skolas Ziemsvētku sarīkojums un eglīte ar bērnu priekšnesumiem.

NUJORKA (NY)

• 20. novembrī plkst. 2.00 Jonkeru baznīcā (254 Valentine Lane) Jonkeros, Nujorkā, Latvijas valsts dibināšanas atceres akts. Runu teiks sabiedriskā darbiniece

un jaunatnes audzinātāja Ingrida Mieme. Koncertā piedalīsies vijolniece Rasma Lielmane un pianiste Arianna Goldiņa. Pēc akta pieņemšana Jonkeru baznīcas sabiedriskās telpās. Dalības maksa, pasūtīnot biļeti pirms 11. novembrā – \$20.00; tieši pirms svētku akta: \$25.00. Labvēļu biļetes: \$75.00. Jauniešiem līdz 14 gadu vecumam ieeja brīva. Lūdzu pieteikties iepriekš, rakstot Imantam Kalniņam 42 Hackensack Street, Wood Ridge, NJ 07075. Čeki izrakstāmi: Council of Latvian Organizations of New York, Inc.

• 5. decembrī Ziemsvētku tirdziņš Salas baznīcā (4 Riga Lane, Melville NY), tajā pārdos piparkūkas, pīrāgus, rudzu maizi, dzeltenmaizi, putraindesas, pelēkos zirņus, jāņusieru, galertu, Laimas šokolādes. Būs pusdienas un izloze.

• 12. decembrī plkst. 10.00 no rīta Nujorkas latviešu koŗa adventa koncerts Jonkeru baznīcā (254 Valentine Lane), programmā: Viļņa Salakas *Adagio* stīgu orķestrim, Valta Pūces „Ziemsvētku kantāte” un Aldoņa Kalniņa „Ziemsvētku misterija”; koncertā piedalīsies solistes Laila Liepiņa, Sarma Dindzāne-Vasenta, Laura Padega Zamura, Nujorkas latviešu koris un Bronksas kamerorķestris; diriģents Andrejs Jansons. Pēc koncerta mielasts lejas zālē, dalības maksa (par koncertu un mielastu) \$25, līdz 12 gadu veciem bērniem ieeja brīva. Mielasta laikā darbosies tirdziņš – Ziemeļu novada dāmu komitejas grāmatu galdā, Nujorkas latviešu koŗa mūzikas ierakstu galdā, „Sveiks, Latvija!” stendā varēs iegādāties grāmatas, kartītes, mūzikas ierakstus un daudz citu svētku dāvanu.

PRIEDAINĒ (NJ)

• 21. novembrī plkst. 11.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres svinības. Uzrunu teiks Visvaldis Dzenis. Koncertā piedalīsies vijolniece Una Tone un pianists Uga Grants. Pēc akta sadraudzīga pēcpusdiena, būs silti bufetes ēdieni. Ieeja \$25.

SAGINAVA (MI)

• 4. decembrī plkst. 2.00 Ziemsvētku tirdziņš.

SIETLA (WA)

• 20. novembrī plkst. 2.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums Sietlas latviešu centrā. Svētku runu „Latvija tavās acīs” teiks režisore Dace Micāne-Zālīte. Pēc akta bufete (ar groziņiem). Sandras Strēles mākslas darbu izstāde. Dalības maksa \$20, studentiem \$10.

VILIMANTIKA (CT)

• 4. decembrī no plkst. 9.00 līdz 2.00 Ziemsvētku tirdziņš (76 Windam Road). Varēs iegādāties latviešu rokdarbus, keramiku, rotaslietas, mūzikas tvartus, kā arī tortes, pīrāgus, piparkūkas u. c. Siltas pusdienas no plkst. 11.00.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

• 22. novembrī plkst. 19:00 Latviešu biedrības namā koŗa mēģinājums.

• 29. novembrī, plkst. 19:00 Latviešu biedrības namā koŗa mēģinājums.

VASINGTONA (DC)

• 20. novembrī plkst. 1.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres svinības Vašingtonas latviešu ev. lut. draudzes namā (400 Hurley Avenue Rockville, Mary-

land 20850). Dievkalpojumā piedalīsies vijolniece Margarita Kreina. Svētku aktā runu teiks Eiropas Parlamenta deputāts no Latvijas Dr. Krišjānis Kariņš. Pēc oficiālās daļas pieņemšana. Ieejas ziedojums vismaz \$15.00, ALJAs biedriem \$10, skolēniem ieeja brīva. Atlikums – Vašingtonas jauniešu, 2x2 nometnes dalībnieku, atbalstam. Rīko Latviešu organizācijas Vašingtonā.

• 5. decembrī Ziemsvētku tirdziņš.

• 12. decembrī (pēc dievkalpojuma) DV organizācijas 65 gadu dibināšanas atceres sarīkojums.

• 19. decembrī skolas un draudzes eglīte.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** 21. nov. plkst. 11.00 mirušo piemiņas dievk. ar dievg.; plkst. 2.00 sveiču svētbrīdis Getzemanes kapsētā. 28. nov. plkst. 11.00 Adventa pirmās svētd. dievk. ar dievg. 5. dec. plkst. 11.00 adventa otrās svētd. dievk., pēc dievk. Ziemsvētku tirdziņš. 12. dec. plkst. 11.00 Adventa trešās svētd. dievk. ar dievg.; pēc dievk. draudzes eglīte (ar groziņiem). 19. dec. plkst. 11.00 Adventa ceturtais svētd. dievk. ar dievg. 24. dec. plkst. 5.00 Ziemsvētku dievk. 25. dec. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. Māc. J. Mingina.

• **Bukskautijas un apk. ev. lut. dr.:** 21. nov. plkst. 11.00 **Aplebachsvilā** Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk. Bukskautijas baptistu draudzē, māc. Dr. U. Ukstiņš un māc. Dr. A. Ziedonis; pēc dievk. azaidis. 5. dec. plkst. 11.00 **Kvēkertaunā** Adventa otrās svētd. dievk.; pēc dievk. Ziemsvētku ieskaņas sarīkojums, kafijas galds ar groziņiem. 24. dec. plkst. 4.00 **Kvēkertaunā** Ziemsvētku dievk. 26. dec. plkst. 3.00 **Lankasterā** Ziemsvētku dievk. māc. Dr. A. Ziedonis un māc. Dr. R. Ziedone.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): 21. nov. mirušo piemiņas dievk. ar dievg. 28. nov. Adventa pirmās svētd. dievk. 5. dec. Adventa otrās svētd. dievk. ar dievg.; pēc dievk. draudzes un bērnu eglīte un Ziemsvētku tirdziņš. 12. dec. Adventa trešās svētd. dievk. 19. dec. adventa ceturtais svētd. dievk. ar dievg. 24. dec. plkst. 5.00 Ziemsvētku vakara dievk. 26. dec. dievk. nebūs. 31. dec. plkst. 5.00 vecgada vakara dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. diak. F. M. Šipols, tālr.: 248-433-3435; ērg.: Dr. S. Lizlova, L. Upīte un A. Greiema.

• Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.:

Shepard of the Coast Lutheran Church (1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale). Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road): 21. nov. plkst. 11.00 mirušo piemiņas dievk. ar dievg. 28. nov. plkst. 11.00 adventa pirmās svētd. dievk. 5. dec. plkst. 11.00 Adventa otrās svētd. dievk. **Vilmingtonā** dievk. plkst. 3.00; pēc dievk. kafijas galds. Informācija: www.latvianluthchurch-phil.org

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505); māc. I. Larsena (70388 16-th Ave., South

Haven, MI 49090), tālr.: 269-637-4847; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: ilzego@comcast.net

• **Kalamazū latv. apvienotā dr. Māc. Biruta Puīķe.** 21. nov. plkst. 10:00 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Ziedot pārtiku. 28. nov. plkst. 10:00 Adventa pirmā svētdiena. Dievkalpojums ar dievgaldu. Kafija. **Bībeles stundas** Kalamazū 4. nov. plkst. 15:00 un ciemā „Latvija” 21. nov. plkst. 16:00

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107); māc. Dr. S. Eglīte.

• **Losandželas latv. ev. lut. dr.:** 21. nov. Mirušo piemiņas dienas dievk. 28. nov. Adventa pirmās svētd. dievk. ar dievg. 5. dec. Adventa otrās svētd. draudzes 60 gadu jubilejas dievk. ar dievg. 12. dec. Adventa koncerta dievk. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. D. Kaņeps.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): 21. nov. mirušo piemiņas dievk. ar dievg. 28. nov. adventa pirmās svētd. dievk. Dievk. sākas plkst. 10.00. 2. dec. plkst. 10. Bībeles stunda, pēc tās pensionāru biedrības eglīte. 7. dec. plkst. 7.00 padomes sēde. 9. dec. plkst. 6.30 piparkūku cepšana kopā ar jauniešiem. 5. dec. otrās Adventa svētd. dievk. ar dievg. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414-421-3934; draudzes priekšniece S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukeekeedraudze.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** Māc. M. Cepure-Zemle, tālr.: 761-546-8178; e-pasts: majja.cz@gmail.com Bazn. adrese: 3152 - 17th Ave S, Minneapolis MN 55407; tālr.: 763-546-8178; kancelejas tālr.: 612-722-4622.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** 21. nov. plkst. 11:00 Svētbrīdis Latvijas valsts svētku sarīkojumā Priedainē. 28. nov. plkst. 13:30 Draudzes dievnāmā Īstbransvikā (12 Gates Ave East Brunswick) dievkalpojums ar dievgaldu, pirmā Adventa svētdiena. 5. dec. plkst. 8.30 dievk. **Leikvudā** (Igaunū bazn. 607 E. 7th St.). 12. dec. plkst. 11.00 svētbrīdis un draudzes eglītes sarīkojums dievnāmā **Īstbransvikā** (12 Gates Ave East Brunswick); būs siltas pusdienas, tirdziņš, dziedāšana, izloze. 19. dec. plkst. 8.30 **Leikvudā** dievk. ar dievgaldu (Igaunū bazn. bazn. 607 E. 7th St.). 24. dec. plkst. 1.00 Ziemsvētku dievk. dievkalpojums **Leikvudā** (Igaunū bazn. 607 E. 7th St.); plkst. 6.00 Ziemsvētku dievk. draudzes dievnāmā **Īstbransvikā** (12 Gates Ave East Brunswick). 2. janv. plkst. 8.30 Zvaigznes dienas dievk. ar dievg. Leikvudā (Igaunū bazn. 607 E. 7th St.). Māc. I. Pušmucāne-Kineiko.

• **Nujorkas latv. ev. lut. dr.:** 21. nov. plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** mirušo piemiņas dievk. ar dievg., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 mirušo piemiņas dievk. ar dievg., māc. L. Saliņš. 28. nov. plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** adventa pirmās svētd. dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 adventa pirmās svētd. dievk., māc. L. Saliņš.

(Turpināts 21. lpp.)

(Turpināts no 20. lpp.)

5. dec. plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** Adventa otrās svētd. dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 Adventa otrās svētd. dievk. māc. L. Saliņš.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm St.): 21. nov. dievk., 26. dec. dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 1.00, māc. R. Franklins. Pēc dievk. sadraudzības stunda.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** 11. dec. Ziemsvētku dievk. *Grace Lutheran Church* (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92103), māc. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds.

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.): 28. nov. dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafijas galds. Māc. Kārlis Žols, e-pasts: kazols@msn.com Informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā. plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšnieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): 21. nov. plkst. 10.30 mirušo piemiņas dievk. ar dievg. 29. nov. plkst. 10.30 adventa

pirmās svētd. dievk. ar dievg. Māc. D. Cilne, tālr.: 206 -674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattletatvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** 21. nov. plkst. 2.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres un Lāčplēšu dienas dievk. Trīsvienības bazn. (35 Furman Str.), prāv. O. Sniedze, ērģeles un oboju spēlēs D. Vitušinska-Baltazara; dz. lapiņas.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurlley Avenue, Rockville MD 20850-3121): 21. nov. plkst. 11. mirušo piemiņas dievk. ar dievg.; novembrī dzimušo apsveikšana; plkst. 4.00 sveciņu svētki *Rock Creek* kapsētā. 28. nov. plkst. 11. Adventa pirmā svētd. dievk. ar dievg. 24. dec. plkst. 5.00 Ziemsvētku vakara dievk. 25. dec. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. 26. dec. plkst. 3.00 sveciņu dievk. 31. dec. plkst. 3.00 gadmijas dievk. ar dievg.

Informācija: <http://www.dcdraudze.org> Tālr. bazn.: 301-251-4151. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** 1. dec. plkst. 11.00 adventa dievk. ar dievg., māc. D. Salnīte. 19. dec. plkst. 11.00 Adventa dievk., diak. I. Kaņeps; pēc dievk. lejas zālē draudzes eglīte. 24. dec. plkst. 4.00 Ziemsvētku dievk., laju māc. I. Gorbants.

Margarita Stīpniece

1910. g. 26. jūlijā – 2010. g. 5. novembrī

Skumja ziņa – mirusi vecākā latviešu gleznotāja Margarita Stīpniece, kuŗas mācību laiks vēl saistīts ar pirmskaŗa Latvijas Mākslas akadēmiju. Šovasar viņas jubilejas izstādi bija sarīkojis Talsu novada mūzejs, kuŗā glabājas krietns skaits viņas 1930. gadu gleznu. Tās viņa bija uzskatījusi par zudušām.

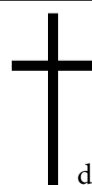
Margarita Stīpniece nāk no Saldus, kur viņa bija nākusi pasaulē Klēbachu ģimenē. Interese par glezniecību viņu aizved uz Latvijas Mākslas akadēmiju, kur 1936. gadā beigta Ģederta Eliasa vadītā Figūrālās glezniecības meistardarbnica ar diplomdarbu „Kartupeļu lasītāji pagrabā”. Jaunā māksliniece savu mūžu sasaista ar Latvijas armijas virsnieku Eduardu Stīpnieku, kuŗš dienēja Talsos. Tur aizrit Margaritas Stīpnieces turpmākie gadi, gleznojot un piedaloties izstādēs. Vēl 1944. gadā viņa pagūst sarīkot pēdējo izstādi dzimtenē - Vandzenē, bet ir jādodas bēgļu gaitās uz Vāciju. Gleznotāja ar ģimeni apmetās Virsburgas bēgļu nometnē, vada gleznošanas studiju, piedalās izstādēs. 1949. gadā Margarita Stīpniece pārceļas uz Austrāliju, kur turpina raženi strādāt glezniecībā, sarīkojot desmit izstādes Adelaidē, Melburnā un cituviet. 1987. gadā viņas darbu skati sarīko viens no lielākajiem latviešu centriem ASV Kalamazū, izstādot 38 darbus.

Māksliniece visbiežāk glezno kļusās dabas un darbus ar mātes un bērnu temu, kas lielākoties izceļas ar zemes krāsu pielietojumu.

Mūža beigās – 2006. gadā gleznotāja atgriežas Latvijā un dzīvo vecāsmātes mājās Saldū, kur līdz ar viņu mitinās arī meita Maija un znots Andris Auliciems. Vēl šovasar viņa piedalās savā simt gadu jubilejas izstādē Talsos, bet nu jau Margarita Stīpniece glezno Paradīzes dārzos.

Lai māksliniecei vieglas smiltis dzimtenes kapsētā!

Māris Brancis

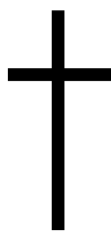

Mūžībā aizgājis mūsu filistrs ALBERTS ĀDLERS chem. et ing., 1948 I

dzimis 1922. gada 9. janvārī Mangaļu pagastā, Latvijā
miris 2010. gada 10. septembrī ASV

LETTONIAS KONVENTS UN FIP!B!

Sit tibi terra levis

Mūžībā aizgājis mūsu uzticamais kollēģis, Laika līdzstrādnieks

JĀNIS PUĶE

Izsakām visdziļāko līdzjutību visiem, kam viņa pietrūks

LAIKS IZDEVĒJI UN REDAKCIJA

Es aizgāju pa gaismas staru...

Uz Lielo pasauli Mūžībā aizgājusi ILZE MĀRA SELL, dzimusi KĻAVIŅA

mirusi 2010. gada 25. augustā

Ticībā uz tikšanos Lielajā pasaulē:
TĒVA BRĀLIS PAULIS KĻAVIŅŠ,
MĀSĪCAS RUDĪTE, IEVA, LIENE, ASNĀTE, GUNA
UN BRĀLĒNI DĀVIDS UN VILIS

Aiz Tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un atmiņas kā krāšņs zieds...

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais DR. MINTAUTS VĪTOLS

dzimis 1921. gada 25. jūlijā Liepājā,
miris 2010. gada 5. oktobrī Sietlā, WA

Mūsu sāpes, mūsu glāstus
Mūsu atvadas paņem līdz;
Savu siltumu, dzīves stāstu
Atstāj, lai dzīvo mums līdz.

/R. Skujiņa/

Viņš vienmēr paliks dziļi mūsu sirdīs un
mīli mūsu atmiņās
ATVARU ĢIMENES SIETLĀ UN MINČENĒ

Mūžībā aizgājusi PĀRSLA MILDA EGLĪTIS, dzimusi TREIBERGS

dzimusi 1927. gada 5. janvārī Rīgā
mirusi 2010. gada 14. oktobrī Cincināti

Nogrima saule, nodzisa zvaigznes,
Norima vēji, un apklusā sirds.

Vienmēr ar mīlestību viņu atcerēsies
VĪRS ALBERTS EGLĪTIS,
RADI UN DRAUGI AMERIKĀ UN LATVIJĀ

Mūžībā aizgājis ilggadējais un aktīvais Latviešu evaņģēliski luteriskās Baznīcas Svētās Trīsvienības draudzes un Latviešu biedrības loceklis

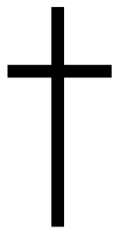
VILHELMS PETERSONS

dzimis 1920. gada 29. septembrī Rīgā, Latvijā
miris 2010. gada 13. novembrī Milvokos, ASV

Dievs, mūžīgo mieru dodi man...

Viņu mīlā piemiņā paturēs
MEĪTA MĀIJA PETERSONS,
DĒLS TĪMS PETERSONS AR SIEVU HEATHER,
MAZBĒRNI UN MAZMAZMEITA

Pievienojies jau aizsaulē aizgājušajiem
SIEVAI DORIS PETERSONAM,
BRĀĻIEM JĀNIM PETERSONAM UN ALFRĒDAM PETERSONAM,
MĀSAI ELZAI KASAK

Nav dzīves straumei sākuma, nav gala...
Kad dziesmu Dievs pār Tavu galvu iet,
Ar prieku krāj to spēku, ko Viņš dala.

Mūžībā aizsaukta

AUSTRA LEONTĪNE ZUIKA,
dzim. VASERE

dzimusi 1918. gada 22. decembrī Valmierā, Latvijā
mirusi 2010. gada 17. oktobrī Kalamazū, Amerikā
Austra pārpelnota

*Tu jau projām neaizej,
Visur paliek Tavas pēdas.
Arvien pie mums pasērst nāksi,
Lai mums remdinātu bēdas.*

/Nikolajs Kalniņš/

Dziļu skumju lokā

**VĪRS ROBERTS, DĒLI MĀRIS UN ALDIS,
MAZBĒRNI ANDRIS UN INESE,
VEDEKLA MAIJA, BRĀLIS OĻĢERTS**

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīlā

FANIJA KRASTS,
dzimusi TOMASS

dzimusi 1913. gada 3. jūlijā Latvijā
mirusi 2010. gada 23. jūnijā Indianapolē

*Klusi rokas salieku,
Skatu augšup paceļu.
Vakarzvaigzne mirgo klusi,
Sirds ir mieru ieguvusi.*

/A. Lūsis/

Viņu mīlā piemiņā paturēs
**ELITĀ BĒRZIŅA UN BĒRNI,
OJĀRS, ILZE UN ANDRIS AR ĢIMENĒM.
EDGARS KRASTS UN BĒRNI,
EDGARS UN ALLISON AR ĢIMENĒM**

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā

IRMA MAJORS,
dzim. RADZIŅŠ

dzimusi 1910. gada 23. martā Rīgā
mirusi 2010. gada 20. oktobrī Port Washingtonā, NY

*Nogrīma saule, nodzisa zvaigznes,
Norīma vēji, un aplūsa sirds.*

Dzilās sērās
**AIJA UN HOWARD RINEHART
ANNALISA UN ERIKS
LAIMONIS BIRKMANIS**

Skumstam līdzī mūsu saimniekam Viktoram
un viņa ģimenei par mātes

DZIDRAS KRIEVAS

aiziešanu mūžībā

*Mātei
Nekas nav dzīvē mūžīgs,
Viss lēnām garām slīd,
Tik viena pati zvaigzne
Līdz kapam gaiši spīd.*

/Valda Mora/

GAŘEZERA PADOME UN DARBINIEKI

Mūžībā aizgājis ilggadīgais Milvoku Sporta Kopas "Auseklis"
sportists

KARLIS "CHARLIE" ALKSNIS

miris 2010. gada 21. jūlijā Milvokos

Sērās piemin

**I. UN E. BUKALDERS, A. STARKIS, J. UN M. TUPĒSIS,
I. GOZITIS, G. BALTABOLS, M. ZINGIS-JAMBOR,
J. UN E. RUNKA, G. UN C. SAULĪTIS, E. UN A. VENTA**

Zigrīda Richtere mūžībā

Zigrīda Frīdenberga dzimusi Rīgā, 1932. gada 29. oktobrī. Viņai, tāpat kā daudziem latviešiem, 1944. gadā bija jāatvadās no dzimtenes, toreiz likās, tas būs tikai uz īsu laiku. Diemžēl šīs cerības nepiepildījās. Pēc sešiem gadiem bēgļu nometnēs Vācijā ģimene izceļoja uz Ameriku un apmetās uz dzīvi Detroitā. Zigrīda iepazinās ar jaunu sportistu Jāni Richteri, kas ar savu ģimeni dzīvoja Kanadā. Viņi salaulājās 1954. gada oktobrī, piedzima dēls Andris, meita Māra un vairākus gadus vēlāk dēls Lāris. Jānis ar Zigrīdu savus bērnus audzināja latviskā garā. Jaunieši mācījās Detroitas latviešu skolā, dejoja tautasdejas, iestājās skautu un gaidu organizācijā. Zigrīda bērnus visādi atbalstīja, mudināja izkopt savas intereses. Jānis un Zigrīda vienmēr bijuši aktīvi latviešu ev. lut. draudzes locekļi. Zigrīda pārņēma sava tēva Kriša darbu draudzes grāmatnīcā un to darīja gandrīz 25 gadus. Richteru pāris bija Latviešu apvienības Detroitā biedri un aktīvi līdzstrādnieki sabiedriskos darbos.

Zigrīdas dzīve pēdējos gados nebija viegla. Viņa cīnījās ar dažādām slimībām, bet nesūdzējās, jo apzinājās, ka citiem ir vēl grūtāk. Viņas vīrs, bērni, mazbērni un draugi vienmēr atcerēsies viņas gaišo un mīlo sirdi. Zigrīda un Jānis bija precējušies 55 gadus, un Jānim Zigrīdas ļoti pietrūks.

Zigrīda vienmēr centās noskatīties bērnu un mazbērnu sporta sacensības, viņa neaizkavēja ne sniegs, ne lietūs, ne bargs vējš. Dēlam Larim, kā arī visiem mazbērniem ļoti pietrūkst viņas smaids un atbalsta sporta spēlēs. Zigrīda mīlēja dziedāt, viņa zināja vārdus daudzām dziesmām. Richteru ģimenei dodoties kādā ceļojumā, Zigrīda sāka dziesmu, kam sekoja daudzas citas. Viņai ļoti patika lauku puķes, īpaši rudzupuķes un margrietīņas, jo, uz tām raugoties, viņa atcerējās dzimteni. Zigrīda bija pateicīga par iespēju 1993. gadā aizbraukt uz Latviju.

Zigrīda Richtere aizgājā mūžībā š. g. 12. septembrī. Viņa mīlēja savu dzimteni Latviju, bija dziļi pateicīga par mājvietu Amerikā un tagad bauda mūžīgo mieru.

No Jūlijas Ceplevičas-Pakalniņas atvadoties

Jūlija Cepleviča dzimusi 1915. gada 4. janvārī Nižnijnovgorodā, Krievijā, Viļa Cepleviča un ukrainietes Olgas Ceplevičas (dzim. Golovčenko) ģimenē.

Jūlija beidza pamatskolu 1931. gadā Liepājā, vidusskolu turpat 1935. gadā un sāka studijas Latvijas Universitātē, kur iestājās studenšu korporācijā Imeria.

Bēgļu gaitas Cepleviču ģimene aizvadīja Vācijā Šlezvīgas-Holšteinas nometnē un ASV ieceļoja ASV 1949. gadā. Jūlija ar vecākiem dzīvoja Detroitā, aktīvi piedalījās latviešu sabiedriskajā dzīvē. Viņa bija viena no Latviešu apvienības Detroitā dibinātājiem un LAD dāmu komitejas priekšiece. 1960. gadā viņa palīdzēja nodibināt Imerias kopu Detroitā un uzņēmās kopas sekretāres pienākumus.

Jūlija 1954. gadā Mičigenas universitātē Anarborā ieguva maģistra gradu bibliotēku zinātnē. Ilgus gadus, līdz pensijai viņa strādāja Detoitas pilsētas galvenā bibliotēkā. Pēc pensionēšanās Jūlija ar tēvu pārcēlās uz dzīvi latviešu ciemā Gaŗezērā. Viņa apprecējās ar savu ilggadējo domubiedru profesoru Andreju Pakalniņu un pārcēlās uz dzīvi Kanadā. Kādu laiku pa vasarām viņi dzīvoja Nepijinā (Nepaeān, Ontario) un ziemās Sentpītersburgā, Floridā, līdz izvēlējās pārcelties uz Floridu.

Savu mūža draugu Jūlija izvadīja pēdējā dusā 1992. gada 18. augustā.

Jūlija diezgan bieži viesojās Latvijā, Talsos, kur dzīvoja un mira viņas brālis.

Pēdējos gadus Jūlijas redzi nopietni ietekmēja makulārā deģenerācija. Var iedomāties, kā šāda, viņas vārdiem runājot, „sasodīta ķībele” ietekmēja cilvēku, kas visu mūžu ir lasījis, lasījis, lasījis. Viņa priecējās, ka var klausīties grāmatu lasījumus lentē.

Jūlijas sirds pamazām kļuva vājāka, viņu ievietoja slimnīcā. Viņa ļoti vēlējās atgriezties savā dzīvoklī, bet spēki zuda, un š. g. 18. jūnijā Jūlija klusi un bez sāpēm aizmīga mūža miegā.

Silvija Ņukomere (Newcomer)

Ak, tu priecīga, ak, tu svētīga, Ziemas svētku dieniņa!

Ak, tu priecīga, ak, tu svētīga, Ziemas svētku dieniņa... Vēl tikai pusotrs mēnesis mūs šķir no dienas, kad dziedāsim šo korāli. Vai šī diena būs priecīga? Vārbūt, to sagaidot, būsim tā piekusuši, ka mūsu sirdis vairs nespēs priecāties?

Jau oktobra vidū veikalā *Kohl's* un citos pārdeva eglīšu rotājumus, mudināja iegādāties dāvanas Ziemsvētkiem. Nav bijusi vēl Pateicības diena, bet jau tiek ieskandināti Ziemsvētki. Kāpēc veikalu vadītāji tā steidzas? Mēs visi zinām atbildi – tas tiek darīts, lai pārdotu vairāk preču un būtu lielāks ienākums. Tāpēc nav nekāds pārsteigums, ka vēl ilgi pirms svētku sezonas sākuma cilvēkiem tiek iedzītas bailes no Ziemsvētkiem, tiek uzspiesta vainas apziņa, kas liek pirkt dažkārt nevajadzīgas mantas, un daudzi jūtas noguruši, svētkus nesagaidot. Draudzes piparkūku cepšanas talkā dzirdēju sarunu. Kāda sieviete teica: „Esmu piekususi jau no domām vien – jāgatavo mielasts, jāpērk dāvanas. Ģimene nāks pie manis Pateicības dienā un arī Ziemsvētkos. Kā tikšu ar visu galā?”

Dievs, dodot pasaulei vislielāko dāvanu – Jēzu, viņš nedomāja, ka mēs skriesim pa veikaliem, meklējot „īstās” dāvanas. Viņš nevēlējās, lai mēs nomocījušies gatavojam mielastu un, svētku vakaram pienākot, vairs nespējam izbaudīt tuvību ar saviem mīļajiem, jo sāk kājas, jāmazgā trauku kalni, māc bažas, vai bērnam un mazbērnam patiks rūpīgi meklēt dāvanu.

Patērētāju svētki ir aizēnojuši Ziemsvētku patieso nolūku – prieku par mūsu Pestītāja piedzimšanu. Ziemsvētkos atņemam dāvanu sainīšus un redzam, ka

kādā ir kārtējais džemperis, ko noliekam pie pārējiem, iepriekšējos svētkos saņemtajiem, nekad nevalkātajiem. Kādā citā ir skulptūriņa, ko novietojam plauktā pie citām putekļu krāšanai; tvarts ar Ziemsvētku dziesmām, kādas esam jau atklājušies divus mēnešus pirms svētkiem. Savukārt mūsu bērni un mazbērni, saņemot kāroto rotaļlietu vai videospēli, uz brīdi šķiet priecīgi, bet, mazliet parotaļājušies, to nomet pie citām spēlēm. Prieks par saņemto ātri izgaist, Ziemsvētku sajūta ir pagaisusi.

Un tad rodas jautājums – vai Ziemsvētki ir tikai islaicīgs prieks? Tiem taču jābūt kaut kam vairāk, ilgstošam un noturīgam.

Protams, ir citas iespējas, kā prieku par Kristus piedzimšanu izjust ne tikai svētvakara dievkalpojumā (jo citā laikā esam norūpējušies par praktiskiem darbiem), to paildzināt, un ir iespējas šajā priekā dalīties ar citiem. Vai vēlaties, lai dzirdētas Ziemsvētku dziesmas iegūst citu skanējumu un lai Ziemsvētku vēsts ienāk katra dzīvē? Vai esam gatavi izmēģināt šogad kaut ko jaunu? Nu tad mēģināsim! Lai izvairītos no iepirkšanās drudža un naudas tērēšanas dažkārt nevajadzīgām mantām, pateiksim saviem bērniem, mazbērniem, radiem un draugiem, lai naudu, ko viņi paredzējuši izdot dāvanām, nosūta uz Latviju bērnu paēdināšanai, izglītošanai, visam, kas nepieciešams skolai; vai arī nodod šejienes labdarības organizācijām. Darīsim to pašu ar naudu, ko esam paredzējuši lietot, lai iegādātos dāvanas.

Zinot, ka esam kādu pabarojuši, ka kāds ik dienas saņem siltu maltīti, ka bērni var apmeklēt skolu, mūsu prieks būs ilgstošs, jo tā svētība, ko Dievs mums dāvājis, ir nodota tālāk. Tikai iedomājieties – mums, atsakoties no nevajadzīgām dāvanām, kāds bērni būs paēdis; leģionārs saņems nepieciešamās zāles; kāda māmiņa spēs pabarot savas atvasas; kādiem bērniem nebūs jāmācās sveču gaismā; kāds jauniešs spēs studēt, jo citādi viņam tas nebūtu iespējams... un tā var turpināt.

Vai šajos Ziemsvētkos vēlamies iegūt ilgstošu prieku? Atteiksimies no dāvanām, lai palīdzētu tiem, kuriem palīdzība nepieciešama! Lai katram ir priecīgi un svētīgi Kristus piedzimšanas svētki, un lai prieks, kad otram dodam, ir paliekošs un mudina mūs otram palīdzēt vairāk!

LELBAs Palīdzības nozare saņēmusi lūgumu no Latvijas Audžuģimeņu biedrības (<http://www.labiedriba.lv>) palīdzēt sarūpēt audžuģimeņu bērniem Ziemsvētku dāvanaiņas. Skolēnu sabiedrība „Eurika” (www.eurika.lv) aicina uzņēmējus un privātpersonas atbalstīt trūcīgās ģimenes Latvijā. Litenes pamatskolas direktore lūdz ziedot līdzekļus, lai internāta bērni varētu paēst launagu. Tīmekli mājaslapā: <http://www.ziedot.lv/> pieminēti daudzi, kuriem nepieciešama palīdzība. Lūdzu rakstīt vai zva-

nīt, ja trūkst informācijas par cilvēkiem vai bezpeļņas organizācijām, kurām nepieciešama palīdzība; tālr.: 269-341-9352; e-pasts: birutapuike@yahoo.com Var arī sazināties ar vietējo draudzi vai Daugavas Vanagu

apvienību. Ir nepieciešama jūsu visu palīdzība, lai mēs spētu atsaukties palīdzības lūdzējiem. Lai Dievs svētī katru devēju!

LELBAs Palīdzības nozares vadītāja
mācītāja Biruta Puiķe

ALJAs 58. kongress Indianapolē

Novembris ir sācijas, gaiss kļūst aukstāks, lapas maina krāsu un krit no kokiem. 18. novembris ir klāt, un arī ALJAs 58. kongress tuvojas. Ir tikai jāgaida vēl divas nedēļas, līdz varēsīt redzēt vecos draugus un satikt jaunus! Šogad Kongresu riko Indianapolis jaunieši un visi ir aicināti piedalīties!

Kongresa laikā biedri kandidē uz 2011. gada ALJA valdes amatam! ALJA 2010. gada valde mudina visus uzņēmīgos jauniešus, kam Latvija un latviešu nākotne ir sirdī, apdomāt kandidēšanu nākamā gada valdei. Ir dažādi amati, kur katrs var likt lietā savus talantus kopīgai nākotnei. Skatieties atjaunoto ALJA mājas lapu (www.alja.org) un jautājiet šī gada valdes locekļiem par pienākumiem. Gadu gaitā ir pierādījies, ka ALJA valdes locekļi vēlāk ieņem vadošus amatus sabiedrībā, biznesā un valdībā gan ASV, gan Latvijā.

Kongress sāksies 24. novembrī un turpināsies līdz 28. novembrim. Dalības maksa - \$150, tajā iekļauta ieeja visās lekcijās, transports un ieeja uz visām vakara nodarbībām, kā arī vakariņas ceturtdienas un sestdienas vakaros. Visi reģistrētie kongresa dalībnieki kļūst par ALJA biedriem 2011. gadā. Ir saņemts apstiprinājums, ka svētdien Lielajā Ballē spēlēs talantīgā mūzikas grupa no Latvijas *Astron'Out*. Iepazīstieties un klausieties viņu unikālo mūziku jau tagad www.myspace.com/astronout.

Kongresa viesnīca ir elegantais *Omni Severin Hotel* pašā pilsētas centrā. Varat dabūt istabu par \$95 katram vakaram, bet pasteidzieties, jo par šo cenu ir palikušas tikai dažas istabas. Visu informāciju varat atrast kongresa mājas lapā www.58aljakongress.com/. Mājas lapā ir arī iespējams nodrukāt *waiver* lapu (ja esat jaunāks par 18, ir vajadzīgs vecāku/guardian paraksts), pasākuma anketu, ja vēlaties piedalīties individuālos vakaros un biedru/biedru veicinātāju anketas. Ceru jūs visus redzēt Indianapolē!

Kārlis Memenis,
ALJA biedru nozares vadītājs

LABA ZIEMSVĒTKU DĀVANA

Latviešu Saldskābmaize

2 Lb. = \$8.00 (US) + S & H
Aivars Sturis
616/897-9525

PĒRK GLEZNAS, MĀKSLAS ALBUMUS, KATALOGUS

Bogdanova-Beļska, Purviša,
Tidemaņa, Vidberga, Liberta,
Rozenāla u.c. autoru.

Tālrunis 727-822-1993 Anna
e-pasts: abolanna@verizon.net

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no summas
virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Pieģādājam summas līdz \$1000.

Kārtojām nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Lūdzu nosūtīt vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

LATVIJAS VALSTS PROKLAMĒŠANAS SVĒTKU AKTS PRIEDAINĒ

Svētdien 21. novembrī
plkst. 11:00
Svētku runa:
Dr. Visvaldis Dzenis
Koncerts:
Una Tone, vijole
Uga Grants, klavieres

Silta bufete, lēija \$25
www.priedaine.com

VESELĪBAS APDROŠINĀŠANA

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

Latviešu Ziemsvētku vecītis roku darbs

gaŗums – divas pēdas,
īstas ādas kažoks,
pastalas,
rotaļlietas vai slēpes,
visi priekšmeti ar
latviskiem
ornamentiem un grozs ar
pīrāgiem

Lieliska dāvana ģimenei
www.Balticsantas.com
262-786-1553

ZIEMSVĒTKU TIRDZIŅŠ

Salas baznīcā, 4 Riga Lane, Melville NY

Svētdien, 5. decembrī

Dievkalpojums 10:30 no rīta

Sekos pusdienas, izloze un tirdziņš

Pārdosim piparkūkas, pīrāgus, rudzu maizi,
dzeltenmaizi, putraindesas, pelēkos zirņus,
Jāņu sieru, galertu, Laimas šokolādes.

Aicinām pieteikties Gaŗezera vasaras vidusskolas (GVV) direktora/s darbam:

* Kandidātam/ei ir jābūt ASV vai Kanādas pilsonim/ei,
jeb ar derīgu ASV darba atļauju (t.s. "zaļā karte").

* Kandidātam/ei ir nepieciešama tekoša latviešu un angļu valoda.

* Vēlams, ka kandidātam/ei būtu pārdarījis grāds un vismaz 3-5 gadu darba pieredze ar vidusskolas vecuma bērniem.

* Vēlams, ka kandidātam/ei ir iespēja uzņemties šo darbu uz 3-5 gadiem.

Darba pienākumi sāksies 2011. gada 3. janvārī.

Lūdzam nosūtīt CV līdz š.g. 30 novembrim uz garezers@garezers.org vai
Latvian Center Garezers
57732 Lone Tree Rd.
Three Rivers, MI 49093

SAGAIDĪSIM 2011. GADU PRIEDAINĒ

Piektdien, 31. decembrī

Ieskandināsim Jauno gadu kopā ar izcilo Dailes teātra

dziedošo aktieri

Jāni Paukštello,

kurš priecēs mūs ar savu koncertu *Vecgada vakarā, izpildot gan jaunas, gan sen pazīstamas dziesmas.*

Lustīgu! dančošanu garantēs vācu
akordeonists **William Austs**

Siltas vakariņas, bārs, šampanietis

Sākums plkst: 8:00 PM Ieeja \$ 50

Iepriekšēja pieteikšanās līdz 25. decembrim,

iemaksājot 50% - čeku sūtīt uz:

New Jersey Latvian Society

1017 State Route 33, Freehold, N.J. 07728

Informācija www.priedaine.com

Telefons: 732-610-8227

SPORTS

Latviešu volejbolistes ASV kolledžās 2010. gada sezonā

2010. gada volejbola sezonā ASV kolledžās spēlēja vismaz 21 latvieti (7 no ASV un 14 no Latvijas) – desmit ir ārējās gremdētājas (OH); četras vidējās bloķētājas/gremdētājas (MB), piecas cēlājas (S); viena – libero (L) un viena – pretējā gremdētāja (OPP).

Astoņas sportistes ir no Rīgas, septiņas no ASV, divas no Daugavpils, pa vienai no Čēsīm, Kuldiģas, Ropažiem un Siguldas.

Cetras ir pirmā kursa, septiņas – otrā, septiņas – trešā kursa un trīs – ceturtā kursa studentes.

Anastasija Baranovska, **Evija Priedīte** un **Anastasija Šeremetjeva** spēlēja *Madonna University, Livonia, MI* vienībā; **Justīna Rudzīte** un **Tia Rudzīte** – *Colorado*

Christian U, Lakewood, CO; **Līva Brivule** un **Zane Malasevska** – *Kent State, Kent, OH*; **Elīna Strautniece** – *Arizona Western College, Yuma, AZ*; **Anna Lejiņa** – *Binghampton U, Binghampton, NY*; **Alise Tupurīte** – *Bradley U, Peoria, IL*; **Viktorija Jablonska** – *F. Phillips JC, Borger, TX*; **Jekaterina Stepanova** – *Florida State U, Gainesville, FL*; **Larisa Grīnvalde** – *Kalamazoo C, Kalamazoo, MI*; **Katrīna Racibarska** – *Lafayette C, Easton, PA*; **Laura Avena** – *Macalester C, St. Paul, MN*; **Marija Racibarska** – *Penn State U, University Park, PA*; **Zita Freidenfelde** – *Savanna C. of AD, Savanna, GA*; **Andželika Lukjanska** – *St. Johns U, NY, NY*;

Evija Vilde – *U of Central Fl, Orlando, FL*; **Ingrīda Zauere** – *U of Houston, Houston, TX*; **Maiga Strazdiņa** – *U of South Florida, St. Petersburg, FL*.

Izņemot *Penn State* vienību, pārējām laikam neiznāks cīnīties triju līgu lielajos sezonas beigu turnīros.

Līgas pirmā turnīra pirmais un otrais riņķis būs no 2. līdz 5. decembrim, spēļu vietas vēl nav zināmas.

Reģionālie turnīri 10. un 11. decembrī būs *Austin, TX, Dayton, OH, Seattle, WA* un *University Park, PA*. Fināli – 16. un 17. decembrī *Kansas City, MS*.

JR

Gaidīsim pārsteigumus bobslejā

Latvijas bobsleja vienības galvenais treneris Sandis Prūsis plašsaziņas līdzekļos izteicis labas prognozes par mūsu bobslejistu startiem Soču Olimpiskajās spēlēs 2014. gadā. Liels pārsteigums konkurentiem varētu būt Oskars Melbārdis, kurš pēc pagājušās sezonas no stūmēja pārkvalificēts par pilotu.

Bobslejistu Siguldā veica treniņbraucienus. Ātrākie bija Jānis Miņins/Daumants Dreiškēns, otrā vietā ierindojās Edgars Maskalāns/Raivis Broks, trešajā – Oskars Melbārdis/Intars Dambis. Otrā braucienā debitantam Melbārdim ar stūmēju Dambi izdevās apsteigt Maskalāna divnieku.

“Mani ļoti iepriecināja Melbārdis. Domāju, ka vācieši būs izbrīnījušies, ieraudzīdami Oskaru jaunā lomā. Ja viss ritēs, kā plānots, tad Melbārdis konkurentiem būs liels pārsteigums 2014. gada Soču olimpiskajās spēlēs,” sacīja Prūsis.

Drīz sportisti dosies uz Eiropas kausa izcīņas pirmā posma sacensībām Austrijā, Iglsas trasē. Latvijas bobslejistu sacensības sāk Eiropā, jo šajā sezonā finansiālu problēmu dēļ izlaidīs pirmos Pasaules kausa izcīņas posmus Ziemeļamerikā. Eiropā bobslejistu piedalīsies četros posmos.

Financiālās problēmas daļēji ir tāpēc, ka Latvijā vadošajiem sportistiem ir sāktas maksāt al-

Sandis Prūsis

gas, bet mazāk naudas tiek treniņu procesiem. Prūsis norāda, ka tādejādi nevarēs cīnīties par augstām vietām sacensībās un cerēt uz kādām prēmijām, taču notikušajam ir arī otra puse. Jaunajiem bobslejistiem parādās iespējas. Vienībā pieaug konkurence, jaunie iegūst pieredzi un praksi. Darba augļus mēs redzēsim pēc diviem trim gadiem. Mēs zaudējam rezultāta ziņā, taču mums ir iespēja vest uz Eiropu četrus divniekus un trīs četriniekus.

Spriež par lielo basketbolu

Lietuvas, Latvijas un Igaunijas basketbola dzīves vadītāji idejas līmenī ir runājuši par iespēju trijām Baltijas valstīm pretendēt uz pasaules meistarsacīkšu sarīkošanu 2018. gadā. Pagaidām rīcības plāna vēl nav.

Ar iniciatīvu kopīgi sarīkot Pasaules meistarsacīkstes vīriešiem nāca lietuvieši, vēloties uzzināt Latvijas Basketbola

savienības viedokli.

Par Lietuvas vēlmi kopā ar Latviju un Igauniju 2018. gadā sarīkot PČ finālturnīru paziņoja Lietuvas Basketbola federācijas ģenerālsēkretārs Mindaugs Balčūns. Pēc 2011. gada Eiropas meistarsacīkstēm, kas notiks Lietuvā, mūsu kaimiņi vēlas iesaistīties vēl augstāka līmeņa turnīra rīkošanā.

Savukārt Starptautiskās Basketbola federācijas (FIBA) sporta direktors Ļubomīrs Kotleba norādīja, ka par iespējām Lietuvai pretendēt uz Pasaules meistarsacīkšu finālturnīru varēs runāt pēc Eiropas meistarsacīkstēm. Ar rīkotāju vēlēšanos vien nepietiek, jāievēro arī finanses un sponsoru piesaistīšana.

P. Karlsons

Sveicināti, latviešu slēpotāji

Cikāgas slēpotāju kluba nākamais izbraukums būs no 12. līdz 19. martam Jūtā, *Park*

Latviešu golfere Laura Jansone kvalificējusies LPGA Futures sacensībām

lifikācijas gala rēķini tiks savilkti kopā tikai decembrī, sagaidāms, ka Laurai turē varētu būt nodrošināta iespēja spēlēt vairākos turnīros. Jansone ir pirmā latviešu golfere, kuŗa spējusi kvalificēties tik augsta ranga sacensībām.

Latviešu jaunā golfere Laura Jansone (attēlā) ar izcīnīto 69. vietu Floridā *LPGA Futures* posma kvalifikācijas turnīrā ieguvusi iespēju 2011. gada sezonā piedalīties šajās nozīmīgajās sacensībās.

Kvalifikācijas turnīrs ilga četras dienas. Turnīrā kopumā Laurai rezultāts bija +12 virs PAR, un labāki skaitļi pēdējā raundā deva 69. vietu, nevis dalītu 69. vietu. Šķietami nenozīmīgā atšķirība starp abiem variantiem nemaz nav tik sīka, jo aicinot C kategorijas golferes uz turnīriem, izredzes saņemt piedāvājumu ir atkarīgas no kvalifikācijā gūtās vietas, un ik reizi kāda paliek pirmā aiz svītras. Lai gan kva-

Iepriekš Latvijas golfa izlase izcīnīja 45. vietu pasaules amatieru vienību meistarsacīkstēs.

Otro reizi piedaloties šajās sacensībās, Latvijas golferes Argentīnā finišēja 45.vietā 52 valstu konkurencē. Ar sasniegto vienību nav apmierināta, rezultāts norāda uz progresu nepieciešamību ne tikai labākajām spēlētājām, bet visam Latvijas golfam kopumā.

Latvijas izlases lidere bija Laura Jansone. Viņa *Buenos Aires Golf Club 18* bedrītes izspēlēja ar 76 sitieniem.

Kristas Puisītes sasniegtie 77 sitieni bija otrs ieskaites rezultāts. Māra Puisīte finišēja ar 80 sitieniem un neguva ieskaites punktus.

City. Apmešanās *Sundial Lodge*, kas ir daļa no *The Canyons Resort*. Informācija par šo vietu atrodama mājaslapā: www.thecanyons.com/latvianskiclub.html

Tajā jārezervē arī istabas, lai līdz 17. janvārim dabūtu kluba atlaides.

Kluba biedru tikšanās notiks 12. martā pulksten 5.

2010.-2011. gada kluba biedru nauda ir \$10.00 personai.

Kluba kasieris ir Māris Preiss, viņa adrese: 6414 North Newcastle Avenue, Chicago, IL 60631

Uzjautājumiem labprāt atbildēs izbraukuma vadītāja Ilze Gertnere, tālr.: 269-244-9929; e-past: ilzejuris@frontier.com

J. V.

NEGADĪJUMU APDROŠINĀJUMS CIEMIŅIEM

Sniedz drošību viesiem un mierīgu prātu jums.

LRFA
SINCE 1952

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
ALPF@comcast.net // www.LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

ALAs simtgades testamentāro novēlējumu fonds
ALA century bequest fund

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru. ALA dara daudz un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē.

Informācijas brošūra par šo fondu ir pieprasāma ALAs birojā,
400 Hurley Ave., Rockville, MD 20850. Tālr.: 301-340-1014, e-pasts: alainfo@alausa.org